നമോ തസ്സ ഭഗവതോ അരഹതോ സമ്മാസമ്ബുദ്ധസ്സ

ഖുദ്ദകനികായേ

പേതവത്ഥുപാളി

൧. ഉരഗവഗ്ഗോ

൧. ഖേത്തൂപമപേതവത്ഥു

൧. ‘‘ഖേത്തൂപമാ അരഹന്തോ, ദായകാ കസ്സകൂപമാ;
ബീജൂപമം ദേയ്യധമ്മം, ഏത്തോ നിബ്ബത്തതേ ഫലം.

൨. ‘‘ഏതം ബീജം കസി ഖേത്തം, പേതാനം ദായകസ്സ ച;
തം പേതാ പരിഭുഞ്ജന്തി, ദാതാ പുഞ്ഞേന വഡ്ഢതി.

൩. ‘‘ഇധേവ കുസലം കത്വാ, പേതേ ച പടിപൂജിയ;
സഗ്ഗഞ്ച കമതി [ഗമതി (ക॰)] ഠാനം, കമ്മം കത്വാന ഭദ്ദക’’ന്തി.

ഖേത്തൂപമപേതവത്ഥു പഠമം.

൨. സൂകരമുഖപേതവത്ഥു

൪. ‘‘കായോ തേ സബ്ബസോവണ്ണോ, സബ്ബാ ഓഭാസതേ ദിസാ;
മുഖം തേ സൂകരസ്സേവ, കിം കമ്മമകരീ പുരേ’’ [മകരാ പുരേ (ക॰)].

൫. ‘‘കായേന സഞ്ഞതോ ആസിം, വാചായാസിമസഞ്ഞതോ;
തേന മേതാദിസോ വണ്ണോ, യഥാ പസ്സസി നാരദ.

൬. ‘‘തം ത്യാഹം [താഹം (ക॰)] നാരദ ബ്രൂമി, സാമം ദിട്ഠമിദം തയാ;
മാകാസി മുഖസാ പാപം, മാ ഖോ സൂകരമുഖോ അഹൂ’’തി.

സൂകരമുഖപേതവത്ഥു ദുതിയം.

൩. പൂതിമുഖപേതവത്ഥു

൭. ‘‘ദിബ്ബം സുഭം ധാരേസി വണ്ണധാതും, വേഹായസം തിട്ഠസി അന്തലിക്ഖേ;
മുഖഞ്ച തേ കിമയോ പൂതിഗന്ധം, ഖാദന്തി കിം കമ്മമകാസി പുബ്ബേ’’.

൮. ‘‘സമണോ അഹം പാപോതിദുട്ഠവാചോ [പാപോ ദുട്ഠവാചോ (സീ॰), പാപോ ദുക്ഖവാചോ (സ്യാ॰ പീ॰)], തപസ്സിരൂപോ മുഖസാ അസഞ്ഞതോ;
ലദ്ധാ ച മേ തപസാ വണ്ണധാതു, മുഖഞ്ച മേ പേസുണിയേന പൂതി.

൯. ‘‘തയിദം തയാ നാരദ സാമം ദിട്ഠം,
അനുകമ്പകാ യേ കുസലാ വദേയ്യും;

‘മാ പേസുണം മാ ച മുസാ അഭാണി,
യക്ഖോ തുവം ഹോഹിസി കാമകാമീ’’’തി.

പൂതിമുഖപേതവത്ഥു തതിയം.

൪. പിട്ഠധീതലികപേതവത്ഥു

൧൦. ‘‘യം കിഞ്ചാരമ്മണം കത്വാ, ദജ്ജാ ദാനം അമച്ഛരീ;
പുബ്ബപേതേ ച ആരബ്ഭ, അഥ വാ വത്ഥുദേവതാ.

൧൧. ‘‘ചത്താരോ ച മഹാരാജേ, ലോകപാലേ യസസ്സിനേ [യസസ്സിനോ (സീ॰ സ്യാ॰)];
കുവേരം ധതരട്ഠഞ്ച, വിരൂപക്ഖം വിരൂള്ഹകം;
തേ ചേവ പൂജിതാ ഹോന്തി, ദായകാ ച അനിപ്ഫലാ.

൧൨. ‘‘ന ഹി രുണ്ണം വാ സോകോ വാ, യാ ചഞ്ഞാ പരിദേവനാ;
ന തം പേതസ്സ അത്ഥായ, ഏവം തിട്ഠന്തി ഞാതയോ.

൧൩. ‘‘അയഞ്ച ഖോ ദക്ഖിണാ ദിന്നാ, സങ്ഘമ്ഹി സുപ്പതിട്ഠിതാ;
ദീഘരത്തം ഹിതായസ്സ, ഠാനസോ ഉപകപ്പതീ’’തി.

പിട്ഠധീതലികപേതവത്ഥു ചതുത്ഥം.

൫. തിരോകുട്ടപേതവത്ഥു

൧൪. [ഖു॰ പാ॰ ൭.൧ ഖുദ്ദകപാഠേ] ‘‘തിരോകുട്ടേസു [തിരോകുഡ്ഡേസു (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] തിട്ഠന്തി, സന്ധിസിങ്ഘാടകേസു ച;
ദ്വാരബാഹാസു തിട്ഠന്തി, ആഗന്ത്വാന സകം ഘരം.

൧൫. ‘‘പഹൂതേ അന്നപാനമ്ഹി, ഖജ്ജഭോജ്ജേ ഉപട്ഠിതേ;
ന തേസം കോചി സരതി, സത്താനം കമ്മപച്ചയാ.

൧൬. ‘‘ഏവം ദദന്തി ഞാതീനം, യേ ഹോന്തി അനുകമ്പകാ;
സുചിം പണീതം കാലേന, കപ്പിയം പാനഭോജനം;
‘ഇദം വോ ഞാതീനം ഹോതു, സുഖിതാ ഹോന്തു ഞാതയോ’.

൧൭. ‘‘തേ ച തത്ഥ സമാഗന്ത്വാ, ഞാതിപേതാ സമാഗതാ;
പഹൂതേ അന്നപാനമ്ഹി, സക്കച്ചം അനുമോദരേ.

൧൮. ‘‘‘ചിരം ജീവന്തു നോ ഞാതീ, യേസം ഹേതു ലഭാമസേ;
അമ്ഹാകഞ്ച കതാ പൂജാ, ദായകാ ച അനിപ്ഫലാ’.

൧൯. ‘‘‘ന ഹി തത്ഥ കസി അത്ഥി, ഗോരക്ഖേത്ഥ ന വിജ്ജതി;
വണിജ്ജാ താദിസീ നത്ഥി, ഹിരഞ്ഞേന കയാകയം [കയോക്കയം (സീ॰ ക॰) കയോകയം (ഖു॰ പാ॰ ൭.൬)];
ഇതോ ദിന്നേന യാപേന്തി, പേതാ കാലഗതാ [കാലകതാ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] തഹിം’.

൨൦. ‘‘‘ഉന്നമേ ഉദകം വുട്ഠം, യഥാ നിന്നം പവത്തതി;
ഏവമേവ ഇതോ ദിന്നം, പേതാനം ഉപകപ്പതി’.

൨൧.‘‘യഥാ വാരിവഹാ പൂരാ, പരിപൂരേന്തി സാഗരം;
ഏവമേവ ഇതോ ദിന്നം, പേതാനം ഉപകപ്പതി’.

൨൨.‘‘അദാസി മേ അകാസി മേ, ഞാതി മിത്താ [ഞാതി മിത്തോ (?)] സഖാ ച മേ;
പേതാനം ദക്ഖിണം ദജ്ജാ, പുബ്ബേ കതമനുസ്സരം’.

൨൩.‘‘ന ഹി രുണ്ണം വാ സോകോ വാ, യാ ചഞ്ഞാ പരിദേവനാ;
ന തം പേതാനമത്ഥായ, ഏവം തിട്ഠന്തി ഞാതയോ’.

൨൪.‘‘അയഞ്ച ഖോ ദക്ഖിണാ ദിന്നാ, സങ്ഘമ്ഹി സുപ്പതിട്ഠിതാ;
ദീഘരത്തം ഹിതായസ്സ, ഠാനസോ ഉപകപ്പതി’.

൨൫.‘‘സോ ഞാതിധമ്മോ ച അയം നിദസ്സിതോ, പേതാന പൂജാ ച കതാ ഉളാരാ;
ബലഞ്ച ഭിക്ഖൂനമനുപ്പദിന്നം, തുമ്ഹേഹി പുഞ്ഞം പസുതം അനപ്പക’’ന്തി.

തിരോകുട്ടപേതവത്ഥു പഞ്ചമം.

൬. പഞ്ചപുത്തഖാദപേതിവത്ഥു

൨൬.‘‘നഗ്ഗാ ദുബ്ബണ്ണരൂപാസി, ദുഗ്ഗന്ധാ പൂതി വായസി;
മക്ഖികാഹി പരികിണ്ണാ [മക്ഖികാപരികിണ്ണാ ച (സീ॰)], കാ നു ത്വം ഇധ തിട്ഠസീ’’തി.

൨൭.‘‘അഹം ഭദന്തേ [ഭദ്ദന്തേ (ക॰)] പേതീമ്ഹി, ദുഗ്ഗതാ യമലോകികാ;
പാപകമ്മം കരിത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ.

൨൮.‘‘കാലേന പഞ്ച പുത്താനി, സായം പഞ്ച പുനാപരേ;
വിജായിത്വാന ഖാദാമി, തേപി നാ ഹോന്തി മേ അലം.

൨൯.‘‘പരിഡയ്ഹതി ധൂമായതി, ഖുദായ [ഖുദ്ദായ (ക॰)] ഹദയം മമ;
പാനീയം ന ലഭേ പാതും, പസ്സ മം ബ്യസനം ഗത’’ന്തി.

൩൦.‘‘കിം നു കായേന വാചായ, മനസാ ദുക്കടം കതം;
കിസ്സ കമ്മവിപാകേന, പുത്തമംസാനി ഖാദസീ’’തി.

൩൧.‘‘സപതീ [സപത്തീ (സീ॰)] മേ ഗബ്ഭിനീ ആസി, തസ്സാ പാപം അചേതയിം;
സാഹം പദുട്ഠമനസാ, അകരിം ഗബ്ഭപാതനം.

൩൨.‘‘തസ്സാ ദ്വേമാസികോ ഗബ്ഭോ, ലോഹിതഞ്ഞേവ പഗ്ഘരി;
തദസ്സാ മാതാ കുപിതാ, മയ്ഹം ഞാതീ സമാനയി;
സപഥഞ്ച മം കാരേസി, പരിഭാസാപയീ ച മം.

൩൩.‘‘സാഹം ഘോരഞ്ച സപഥം, മുസാവാദം അഭാസിസം;
പുത്തമംസാനി ഖാദാമി, സചേ തം പകതം മയാ.

൩൪.‘‘തസ്സ കമ്മസ്സ വിപാകേന [വിപാകം (സ്യാ॰ ക॰)], മുസാവാദസ്സ ചൂഭയം;

പുത്തമംസാനി ഖാദാമി, പുബ്ബലോഹിതമക്ഖിതാ’’തി.

പഞ്ചപുത്തഖാദപേതിവത്ഥു [പഞ്ചപുത്തഖാദപേതവത്ഥു (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰) ഏവമുപരിപി] ഛട്ഠം.

൭. സത്തപുത്തഖാദപേതിവത്ഥു

൩൫. ‘‘നഗ്ഗാ ദുബ്ബണ്ണരൂപാസി, ദുഗ്ഗന്ധാ പൂതി വായസി;
മക്ഖികാഹി പരികിണ്ണാ, കാ നു ത്വം ഇധ തിട്ഠസീ’’തി.

൩൬. ‘‘അഹം ഭദന്തേ പേതീമ്ഹി, ദുഗ്ഗതാ യമലോകികാ;
പാപകമ്മം കരിത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ.

൩൭. ‘‘കാലേന സത്ത പുത്താനി, സായം സത്ത പുനാപരേ;
വിജായിത്വാന ഖാദാമി, തേപി നാ ഹോന്തി മേ അലം.

൩൮. ‘‘പരിഡയ്ഹതി ധൂമായതി, ഖുദായ ഹദയം മമ;
നിബ്ബുതിം നാധിഗച്ഛാമി, അഗ്ഗിദഡ്ഢാവ ആതപേ’’തി.

൩൯. ‘‘കിം നു കായേന വാചായ, മനസാ ദുക്കടം കതം;
കിസ്സ കമ്മവിപാകേന, പുത്തമംസാനി ഖാദസീ’’തി.

൪൦. ‘‘അഹൂ മയ്ഹം ദുവേ പുത്താ, ഉഭോ സമ്പത്തയോബ്ബനാ;
സാഹം പുത്തബലൂപേതാ, സാമികം അതിമഞ്ഞിസം.

൪൧. ‘‘തതോ മേ സാമികോ കുദ്ധോ, സപത്തിം മയ്ഹമാനയി;
സാ ച ഗബ്ഭം അലഭിത്ഥ, തസ്സാ പാപം അചേതയിം.

൪൨. ‘‘സാഹം പദുട്ഠമനസാ, അകരിം ഗബ്ഭപാതനം;
തസ്സാ തേമാസികോ ഗബ്ഭോ, പുബ്ബലോഹിതകോ [പുബ്ബലോഹിതകോ (ക॰)] പതി.

൪൩. ‘‘തദസ്സാ മാതാ കുപിതാ, മയ്ഹം ഞാതീ സമാനയി;
സപഥഞ്ച മം കാരേസി, പരിഭാസാപയീ ച മം.

൪൪. ‘‘സാഹം ഘോരഞ്ച സപഥം, മുസാവാദം അഭാസിസം;
‘പുത്തമംസാനി ഖാദാമി, സചേ തം പകതം മയാ’.

൪൫. ‘‘തസ്സ കമ്മസ്സ വിപാകേന, മുസാവാദസ്സ ചൂഭയം;
പുത്തമംസാനി ഖാദാമി, പുബ്ബലോഹിതമക്ഖിതാ’’തി.

സത്തപുത്തഖാദപേതിവത്ഥു സത്തമം.

൮. ഗോണപേതവത്ഥു

൪൬. ‘‘കിം നു ഉമ്മത്തരൂപോവ, ലായിത്വാ ഹരിതം തിണം;
ഖാദ ഖാദാതി ലപസി, ഗതസത്തം ജരഗ്ഗവം.

൪൭. ‘‘ന ഹി അന്നേന പാനേന, മതോ ഗോണോ സമുട്ഠഹേ;
ത്വംസി ബാലോ ച [ബാലോവ (ക॰)] ദുമ്മേധോ, യഥാ തഞ്ഞോവ ദുമ്മതീ’’തി.

൪൭.“ഇമേ പാദാ ഇദം സീസം, അയം കായോ സവാലധി;
നേത്താ തഥേവ തിട്ഠന്തി, അയം ഗോണോ സമുട്ഠഹേ.

൪൮.“നായ്യകസ്സ ഹത്ഥപാദാ, കായോ സീസഞ്ച ദിസ്സതി;
രുദം മത്തികഥൂപസ്മിം, നനു ത്വഞ്ഞേവ ദുമ്മതീ”തി.

൪൯. “ആദിത്തം വത മം സന്തം, ഘതസിത്തംവ പാവകം;
വാരിനാ വിയ ഓസിഞ്ചം, സബ്ബം നിബ്ബാപയേ ദരം.

൫൦.“അബ്ബഹീ [അബ്ബൂള്ഹം (ബഹൂസു)] വത മേ സല്ലം, സോകം ഹദയനിസ്സിതം;
യോ മേ സോകപരേതസ്സ, പിതുസോകം അപാനുദി.

൫൧.“സ്വാഹം അബ്ബൂള്ഹസല്ലോസ്മി, സീതിഭൂതോസ്മി നിബ്ബുതോ;
ന സോചാമി ന രോദാമി, തവ സുത്വാന മാണവ’.

൫൨.ഏവം കരോന്തി സപ്പഞ്ഞാ, യേ ഹോന്തി അനുകമ്പകാ;
വിനിവത്തയന്തി സോകമ്ഹാ, സുജാതോ പിതരം യഥാതി.

ഗോണപേതവത്ഥു അട്ഠമം.

൯. മഹാപേസകാരപേതിവത്ഥു

൫൩.“ഗൂഥഞ്ച മുത്തം രുഹിരഞ്ച പുബ്ബം, പരിഭുഞ്ജതി കിസ്സ അയം വിപാകോ;
അയം നു കിം കമ്മമകാസി നാരീ, യാ സബ്ബദാ ലോഹിതപുബ്ബഭക്ഖാ.

൫൪.“നവാനി വത്ഥാനി സുഭാനി ചേവ, മുദൂനി സുദ്ധാനി ച ലോമസാനി;
ദിന്നാനി മിസ്സാ കിതകാ [കിടകാ (ക॰)] ഭവന്തി, അയം നു കിം കമ്മമകാസി നാരീ”തി.

൫൫.“ഭരിയാ മമേസാ അഹൂ ഭദന്തേ, അദായികാ മച്ഛരിനീ കദരിയാ;
സാ മം ദദന്തം സമണബ്രാഹ്മണാനം, അക്കോസതി ച പരിഭാസതി ച.

൫൬.“‘ഗൂഥഞ്ച മുത്തം രുഹിരഞ്ച പുബ്ബം, പരിഭുഞ്ജ ത്വം അസുചിം സബ്ബകാലം;
ഏതം തേ പരലോകസ്മിം ഹോതു, വത്ഥാ ച തേ കിടകസമാ ഭവന്തു’;
ഏതാദിസം ദുച്ചരിതം ചരിത്വാ, ഇധാഗതാ ചിരരത്തായ ഖാദതീ”തി.

മഹാപേസകാരപേതിവത്ഥു നവമം.

൧൦. ഖല്ലാടിയപേതിവത്ഥു

൫൭.“കാ നു അന്തോവിമാനസ്മിം, തിട്ഠന്തീ നൂപനിക്ഖമി;
ഉപനിക്ഖമസ്സു ഭദ്ദേ, പസ്സാമ തം ബഹിട്ഠിത”ന്തി.

൫൮.“അട്ടീയാമി ഹരായാമി, നഗ്ഗാ നിക്ഖമിതും ബഹി;
കേസേഹമ്ഹി പടിച്ഛന്നാ, പുഞ്ഞം മേ അപ്പകം കത”ന്തി.

൫൯.“ഹന്ദുത്തരീയം ദദാമി തേ, ഇദം ദുസ്സം നിവാസയ;
ഇദം ദുസ്സം നിവാസേത്വാ, ഏഹി നിക്ഖമ സോഭനേ;

ഉപനിക്ഖമസ്സു ഭദ്ദേ, പസ്സാമ തം ബഹിട്ഠിത’’ന്തി.

൬൧.‘‘ഹത്ഥേന ഹത്ഥേ തേ ദിന്നം, ന മയ്ഹം ഉപകപ്പതി;
ഏസേത്ഥുപാസകോ സദ്ധോ, സമ്മാസമ്ബുദ്ധസാവകോ.

൬൨.‘‘ഏതം അച്ഛാദയിത്വാന, മമ ദക്ഖിണമാദിസ;
തഥാഹം [അഥാഹം (സീ॰)] സുഖിതാ ഹേസ്സം, സബ്ബകാമസമിദ്ധിനീ’’തി.

൬൩.തഞ്ച തേ ന്ഹാപയിത്വാന, വിലിമ്പേത്വാന വാണിജാ;
വത്ഥേഹച്ഛാദയിത്വാന, തസ്സാ ദക്ഖിണമാദിസും.

൬൪.സമനന്തരാനുദ്ദിട്ഠേ [സമനന്തരാ അനുദ്ദിട്ഠേ (സ്യാ॰ ക॰)], വിപാകോ
ഉദപജ്ജഥ [ഉപപജ്ജഥ (സീ॰ സ്യാ॰)];
ഭോജനച്ഛാദനപാനീയം [ഭോജനച്ഛാദനം പാനീയം (സ്യാ॰ ക॰)],
ദക്ഖിണായ ഇദം ഫലം.

൬൫.തതോ സുദ്ധാ സുചിവസനാ, കാസികുത്തമധാരിനീ;
ഹസന്തീ വിമാനാ നിക്ഖമി, ‘ദക്ഖിണായ ഇദം ഫല’’’ന്തി.

൬൬.‘‘സുചിത്തരൂപം രുചിരം, വിമാനം തേ പഭാസതി;
ദേവതേ പുച്ഛിതാചിക്ഖ, കിസ്സ കമ്മസ്സിദം ഫല’’ന്തി.

൬൭.‘‘ഭിക്ഖുനോ ചരമാനസ്സ, ദോണിനിമ്മജ്ജനിം അഹം;
അദാസിം ഉജുഭൂതസ്സ, വിപ്പസന്നേന ചേതസാ.

൬൮.‘‘തസ്സ കമ്മസ്സ കുസലസ്സ, വിപാകം ദീഘമന്തരം;
അനുഭോമി വിമാനസ്മിം, തഞ്ച ദാനി പരിത്തകം.

൬൯.‘‘ഉദ്ധം ചതൂഹി മാസേഹി, കാലംകിരിയാ [കാലംകിരിയാ (ക॰)]
ഭവിസ്സതി;
ഏകന്തകടുകം ഘോരം, നിരയം പപതിസ്സഹം.

൭൦. [മ॰ നി॰ ൩.൨൫൦, ൨൬൭; അ॰ നി॰ ൩.൩൬; പേ॰ വ॰ ൨൪൦, ൬൯൩]
‘‘ചതുക്കണ്ണം ചതുദ്വാരം, വിഭത്തം ഭാഗസോ മിതം;
അയോപാകാരപരിയന്തം, അയസാ പടികുജ്ജിതം.

൭൧.‘‘തസ്സ അയോമയാ ഭൂമി, ജലിതാ തേജസാ യുതാ;
സമന്താ യോജനസതം, ഫരിത്വാ തിട്ഠതി സബ്ബദാ.

൭൨.‘‘തത്ഥാഹം ദീഘമദ്ധാനം, ദുക്ഖം വേദിസ്സ വേദനം;
ഫലഞ്ച പാപകമ്മസ്സ, തസ്മാ സോചാമഹം ഭുസ’’ന്തി.

വല്ലാടിയപേതിവത്ഥു ദസമം.

൧൧. നാഗപേതവത്ഥു

൭൩.‘‘പുരതോവ [പുരതോ ച (സ്യാ॰)] സേതേന പലേതി ഹത്ഥിനാ, മജ്ഝേ
പന അസ്സതരീരഥേന;
പച്ഛാ ച കഞ്ഞാ സിവികായ നീയതി, ഓഭാസയന്തീ ദസ സബ്ബതോ
[സബ്ബതോ (ക॰)] ദിസാ.

൭൪.“തുമ്ഹേ പന മുഗ്ഗരഹത്ഥപാണിനോ, രുദംമുഖാ ഛിന്നപഭിന്നഗത്താ;
മനുസ്സഭൂതാ കിമകത്ഥ പാപം, യേനഞ്ഞമഞ്ഞസ്സ പിവാഥ ലോഹിത”ന്തി.

൭൫.“പുരതോവ യോ ഗച്ഛതി കുഞ്ജരേന, സേതേന നാഗേന ചതുക്കമേന;
അമ്ഹാക പുത്തോ അഹു ജേട്ഠകോ സോ [സോവ ജേട്ഠോ (ക॰)],
ദാനാനി ദത്വാന സുഖീ പമോദതി.

൭൬.“യോ സോ മജ്ഝേ അസ്സതരീരഥേന, ചതുബ്ഭി യുത്തേന സുവഗ്ഗിതേന;
അമ്ഹാക പുത്തോ അഹു മജ്ഝിമോ സോ, അമച്ഛരീ ദാനവതീ
വിരോചതി.

൭൭.“യാ സാ ച പച്ഛാ സിവികായ നീയതി, നാരീ സപഞ്ഞാ
മിഗമന്ദലോചനാ;
അമ്ഹാക ധീതാ അഹു സാ കനിട്ഠികാ, ഭാഗഡ്ഢഭാഗേന സുഖീ
പമോദതി.

൭൮.“ഏതേ ച ദാനാനി അദംസു പുബ്ബേ, പസന്നചിത്താ സമണബ്രാഹ്മണാനം;
മയം പന മച്ഛരിനോ അഹുമ്ഹ, പരിഭാസകാ സമണബ്രാഹ്മണാനം;
ഏതേ ച ദത്വാ പരിചാരയന്തി, മയഞ്ച സുസ്സാമ നളോവ ഛിന്നോ”തി
[ഖിത്തോതി (സീ॰)].

൭൯.“കിം തുമ്ഹാകം ഭോജനം കിം സയാനം, കഥഞ്ച യാപേഥ
സുപാപധമ്മിനോ;
പഹൂതഭോഗേസു അനപ്പകേസു, സുഖം വിരാധായ [വിരാഗായ (സ്യാ॰
ക॰)] ദുക്ഖജ്ജ പത്താ”തി.

൮൦.“അഞ്ഞമഞ്ഞം വധിത്വാന, പിവാമ പുബ്ബലോഹിതം;
ബഹും പിത്വാ ന ധാതാ ഹോമ, നച്ഛാദിമ്ഹസേ [നരുച്ചാദിമ്ഹസേ
(ക॰)] മയം.

൮൧.“ഇച്ചേവ മച്ചാ പരിദേവയന്തി, അദായകാ പേച്ച [മച്ഛരിനോ (ക॰)]
യമസ്സ ഠായിനോ;
യേ തേ വിദിച്ച [വിദിത്വാ (സീ॰)] അധിഗമ്മ ഭോഗേ, ന ഭുഞ്ജരേ നാപി
കരോന്തി പുഞ്ഞം.

൮൨.“തേ ഖുപ്പിപാസൂപഗതാ പരത്ഥ, പച്ഛാ [പേതാ (സീ॰)] ചിരം ഝായരേ
ഡയ്ഹമാനാ;
കമ്മാനി കത്വാന ദുഖുദ്രാനി, അനുഭോന്തി ദുക്ഖം കടുകപ്ഫലാനി.

൮൩.“ഇത്തരം ഹി ധനം ധഞ്ഞം, ഇത്തരം ഇധ ജീവിതം;
ഇത്തരം ഇത്തരതോ ഞത്വാ, ദീപം കയിരാഥ പണ്ഡിതോ.

൮൪.“യേ തേ ഏവം പജാനന്തി, നരാ ധമ്മസ്സ കോവിദാ;
തേ ദാനേ നപ്പമജ്ജന്തി, സുത്വാ അരഹതം വചോ”തി.

നാഗപേതവത്ഥു ഏകാദസമം.

൧൨. ഉരഗപേതവത്ഥു

൫൫.“ഉരഗോവ തചം ജിണ്ണം, ഹിത്വാ ഗച്ഛതി സന്തനും;
ഏവം സരീരേ നിബ്ഭോഗേ, പേതേ കാലങ്കതേ സതി.

൫൬.“ഡയ്ഹമാനോ ന ജാനാതി, ഞാതീനം പരിദേവിതം;
തസ്മാ ഏതം ന രോദാമി, ഗതോ സോ തസ്സ യാ ഗതി”.

൫൭.“അനബ്ഭിതോ [അനവ്ഹിതോ (സീ॰)] തതോ ആഗാ, നാനുഞ്ഞാതോ ഇതോ ഗതോ;
യഥാഗതോ തഥാ ഗതോ, തത്ഥ കാ [കാ തത്ഥ (സീ॰)] പരിദേവനാ.

൫൮.“ഡയ്ഹമാനോ ന ജാനാതി, ഞാതീനം പരിദേവിതം;
തസ്മാ ഏതം ന രോദാമി, ഗതോ സോ തസ്സ യാ ഗതി”.

൫൯.“സചേ രോദേ കിസാ അസ്സം, തത്ഥ മേ കിം ഫലം സിയാ;
ഞാതിമിത്തസുഹജ്ജാനം, ഭിയ്യോ നോ അരതീ സിയാ.

൬൦.“ഡയ്ഹമാനോ ന ജാനാതി, ഞാതീനം പരിദേവിതം;
തസ്മാ ഏതം ന രോദാമി, ഗതോ സോ തസ്സ യാ ഗതി”.

൬൧.“യഥാപി ദാരകോ ചന്ദം, ഗച്ഛന്തമനുരോദതി;
ഏവം സമ്പദമേവേതം, യോ പേതമനുസോചതി.

൬൨.“ഡയ്ഹമാനോ ന ജാനാതി, ഞാതീനം പരിദേവിതം;
തസ്മാ ഏതം ന രോദാമി, ഗതോ സോ തസ്സ യാ ഗതി”.

൬൩.“യഥാപി ബ്രഹ്മേ ഉദകുമ്ഭോ, ഭിന്നോ അപ്പടിസന്ധിയോ;
ഏവം സമ്പദമേവേതം, യോ പേതമനുസോചതി.

൬൪.“ഡയ്ഹമാനോ ന ജാനാതി, ഞാതീനം പരിദേവിതം;
തസ്മാ ഏതം ന രോദാമി, ഗതോ സോ തസ്സ യാ ഗതീ”തി.

ഉരഗപേതവത്ഥു ദ്വാദസമം.

ഉരഗവഗ്ഗോ പഠമോ നിട്ഠിതോ.

തസ്സുദ്ദാനം –

ഖേത്തഞ്ച സൂകരം പൂതി, പിട്ഠം ചാപി തിരോകുട്ടം;
പഞ്ചാപി സത്തപുത്തഞ്ച, ഗോണം പേസകാരകഞ്ച;
തഥാ ഖല്ലാടിയം നാഗം, ദ്വാദസം ഉരഗഞ്ചേവാതി.

൮. ഉബ്ബരിവഗ്ഗോ

൧. സംസാരമോചകപേതിവത്ഥു

൯൬.“നഗ്ഗാ ദുബ്ബണ്ണരൂപാസി, കിസാ ധമനിസന്ഥതാ;
ഉപ്ഫാസുലികേ [ഉപ്പാസുളികേ (ക॰)] കിസികേ, കാ നു ത്വം ഇധ തിട്ഠസീ”തി.

൯൭.“അഹം ഭദന്തേ പേതീമ്ഹി, ദുഗ്ഗതാ യമലോകികാ;
പാപകമ്മം കരിത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ”തി.

൯൮.“കിം നു കായേന വാചായ, മനസാ ദുക്കടം കതം;
കിസ്സ കമ്മവിപാകേന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ”തി.

൯൯.“അനുകമ്പകാ മയ്ഹം നാഹേസും ഭന്തേ, പിതാ ച മാതാ അഥവാപി ഞാതകാ;
യേ മം നിയോജേയ്യും ദദാഹി ദാനം, പസന്നചിത്താ സമണബ്രാഹ്മണാനം.

൧൦൦.“ഇതോ അഹം വസ്സസതാനി പഞ്ച, യം ഏവരൂപാ വിചരാമി നഗ്ഗാ;
ഖുദായ തണ്ഹായ ച ഖജ്ജമാനാ, പാപസ്സ കമ്മസ്സ ഫലം മമേദം.

൧൦൧.“വന്ദാമി തം അയ്യ പസന്നചിത്താ, അനുകമ്പ മം വീര മഹാനുഭാവ;
ദത്വാ ച മേ ആദിസ യം ഹി കിഞ്ചി, മോചേഹി മം ദുഗ്ഗതിയാ ഭദന്തേ”തി.

൧൦൨.സാധൂതി സോ പടിസ്സുത്വാ, സാരിപുത്തോനുകമ്പകോ;
ഭിക്ഖൂനം ആലോപം ദത്വാ, പാണിമത്തഞ്ച ചോളകം;
ഥാലകസ്സ ച പാനീയം, തസ്സാ ദക്ഖിണമാദിസി.

൧൦൩.സമനന്തരാനുദ്ദിട്ഠേ, വിപാകോ ഉദപജ്ജഥ;
ഭോജനച്ഛാദനപാനീയം, ദക്ഖിണായ ഇദം ഫലം.

൧൦൪.തതോ സുദ്ധാ സുചിവസനാ, കാസികുത്തമധാരിനീ;
വിചിത്തവത്ഥാഭരണാ, സാരിപുത്തം ഉപസങ്കമി.

൧൦൫.“അഭിക്കന്തേന വണ്ണേന, യാ ത്വം തിട്ഠസി ദേവതേ;
ഓഭാസേന്തീ ദിസാ സബ്ബാ, ഓസധീ വിയ താരകാ.

൧൦൬.“കേന തേതാദിസോ വണ്ണോ, കേന തേ ഇധ മിജ്ഝതി;
ഉപ്പജ്ജന്തി ച തേ ഭോഗാ, യേ കേചി മനസോ പിയാ.

൧൦൭.“പുച്ഛാമി തം ദേവി മഹാനുഭാവേ, മനുസ്സഭൂതാ കിമകാസി പുഞ്ഞം;
കേനാസി ഏവം ജലിതാനുഭാവാ, വണ്ണോ ച തേ സബ്ബദിസാ പഭാസതീ”തി.

൧൦൮.“ഉപ്പണ്ഡുകിം കിസം ഛാതം, നഗ്ഗം സമ്പതിതച്ഛവിം [ആപതിതച്ഛവിം (സീ॰)];
മുനി കാരുണികോ ലോകേ, തം മം അദ്ദക്ഖി ദുഗ്ഗതം.

൧൦൮. ‘‘ഉദ്ദിക്ഖൂനം ആലോപം ദത്വാ, പാണിമത്തഞ്ച ചോളകം;
ഥാലകസ്സ ച പാനീയം, മമ ദക്ഖിണമാദിസി.

൧൦൯. ‘‘ആലോപസ്സ ഫലം പസ്സ, ഭത്തം വസ്സസതം ദസ;
ഭുഞ്ജാമി കാമകാമിനീ, അനേകരസബ്യഞ്ജനം.

൧൧൦. ‘‘പാണിമത്തസ്സ ചോളസ്സ, വിപാകം പസ്സ യാദിസം;
യാവതാ നന്ദരാജസ്സ, വിജിതസ്മിം പടിച്ഛദാ.

൧൧൧. ‘‘തതോ ബഹുതരാ ഭന്തേ, വത്ഥാനച്ഛാദനാനി മേ;
കോസേയ്യകമ്ബലീയാനി, ഖോമകപ്പാസികാനി ച.

൧൧൨. ‘‘വിപുലാ ച മഹഗ്ഘാ ച, തേപാകാസേവലമ്ബരേ;
സാഹം തം പരിദഹാമി, യം യം ഹി മനസോ പിയം.

൧൧൩. ‘‘ഥാലകസ്സ ച പാനീയം, വിപാകം പസ്സ യാദിസം;
ഗമ്ഭീരാ ചതുരസ്സാ ച, പോക്ഖരഞ്ഞോ സുനിമ്മിതാ.

൧൧൪. ‘‘സേതോദകാ സുപ്പതിത്ഥാ, സീതാ അപ്പടിഗന്ധിയാ;
പദുമുപ്പലസഞ്ഛന്നാ, വാരികിഞ്ജക്ഖപൂരിതാ.

൧൧൫. ‘‘സാഹം രമാമി കീളാമി, മോദാമി അകുതോഭയാ;
മുനിം കാരുണികം ലോകേ, ഭന്തേ വന്ദിതുമാഗതാ’’തി.

സംസാരമോചകപേതിവത്ഥു പഠമം.

൨. സാരിപുത്തത്ഥേരമാതുപേതിവത്ഥു

൧൧൬. ‘‘നഗ്ഗാ ദുബ്ബണ്ണരൂപാസി, കിസാ ധമനിസന്ഥതാ;
ഉപ്ഫാസുലികേ കിസികേ, കാ നു ത്വം ഇധ തിട്ഠസി’’.

൧൧൭. ‘‘അഹം തേ സകിയാ മാതാ, പുബ്ബേ അഞ്ഞാസു ജാതീസു;
ഉപപന്നാ പേത്തിവിസയം, ഖുപ്പിപാസസമപ്പിതാ.

൧൧൮. ‘‘ഛഡ്ഡിതം ഖിപിതം ഖേളം, സിങ്ഘാണികം സിലേസുമം;
വസഞ്ച ഡയ്ഹമാനാനം, വിജാതാനഞ്ച ലോഹിതം.

൧൧൯. ‘‘വണികാനഞ്ച യം ഘാന-സീസച്ഛിന്നാന ലോഹിതം;
ഖുദാപരേതാ ഭുഞ്ജാമി, ഇത്ഥിപുരിസനിസ്സിതം.

൧൨൦. ‘‘പുബ്ബലോഹിതം ഭക്ഖാമി [പുബ്ബലോഹിതഭക്ഖാസ്മി (സീ॰)], പസൂനം മാനുസാന ച;
അലേണാ അനഗാരാ ച, നീലമഞ്ചപരായണാ.

൧൨൧. ‘‘ദേഹി പുത്തക മേ ദാനം, ദത്വാ അന്വാദിസാഹി മേ;
അപ്പേവ നാമ മുച്ചേയ്യം, പുബ്ബലോഹിതഭോജനാ’’തി.

൧൨൨. മാതുയാ വചനം സുത്വാ, ഉപതിസ്സോനുകമ്പകോ;
ആമന്തയി മോഗ്ഗല്ലാനം, അനുരുദ്ധഞ്ച കപ്പിനം.

൧൨൩. ചതസ്സോ കുടിയോ കത്വാ, സങ്ഘേ ചാതുദ്ദിസേ അദാ;

കുടിയോ അന്നപാനഞ്ച, മാതു ദക്ഖിണമാദിസീ.

൧൨൪. സമനന്തരാനുദ്ദിട്ഠേ, വിപാകോ ഉദപജ്ജഥ;
ഭോജനം പാനീയം വത്ഥം, ദക്ഖിണായ ഇദം ഫലം.

൧൨൫. തതോ സുദ്ധാ സുചിവസനാ, കാസികുത്തമധാരിനീ;
വിചിത്തവത്ഥാഭരണാ, കോലിതം ഉപസങ്കമി.

൧൨൬. ‘‘അഭിക്കന്തേന വണ്ണേന, യാ ത്വം തിട്ഠസി ദേവതേ;
ഓഭാസേന്തീ ദിസാ സബ്ബാ, ഓസധീ വിയ താരകാ.

൧൨൭. ‘‘കേന തേതാദിസോ വണ്ണോ, കേന തേ ഇധ മിജ്ഝതി;
ഉപ്പജ്ജന്തി ച തേ ഭോഗാ, യേ കേചി മനസോ പിയാ.

൧൨൮. ‘‘പുച്ഛാമി തം ദേവി മഹാനുഭാവേ, മനുസ്സഭൂതാ കിമകാസി പുഞ്ഞം;
കേനാസി ഏവം ജലിതാനുഭാവാ, വണ്ണോ ച തേ സബ്ബദിസാ
പഭാസതീ’’തി.

൧൨൯. ‘‘സാരിപുത്തസ്സാഹം മാതാ, പുബ്ബേ അഞ്ഞാസു ജാതീസു;
ഉപപന്നാ പേത്തിവിസയം, ഖുപ്പിപാസസമപ്പിതാ.

൧൩൦. ‘‘ഛഡ്ഡിതം ഖിപിതം ഖേളം, സിങ്ഘാണികം സിലേസുമം;
വസഞ്ച ഡയ്ഹമാനാനം, വിജാതാനഞ്ച ലോഹിതം.

൧൩൧. ‘‘വണികാനഞ്ച യം ഘാന-സീസച്ഛിന്നാന ലോഹിതം;
ഖുദാപരേതാ ഭുഞ്ജാമി, ഇത്ഥിപുരിസനിസ്സിതം.

൧൩൨. ‘‘പുബ്ബലോഹിതം ഭക്ഖിസ്സം, പസൂനം മാനുസാന ച;
അലേണാ അനഗാരാ ച, നീലമഞ്ചപരായണാ.

൧൩൩. ‘‘സാരിപുത്തസ്സ ദാനേന, മോദാമി അകുതോഭയാ;
മുനിം കാരുണികം ലോകേ, ഭന്തേ വന്ദിതുമാഗതാ’’തി.

സാരിപുത്തത്ഥേരസ്സ മാതുപേതിവത്ഥു ദുതിയം.

൩. മത്താപേതിവത്ഥു

൧൩൪. ‘‘നഗ്ഗാ ദുബ്ബണ്ണരൂപാസി, കിസാ ധമനിസന്ഥതാ;
ഉപ്ഫാസുലികേ കിസികേ, കാ നു ത്വം ഇധ തിട്ഠസീ’’തി.

൧൩൫. ‘‘അഹം മത്താ തുവം തിസ്സാ, സപത്തീ തേ പുരേ അഹും;
പാപകമ്മം കരിത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ’’തി.

൧൩൬. ‘‘കിം നു കായേന വാചായ, മനസാ ദുക്കടം കതം;
കിസ്സ കമ്മവിപാകേന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ’’തി.

൧൩൭. ‘‘ചണ്ഡീ ച ഫരുസാ ചാസിം, ഇസ്സുകീ മച്ഛരീ സഠാ [സഠീ (സീ॰)];
താഹം ദുരുത്തം വത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ’’തി.

൧൩൮. സബ്ബം [സച്ചം (ക॰)] അഹമ്പി ജാനാമി, യഥാ ത്വം ചണ്ഡികാ അഹു;
അഞ്ഞഞ്ച ഖോ തം പുച്ഛാമി, കേനാസി പംസുകുന്ഥിതാ’’തി.

൧൩൯. “ഇസീസംന്ഹാതാ തുവം ആസി, സുചിവത്ഥാ അലങ്കതാ;
അഹഞ്ച ഖോ [ഖോ തം (സീ॰ ക॰)] അധിമത്തം, സമലങ്കതതരാ തയാ.

൧൪൦. “തസ്സാ മേ പേക്ഖമാനായ, സാമികേന സമന്തയി;
തതോ മേ ഇസ്സാ വിപുലാ, കോധോ മേ സമജായഥ.

൧൪൧. “തതോ പംസും ഗഹേത്വാന, പംസുനാ തം ഹി ഓകിരിം [തം വികീരിഹം (സ്യാ॰ ക॰)];
തസ്സ കമ്മവിപാകേന, തേനമ്ഹി പംസുകുന്ഥിതാ”തി.

൧൪൨. “സച്ചം അഹമ്പി ജാനാമി, പംസുനാ മം ത്വമോകിരി;
അഞ്ഞഞ്ച ഖോ തം പുച്ഛാമി, കേന ഖജ്ജസി കച്ഛുയാ”തി.

൧൪൩. “ഭേസജ്ജഹാരീ ഉഭയോ, വനന്തം അഗമിമ്ഹസേ;
ത്വഞ്ച ഭേസജ്ജമാഹരി, അഹഞ്ച കപികച്ഛുനോ.

൧൪൪. “തസ്സാ ത്യാജാനമാനായ, സേയ്യം ത്യാഹം സമോകിരിം;
തസ്സ കമ്മവിപാകേന, തേന ഖജ്ജാമി കച്ഛുയാ”തി.

൧൪൫. “സച്ചം അഹമ്പി ജാനാമി, സേയ്യം മേ ത്വം സമോകിരി;
അഞ്ഞഞ്ച ഖോ തം പുച്ഛാമി, കേനാസി നഗ്ഗിയാ തുവ”ന്തി.

൧൪൬. “സഹായാനം സമയോ ആസി, ഞാതീനം സമിതീ അഹു;
ത്വഞ്ച ആമന്തിതാ ആസി, സസാമിനീ നോ ച ഖോ അഹം.

൧൪൭. “തസ്സാ ത്യാജാനമാനായ, ദുസ്സം ത്യാഹം അപാനുദിം;
തസ്സ കമ്മവിപാകേന, തേനമ്ഹി നഗ്ഗിയാ അഹ”ന്തി.

൧൪൮. “സച്ചം അഹമ്പി ജാനാമി, ദുസ്സം മേ ത്വം അപാനുദി;
അഞ്ഞഞ്ച ഖോ തം പുച്ഛാമി, കേനാസി ഗൂഥഗന്ധിനീ”തി.

൧൪൯. “തവ ഗന്ധഞ്ച മാലഞ്ച, പച്ചഗ്ഘഞ്ച വിലേപനം;
ഗൂഥകൂപേ അധാരേസിം [അധാരേസിം (ക॰)], തം പാപം പകതം മയാ;
തസ്സ കമ്മവിപാകേന, തേനമ്ഹി ഗൂഥഗന്ധിനീ”തി.

൧൫൦. “സച്ചം അഹമ്പി ജാനാമി, തം പാപം പകതം തയാ;
അഞ്ഞഞ്ച ഖോ തം പുച്ഛാമി, കേനാസി ദുഗ്ഗതാ തുവ”ന്തി.

൧൫൧. “ഉഭിന്നം സമകം ആസി, യം ഗേഹേ വിജ്ജതേ ധനം;
സന്തേസു ദേയ്യധമ്മേസു, ദീപം നാകാസിമത്തനോ;
തസ്സ കമ്മവിപാകേന, തേനമ്ഹി ദുഗ്ഗതാ അഹം.

൧൫൨. “തദേവ മം ത്വം അവച, ‘പാപകമ്മം നിസേവസി;
ന ഹി പാപേഹി കമ്മേഹി, സുലഭാ ഹോതി സുഗ്ഗതീ’”തി.

൧൫൩. “വാമതോ മം ത്വം പച്ചേസി, അഥോപി മം ഉസൂയസി;
പസ്സ പാപാനം കമ്മാനം, വിപാകോ ഹോതി യാദിസോ.

൧൫൪. “തേ ഘരാ താ ച ദാസിയോ [തേ ഘരദാസിയോ ആസും (സീ॰ സ്യാ॰), തേ ഘരേ ദാസിയോ ചേവ (ക॰)], താനേവാഭരണാനിമേ;
തേ അഞ്ഞേ പരിചാരേന്തി, ന ഭോഗാ ഹോന്തി സസ്സതാ.

൧൨൪. “ഇദാനി ഭൂതസ്സ പിതാ, ആപണാ ഗേഹമേഹിതി;
അപ്പേവ തേ ദദേ കിഞ്ചി, മാ സു താവ ഇതോ അഗാ”തി.

൧൨൫. “കിസാ ദുബ്ബണ്ണരൂപാമ്ഹി, കിസാ ധമനിസന്ഥതാ;
കോപീനമേതം ഇത്ഥീനം, മാ മം ഭൂതപിതാദ്ദസാ”തി.

൧൨൬. “ഹന്ദ കിം വാ ത്യാഹം [കിം ത്യാഹം (സീ॰ സ്യാ॰), കിം വതാഹം (ക॰)] ദമ്മി, കിം വാ തേധ [കിം വാ ച തേ (സീ॰ സ്യാ॰), കിം വിധ തേ (ക॰)] കരോമഹം;
യേന ത്വം സുഖിതാ അസ്സ, സബ്ബകാമസമിദ്ധിനീ”തി.

൧൨൭. “ചത്താരോ ഭിക്ഖൂ സങ്ഘതോ, ചത്താരോ പന പുഗ്ഗലാ;
അട്ഠ ഭിക്ഖൂ ഭോജയിത്വാ, മമ ദക്ഖിണമാദിസ;
തദാഹം സുഖിതാ ഹേസ്സം, സബ്ബകാമസമിദ്ധിനീ”തി.

൧൨൮. സാധൂതി സോ പടിസ്സുത്വാ, ഭോജയിത്വാട്ഠ ഭിക്ഖവോ;
വത്ഥേഹച്ഛാദയിത്വാന, തസ്സാ ദക്ഖിണമാദിസീ.

൧൨൯. സമനന്തരാനുദ്ദിട്ഠേ , വിപാകോ ഉദപജ്ജഥ;
ഭോജനച്ഛാദനപാനീയം, ദക്ഖിണായ ഇദം ഫലം.

൧൩൦. തതോ സുദ്ധാ സുചിവസനാ, കാസികുത്തമധാരിനീ;
വിചിത്തവത്ഥാഭരണാ, സപത്തിം ഉപസങ്കമി.

൧൩൧. “അഭിക്കന്തേന വണ്ണേന, യാ ത്വം തിട്ഠസി ദേവതേ;
ഓഭാസേന്തീ ദിസാ സബ്ബാ, ഓസധീ വിയ താരകാ.

൧൩൨. “കേന തേതാദിസോ വണ്ണോ, കേന തേ ഇധ മിജ്ഝതി;
ഉപ്പജ്ജന്തി ച തേ ഭോഗാ, യേ കേചി മനസോ പിയാ.

൧൩൩. “പുച്ഛാമി തം ദേവി മഹാനുഭാവേ, മനുസ്സഭൂതാ കിമകാസി പുഞ്ഞം;
കേനാസി ഏവം ജലിതാനുഭാവാ, വണ്ണോ ച തേ സബ്ബദിസാ പഭാസതീ”തി.

൧൩൪. “അഹം മത്താ തുവം തിസ്സാ, സപത്തീ തേ പുരേ അഹും;
പാപകമ്മം കരിത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ.

൧൩൫. “തവ ദിന്നേന ദാനേന, മോദാമി അകുതോഭയാ;
ചിരം ജീവാഹി ഭഗിനി, സഹ സബ്ബേഹി ഞാതിഭി;
അസോകം വിരജം ഠാനം, ആവാസം വസവത്തിനം.

൧൩൬. “ഇധ ധമ്മം ചരിത്വാന, ദാനം ദത്വാന സോഭനേ;
വിനേയ്യ മച്ഛേരമലം സമൂലം, അനിന്ദിതാ സഗ്ഗമുപേഹി ഠാന”ന്തി.

മത്താപേതിവത്ഥു തതിയം.

൪. നന്ദാപേതിവത്ഥു

൧൩൭. “കാളീ ദുബ്ബണ്ണരൂപാസി, ഫരുസാ ഭീരുദസ്സനാ;
പിങ്ഗലാസി കളാരാസി, ന തം മഞ്ഞാമി മാനുസി”ന്തി.

൧൨൯. “അഹം നന്ദാ നന്ദിസേന, ഭരിയാ തേ പുരേ അഹും;
പാപകമ്മം കരിത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ”തി.

൧൩൦. “കിം നു കായേന വാചായ, മനസാ ദുക്കടം കതം;
കിസ്സ കമ്മവിപാകേന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ”തി.

൧൩൧. “ചണ്ഡീ ച ഫരുസാ ചാസിം [ചണ്ഡീ ഫരുസവാചാ ച (സീ॰)], തയി ചാപി അഗാരവാ;
താഹം ദുരുത്തം വത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ”തി.

൧൩൨. “ഹന്ദുത്തരീയം ദദാമി തേ, ഇമം [ഇദം (സീ॰ അട്ഠ॰)] ദുസ്സം നിവാസയ;
ഇമം ദുസ്സം നിവാസേത്വാ, ഏഹി നേസ്സാമി തം ഘരം.

൧൩൩. “വത്ഥഞ്ച അന്നപാനഞ്ച, ലച്ഛസി ത്വം ഘരം ഗതാ;
പുത്തേ ച തേ പസ്സിസ്സസി, സുണിസായോ ച ദക്ഖസീ”തി.

൧൩൪. “ഹത്ഥേന ഹത്ഥേ തേ ദിന്നം, ന മയ്ഹം ഉപകപ്പതി;
ഭിക്ഖൂ ച സീലസമ്പന്നേ, വീതരാഗേ ബഹുസ്സുതേ.

൧൩൫. “തപ്പേഹി അന്നപാനേന, മമ ദക്ഖിണമാദിസ;
തദാഹം സുഖിതാ ഹേസ്സം, സബ്ബകാമസമിദ്ധിനീ”തി.

൧൩൬. സാധൂതി സോ പടിസ്സുത്വാ, ദാനം വിപുലമാകിരി;
അന്നം പാനം ഖാദനീയം, വത്ഥസേനാസനാനി ച;
ഛത്തം ഗന്ധഞ്ച മാലഞ്ച, വിവിധാ ച ഉപാഹനാ.

൧൩൭. ഭിക്ഖൂ ച സീലസമ്പന്നേ, വീതരാഗേ ബഹുസ്സുതേ;
തപ്പേത്വാ അന്നപാനേന, തസ്സാ ദക്ഖിണമാദിസീ.

൧൩൮. സമനന്തരാനുദ്ദിട്ഠേ , വിപാകോ ഉദപജ്ജഥ;
ഭോജനച്ഛാദനപാനീയം, ദക്ഖിണായ ഇദം ഫലം.

൧൩൯. തതോ സുദ്ധാ സുചിവസനാ, കാസികുത്തമധാരിനീ;
വിചിത്തവത്ഥാഭരണാ, സാമികം ഉപസങ്കമി.

൧൪൦. “അഭിക്കന്തേന വണ്ണേന, യാ ത്വം തിട്ഠസി ദേവതേ;
ഓഭാസേന്തീ ദിസാ സബ്ബാ, ഓസധീ വിയ താരകാ.

൧൪൧. “കേന തേതാദിസോ വണ്ണോ, കേന തേ ഇധ മിജ്ഝതി;
ഉപ്പജ്ജന്തി ച തേ ഭോഗാ, യേ കേചി മനസോ പിയാ.

൧൪൨. “പുച്ഛാമി തം ദേവി മഹാനുഭാവേ, മനുസ്സഭൂതാ കിമകാസി പുഞ്ഞം;
കേനാസി ഏവം ജലിതാനുഭാവാ, വണ്ണോ ച തേ സബ്ബദിസാ പഭാസതീ”തി.

൧൪൩. “അഹം നന്ദാ നന്ദിസേന, ഭരിയാ തേ പുരേ അഹും;
പാപകമ്മം കരിത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ.

൧൪൪. “തവ ദിന്നേന ദാനേന, മോദാമി അകുതോഭയാ;
ചിരം ജീവ ഗഹപതി, സഹ സബ്ബേഹി ഞാതിഭി;
അസോകം വിരജം ഖേമം, ആവാസം വസവത്തിനം.

൧൮൫. “ഇധ ധമ്മം ചരിത്വാന, ദാനം ദത്വാ ഗഹപതി;
വിനേയ്യ മച്ഛേരമലം സമൂലം, അനിന്ദിതോ സഗ്ഗമുപേഹി ഠാന”ന്തി.

നന്ദാപേതിവത്ഥു ചതുത്ഥം.

൫. മട്ഠകുണ്ഡലീപേതവത്ഥു

൧൮൬. [വി॰ വ॰ ൧൨൦൩] “അലങ്കതോ മട്ഠകുണ്ഡലീ, മാലധാരീ ഹരിചന്ദനുസ്സദോ;
ബാഹാ പഗ്ഗയ്ഹ കന്ദസി, വനമജ്ഝേ കിം ദുക്ഖിതോ തുവ”ന്തി.

൧൮൭. “സോവണ്ണമയോ പഭസ്സരോ, ഉപ്പന്നോ രഥപഞ്ജരോ മമ;
തസ്സ ചക്കയുഗം ന വിന്ദാമി, തേന ദുക്ഖേന ജഹാമി ജീവിത”ന്തി.

൧൮൮. “സോവണ്ണമയം മണിമയം, ലോഹിതകമയം [ലോഹിതങ്ഗമയം (സ്യാ॰), ലോഹിതങ്കമയം (സീ॰), ലോഹമയം (കത്ഥചി)] അഥ രൂപിയമയം;
ആചിക്ഖ മേ ഭദ്ദമാണവ, ചക്കയുഗം പടിപാദയാമി തേ”തി.

൧൮൯. സോ മാണവോ തസ്സ പാവദി, “ചന്ദസൂരിയാ ഉഭയേത്ഥ ദിസ്സരേ;
സോവണ്ണമയോ രഥോ മമ, തേന ചക്കയുഗേന സോഭതീ”തി.

൧൯൦. “ബാലോ ഖോ ത്വം അസി മാണവ, യോ ത്വം പത്ഥയസേ അപത്ഥിയം;
മഞ്ഞാമി തുവം മരിസ്സസി, ന ഹി ത്വം ലച്ഛസി ചന്ദസൂരിയേ”തി.

൧൯൧. “ഗമനാഗമനമ്പി ദിസ്സതി, വണ്ണധാതു ഉഭയത്ഥ വീഥിയാ;
പേതോ കാലകതോ ന ദിസ്സതി, കോ നിധ കന്ദതം ബാല്യതരോ”തി.

൧൯൨. “സച്ചം ഖോ വദേസി മാണവ, അഹമേവ കന്ദതം ബാല്യതരോ;
ചന്ദം വിയ ദാരകോ രുദം, പേതം കാലകതാഭിപത്ഥയി”ന്തി.

൧൯൩. “ആദിത്തം വത മം സന്തം, ഘതസിത്തംവ പാവകം;
വാരിനാ വിയ ഓസിഞ്ചം, സബ്ബം നിബ്ബാപയേ ദരം.

൧൯൪. “അബ്ബഹീ [അബ്ബൂള്ഹം (സ്യാ॰ ക॰)] വത മേ സല്ലം, സോകം ഹദയനിസ്സിതം;
യോ മേ സോകപരേതസ്സ, പുത്തസോകം അപാനുദി.

൧൯൫. “സ്വാഹം അബ്ബൂള്ഹസല്ലോസ്മി, സീതിഭൂതോസ്മി നിബ്ബുതോ;
ന സോചാമി ന രോദാമി, തവ സുത്വാന മാണവാ”തി.

൧൯൬. “ദേവതാ നുസി ഗന്ധബ്ബോ, അദു സക്കോ പുരിന്ദദോ;
കോ വാ ത്വം കസ്സ വാ പുത്തോ, കഥം ജാനേമു തം മയ”ന്തി.

൧൯൭. “യഞ്ച കന്ദസി യഞ്ച രോദസി, പുത്തം ആളാഹനേ സയം ദഹിത്വാ;
സ്വാഹം കുസലം കരിത്വാ കമ്മം, തിദസാനം സഹബ്യതം ഗതോ”തി.

൧൯൮. “അപ്പം വാ ബഹും വാ നാദ്ദസാമ, ദാനം ദദന്തസ്സ സകേ അഗാരേ;
ഉപോസഥകമ്മം വാ താദിസം, കേന കമ്മേന ഗതോസി ദേവലോക”ന്തി.

൧൯൯. “ആബാധികോഹം ദുക്ഖിതോ ഗിലാനോ, ആതുരരൂപോമ്ഹി സകേ നിവേസനേ;

ബുദ്ധം വിഗതരജം വിതിണ്ണകങ്ഖം, അദ്ദക്ഖിം സുഗതം അനോമപഞ്ഞം.

൨൦൦. “സ്വാഹം മുദിതമനോ പസന്നചിത്തോ, അഞ്ജലിം അകരിം തഥാഗതസ്സ;
താഹം കുസലം കരിത്വാന കമ്മം, തിദസാനം സഹബ്യതം ഗതോ”തി.

൨൦൧. “അച്ഛരിയം വത അബ്ഭുതം വത, അഞ്ജലികമ്മസ്സ അയമീദിസോ വിപാകോ;
അഹമ്പി മുദിതമനോ പസന്നചിത്തോ, അജ്ജേവ ബുദ്ധം സരണം വജാമീ”തി.

൨൦൨. “അജ്ജേവ ബുദ്ധം സരണം വജാഹി, ധമ്മഞ്ച സങ്ഘഞ്ച പസന്നചിത്തോ;
തഥേവ സിക്ഖായ പദാനി പഞ്ച, അഖണ്ഡഫുല്ലാനി സമാദിയസ്സു.

൨൦൩. “പാണാതിപാതാ വിരമസ്സു ഖിപ്പം, ലോകേ അദിന്നം പരിവജ്ജയസ്സു;
അമജ്ജപോ മാ ച മുസാ ഭണാഹി, സകേന ദാരേന ച ഹോഹി തുട്ഠോ”തി.

൨൦൪. “അത്ഥകാമോസി മേ യക്ഖ, ഹിതകാമോസി ദേവതേ;
കരോമി തുയ്ഹം വചനം, ത്വംസി ആചരിയോ മമാതി.

൨൦൫. “ഉപേമി സരണം ബുദ്ധം, ധമ്മഞ്ചാപി അനുത്തരം;
സങ്ഘഞ്ച നരദേവസ്സ, ഗച്ഛാമി സരണം അഹം.

൨൦൬. “പാണാതിപാതാ വിരമാമി ഖിപ്പം, ലോകേ അദിന്നം പരിവജ്ജയാമി;
അമജ്ജപോ നോ ച മുസാ ഭണാമി; സകേന ദാരേന ച ഹോമി തുട്ഠോ”തി.

മട്ഠകുണ്ഡലീപേതവത്ഥു പഞ്ചമം.

൬. കണ്ഹപേതവത്ഥു

൨൦൭. “ഉട്ഠേഹി കണ്ഹ കിം സേസി, കോ അത്ഥോ സുപനേന തേ;
യോ ച തുയ്ഹം സകോ ഭാതാ, ഹദയം ചക്ഖു ച [ചക്ഖുംവ (അട്ഠ॰)] ദക്ഖിണം;
തസ്സ വാതാ ബലീയന്തി, സസം ജപ്പതി [ഘടോ ജപ്പതി (ക॰)] കേസവാ”തി.

൨൦൮. “തസ്സ തം വചനം സുത്വാ, രോഹിണേയ്യസ്സ കേസവോ;
തരമാനരൂപോ വുട്ഠാസി, ഭാതുസോകേന അട്ടിതോ.

൨൦൯. “കിം നു ഉമ്മത്തരൂപോവ, കേവലം ദ്വാരകം ഇമം;
സസോ സസോതി ലപസി, കീദിസം സസമിച്ഛസി.

൨൧൦. “സോവണ്ണമയം മണിമയം, ലോഹമയം അഥ രൂപിയമയം;
സങ്ഖസിലാപവാളമയം, കാരയിസ്സാമി തേ സസം.

൨൧൧. “സന്തി അഞ്ഞേപി സസകാ, അരഞ്ഞവനഗോചരാ;
തേപി തേ ആനയിസ്സാമി, കീദിസം സസമിച്ഛസീ”തി.

൨൧൨. “നാഹമേതേ സസേ ഇച്ഛേ, യേ സസാ പഥവിസ്സിതാ;
ചന്ദതോ സസമിച്ഛാമി, തം മേ ഓഹര കേസവാ”തി.

൨൧൩. “സോ നൂന മധുരം ഞാതി, ജീവിതം വിജഹിസ്സസി;
അപത്ഥിയം പത്ഥയസി, ചന്ദതോ സസമിച്ഛസീ”തി.

൨൧൪. “ഏവം ചേ കണ്ഹ ജാനാസി, യഥഞ്ഞമനുസാസസി;
കസ്മാ പുരേ മതം പുത്തം, അജ്ജാപി മനുസോചസി.

൨൧൫. “ന യം ലബ്ഭാ മനുസ്സേന, അമനുസ്സേന വാ പന;
ജാതോ മേ മാ മരി പുത്തോ, കുതോ ലബ്ഭാ അലബ്ഭിയം.

൨൧൬. “ന മന്താ മൂലഭേസജ്ജാ, ഓസധേഹി ധനേന വാ;
സക്കാ ആനയിതും കണ്ഹ, യം പേതമനുസോചസി.

൨൧൭. “മഹദ്ധനാ മഹാഭോഗാ, രട്ഠവന്തോപി ഖത്തിയാ;
പഹൂതധനധഞ്ഞാസേ, തേപി നോ [നത്ഥേത്ഥപാഠഭേദോ] അജരാമരാ.

൨൧൮. “ഖത്തിയാ ബ്രാഹ്മണാ വേസ്സാ, സുദ്ദാ ചണ്ഡാലപുക്കുസാ;
ഏതേ ചഞ്ഞേ ച ജാതിയാ, തേപി നോ അജരാമരാ.

൨൧൯. “യേ മന്തം പരിവത്തേന്തി, ഛളങ്ഗം ബ്രഹ്മചിന്തിതം;
ഏതേ ചഞ്ഞേ ച വിജ്ജായ, തേപി നോ അജരാമരാ.

൨൨൦. “ഇസയോ വാപി [ഇസയോ ചാപി (വിമാനവത്ഥു ൻൻ)] യേ സന്താ, സഞ്ഞതത്താ തപസ്സിനോ;
സരീരം തേപി കാലേന, വിജഹന്തി തപസ്സിനോ.

൨൨൧. “ഭാവിതത്താ അരഹന്തോ, കതകിച്ചാ അനാസവാ;
നിക്ഖിപന്തി ഇമം ദേഹം, പുഞ്ഞപാപപരിക്ഖയാ”തി.

൨൨൨. “ആദിത്തം വത മം സന്തം, ഘതസിത്തംവ പാവകം;
വാരിനാ വിയ ഓസിഞ്ചം, സബ്ബം നിബ്ബാപയേ ദരം.

൨൨൩. “അബ്ബഹീ വത മേ സല്ലം, സോകം ഹദയനിസ്സിതം;
യോ മേ സോകപരേതസ്സ, പുത്തസോകം അപാനുദി.

൨൨൪. “സ്വാഹം അബ്ബൂള്ഹസല്ലോസ്മി, സീതിഭൂതോസ്മി നിബ്ബുതോ;
ന സോചാമി ന രോദാമി, തവ സുത്വാന ഭാതിക” [ഭാസിതം (സ്യാ॰)].

൨൨൫. ഏവം കരോന്തി സപ്പഞ്ഞാ, യേ ഹോന്തി അനുകമ്പകാ;
നിവത്തയന്തി സോകമ്ഹാ, ഘടോ ജേട്ഠംവ ഭാതരം.

൨൨൬. യസ്സ ഏതാദിസാ ഹോന്തി, അമച്ചാ പരിചാരകാ;
സുഭാസിതേന അന്വേന്തി, ഘടോ ജേട്ഠംവ ഭാതരന്തി.

കണ്ഹപേതവത്ഥു ഛട്ഠം.

൭. ധനപാലസേട്ഠിപേതവത്ഥു

൨൨൭. “നഗ്ഗോ ദുബ്ബണ്ണരൂപോസി, കിസോ ധമനിസന്ഥതോ;

ഉപ്ഫാസുലികോ കിസികോ, കോ നു ത്വമസി മാരിസ”.

൨൨൮. “അഹം ഭദന്തേ പേതോമ്ഹി, ദുഗ്ഗതോ യമലോകികോ;
പാപകമ്മം കരിത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതോ”.

൨൨൯. “കിം നു കായേന വാചായ, മനസാ ദുക്കടം കതം;
കിസ്സ കമ്മവിപാകേന, പേതലോകം ഇതോ ഗതോ”.

൨൩൦. “നഗരം അത്ഥി പണ്ണാനം [ദസന്നാനം (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)], ഏരകച്ഛന്തി വിസ്സുതം;
തത്ഥ സേട്ഠി പുരേ ആസിം, ധനപാലോതി മം വിദൂ.

൨൩൧. “അസീതി സകടവാഹാനം, ഹിരഞ്ഞസ്സ അഹോസി മേ;
പഹൂതം മേ ജാതരൂപം, മുത്താ വേളുരിയാ ബഹൂ.

൨൩൨. “താവ മഹദ്ധനസ്സാപി, ന മേ ദാതും പിയം അഹു;
പിദഹിത്വാ ദ്വാരം ഭുഞ്ജിം [ഭുഞ്ജാമി (സീ॰ സ്യാ॰)], മാ മം യാചനകാദ്ദസും.

൨൩൩. “അസ്സദ്ധോ മച്ഛരീ ചാസിം, കദരിയോ പരിഭാസകോ;
ദദന്താനം കരോന്താനം, വാരയിസ്സം ബഹു ജനേ [ബഹുജ്ജനം (സീ॰ സ്യാ॰)].

൨൩൪. “വിപാകോ നത്ഥി ദാനസ്സ, സംയമസ്സ കുതോ ഫലം;
പോക്ഖരഞ്ഞോദപാനാനി, ആരാമാനി ച രോപിതേ;
പപായോ ച വിനാസേസിം, ദുഗ്ഗേ സങ്കമനാനി ച.

൨൩൫. “സ്വാഹം അകതകല്യാണോ, കതപാപോ തതോ ചുതോ;
ഉപപന്നോ പേത്തിവിസയം, ഖുപ്പിപാസസമപ്പിതോ.

൨൩൬. “പഞ്ചപണ്ണാസവസ്സാനി, യതോ കാലങ്കതോ അഹം;
നാഭിജാനാമി ഭുത്തം വാ, പീതം വാ പന പാനിയം.

൨൩൭. “യോ സംയമോ സോ വിനാസോ,യോ വിനാസോ സോ സംയമോ;
പേതാ ഹി കിര ജാനന്തി, യോ സംയമോ സോ വിനാസോ.

൨൩൮. “അഹം പുരേ സംയമിസ്സം, നാദാസിം ബഹുകേ ധനേ;
സന്തേസു ദേയ്യധമ്മേസു, ദീപം നാകാസിമത്തനോ;
സ്വാഹം പച്ഛാനുതപ്പാമി, അത്തകമ്മഫലൂപഗോ.

൨൩൯. [പേ॰ വ॰ ന്ന൯] “ഉദ്ധം ചതൂഹി മാസേഹി, കാലംകിരിയാ ഭവിസ്സതി;
ഏകന്തകടുകം ഘോരം, നിരയം പപതിസ്സഹം.

൨൪൦. [പേ॰ വ॰ ൭൦] “ചതുക്കണ്ണം ചതുദ്വാരം, വിഭത്തം ഭാഗസോ മിതം;
അയോപാകാരപരിയന്തം, അയസാ പടികുജ്ജിതം.

൨൪൧. [പേ॰ വ॰ ൭൧] “തസ്സ അയോമയാ ഭൂമി, ജലിതാ തേജസാ യുതാ;
സമന്താ യോജനസതം, ഫരിത്വാ തിട്ഠതി സബ്ബദാ.

൨൪൨. [പേ॰ വ॰ ൭൨] “തത്ഥാഹം ദീഘമദ്ധാനം, ദുക്ഖം വേദിസ്സ വേദനം;
ഫലം പാപസ്സ കമ്മസ്സ, തസ്മാ സോചാമഹം ഭുസം.

൨൪൩. “ഏതം വോ വദാമി ഭദ്ദം വോ, യാവന്തേത്ഥ സമാഗതാ;
മാകത്ഥ പാപകം കമ്മം, ആവി വാ യദി വാ രഹോ.

൨൪൪. “സചേ തം പാപകം കമ്മം, കരിസ്സഥ കരോഥ വാ;
ന വോ ദുക്ഖാ പമുത്യത്ഥി [പമുത്തത്ഥി (സബ്ബത്ഥ) ഉദാ॰ ൪൪ പസ്സിതബ്ബം], ഉപ്പച്ചാപി [ഉപേച്ചാപി (സ്യാ॰ ക॰)] പലായതം.

൨൪൫. “മത്തേയ്യാ ഹോഥ പേത്തേയ്യാ, കുലേ ജേട്ഠാപചായികാ;
സാമഞ്ഞാ ഹോഥ ബ്രഹ്മഞ്ഞാ, ഏവം സഗ്ഗം ഗമിസ്സഥാ”തി.

ധനപാലസേട്ഠിപേതവത്ഥു സത്തമം.

൮. ചൂളസേട്ഠിപേതവത്ഥു

൨൪൬. “നഗ്ഗോ കിസോ പബ്ബജിതോസി ഭന്തേ, രത്തിം കുഹിം ഗച്ഛസി കിസ്സ ഹേതു;
ആചിക്ഖ മേ തം അപി സക്കുണേമു, സബ്ബേന വിത്തം പടിപാദയേ തുവ”ന്തി.

൨൪൭. “ബാരാണസീ നഗരം ദൂരഘുട്ഠം, തത്ഥാഹം ഗഹപതി അഡ്ഢകോ അഹു ദീനോ;
അദാതാ ഗേധിതമനോ ആമിസസ്മിം, ദുസ്സീല്യേന യമവിസയമ്ഹി പത്തോ.

൨൪൮. “സോ സൂചികായ കിലമിതോ തേഹി,
തേനേവ ഞാതീസു യാമി ആമിസകിഞ്ചിക്ഖഹേതു;
അദാനസീലാ ന ച സദ്ദഹന്തി,
ദാനഫലം ഹോതി പരമ്ഹി ലോകേ.

൨൪൯. “ധീതാ ച മയ്ഹം ലപതേ അഭിക്ഖണം, ‘ദസ്സാമി ദാനം പിതൂനം പിതാമഹാനം’;
തമുപക്ഖടം പരിവിസയന്തി ബ്രാഹ്മണാ [ബ്രാഹ്മണേ (സീ॰)], ‘യാമി അഹം അന്ധകവിന്ദം ഭോത്തു’”ന്തി.

൨൫൦. തമവോച രാജാ “അനുഭവിയാന തമ്പി,
ഏയ്യാസി ഖിപ്പം അഹമപി കസ്സം പൂജം;
ആചിക്ഖ മേ തം യദി അത്ഥി ഹേതു,
സദ്ധായിതം ഹേതുവചോ സുണോമാ”തി.

൨൫൧. ‘തഥാ’തി വത്വാ അഗമാസി തത്ഥ, ഭുഞ്ജിംസു ഭത്തം ന ച ദക്ഖിണാരഹാ;
പച്ചാഗമി രാജഗഹം പുനാപരം, പാതുരഹോസി പുരതോ ജനാധിപസ്സ.

൨൫൨. ദിസ്വാന പേതം പുനദേവ ആഗതം, രാജാ അവോച “അഹമപി കിം ദദാമി;
ആചിക്ഖ മേ തം യദി അത്ഥി ഹേതു, യേന തുവം ചിരതരം പീണിതോ സിയാ”തി.

൨൫൩.

“ബുദ്ധഞ്ച സങ്ഘം പരിവിസിയാന രാജ, അന്നേന പാനേന ച ചീവരേന;
തം ദക്ഖിണം ആദിസ മേ ഹിതായ, ഏവം അഹം ചിരതരം പീണിതോ സിയാ”തി.

൧൦൪. തതോ ച രാജാ നിപതിത്വാ താവദേ [താവദേവ (സ്യാ॰), തദേവ (ക॰)], ദാനം സഹത്ഥാ അതുലം ദദിത്വാ [അതുലഞ്ച ദത്വാ (സ്യാ॰ ക॰)] സങ്ഘേ;
ആരോചേസി പകതം [ആരോചയീ പകതിം (സീ॰ സ്യാ॰)] തഥാഗതസ്സ, തസ്സ ച പേതസ്സ ദക്ഖിണം ആദിസിത്ഥ.

൧൦൫. സോ പൂജിതോ അതിവിയ സോഭമാനോ, പാതുരഹോസി പുരതോ ജനാധിപസ്സ;
“യക്ഖോഹമസ്മി പരമിദ്ധിപത്തോ, ന മയ്ഹമത്ഥി സമാ സദിസാ [മയ്ഹമിദ്ധിസമസദിസാ (സീ॰ സ്യാ॰)] മാനുസാ.
൧൦൬. “പസ്സാനുഭാവം അപരിമിതം മമയിദം, തയാനുദിട്ഠം അതുലം ദത്വാ സങ്ഘേ;
സന്തപ്പിതോ സതതം സദാ ബഹൂഹി, യാമി അഹം സുഖിതോ മനുസ്സദേവാ”തി.

ചൂളസേട്ഠിപേതവത്ഥു അട്ഠമം നിട്ഠിതം.

ഭാണവാരം പഠമം നിട്ഠിതം.

൯. അങ്കുരപേതവത്ഥു

൧൦൭. “യസ്സ അത്ഥായ ഗച്ഛാമ, കമ്ബോജം ധനഹാരകാ;
അയം കാമദദോ യക്ഖോ, ഇമം യക്ഖം നയാമസേ.

൧൦൮. “ഇമം യക്ഖം ഗഹേത്വാന, സാധുകേന പസയ്ഹ വാ;
യാനം ആരോപയിത്വാന, ഖിപ്പം ഗച്ഛാമ ദ്വാരക”ന്തി.

൧൦൯. [ജാ॰ ൧.൧൦.൧൫൧; ൧.൧൬.൧൬൩; ൨.൨൨.൧൯൬; ൨.൨.൨.൧൯൭] “യസ്സ രുക്ഖസ്സ ഛായായ, നിസീദേയ്യ സയേയ്യ വാ;
ന തസ്സ സാഖം ഭഞ്ജേയ്യ, മിത്തദുബ്ഭോ ഹി പാപകോ”തി.

൧൧൦. “യസ്സ രുക്ഖസ്സ ഛായായ, നിസീദേയ്യ സയേയ്യ വാ;
ഖന്ധമ്പി തസ്സ ഛിന്ദേയ്യ, അത്ഥോ ചേ താദിസോ സിയാ”തി.

൧൧൧. “യസ്സ രുക്ഖസ്സ ഛായായ, നിസീദേയ്യ സയേയ്യ വാ;
ന തസ്സ പത്തം ഭിന്ദേയ്യ [ഹിംസേയ്യ (ക॰)], മിത്തദുബ്ഭോ ഹി പാപകോ”തി.

൧൧൨. “യസ്സ രുക്ഖസ്സ ഛായായ, നിസീദേയ്യ സയേയ്യ വാ;
സമൂലമ്പി തം അബ്ബുഹേ [ഉബ്ബഹേ (?)], അത്ഥോ ചേ താദിസോ സിയാ”തി.

൧൧൩. “യസ്സേകരത്തിമ്പി ഘരേ വസേയ്യ, യത്ഥന്നപാനം പുരിസോ ലഭേഥ;

ന തസ്സ പാപം മനസാപി ചിന്തയേ, കതഞ്ഞുതാ സപ്പുരിസേഹി വണ്ണിതാ.

൨൫൩. “യസ്സേകരത്തിമ്പി ഘരേ വസേയ്യ, അന്നേന പാനേന ഉപട്ഠിതോ സിയാ;
ന തസ്സ പാപം മനസാപി ചിന്തയേ, അദുബ്ഭപാണീ ദഹതേ മിത്തദുബ്ഭിം.

൨൫൪. “യോ പുബ്ബേ കതകല്യാണോ, പച്ഛാ പാപേന ഹിംസതി;
അല്ലപാണിഹതോ [അദുബ്ഭിപാണീഹതോ (ക)] പോസോ, ന സോ ഭദ്രാനി പസ്സതീ”തി.

൨൫൫. “നാഹം ദേവേന വാ മനുസ്സേന വാ, ഇസ്സരിയേന വാഹം സുപ്പസയ്ഹോ;
യക്ഖോഹമസ്മി പരമിദ്ധിപത്തോ, ദൂരങ്ഗമോ വണ്ണബലൂപപന്നോ”തി.

൨൫൬. “പാണി തേ സബ്ബസോ വണ്ണോ, പഞ്ചധാരോ മധുസ്സവോ;
നാനാരസാ പഗ്ഘരന്തി, മഞ്ഞേഹം തം പുരിന്ദദ”ന്തി.

൨൫൭. “നാമ്ഹി ദേവോ ന ഗന്ധബ്ബോ, നാപി സക്കോ പുരിന്ദദോ;
പേതം മം അങ്കുര ജാനാഹി, രോരുവമ്ഹാ [ഹേരുവമ്ഹാ (സീ॰)] ഇധാഗത”ന്തി.

൨൫൮. “കിംസീലോ കിംസമാചാരോ, രോരുവസ്മിം പുരേ തുവം;
കേന തേ ബ്രഹ്മചരിയേന, പുഞ്ഞം പാണിമ്ഹി ഇജ്ഝതീ”തി.

൨൫൯. “തുന്നവായോ പുരേ ആസിം, രോരുവസ്മിം തദാ അഹം;
സുകിച്ഛവുത്തി കപണോ, ന മേ വിജ്ജതി ദാതവേ.

൨൬൦. “നിവേസനഞ്ച [ആവേസനഞ്ച (സീ॰)] മേ ആസി, അസയ്ഹസ്സ ഉപന്തികേ;
സദ്ധസ്സ ദാനപതിനോ, കതപുഞ്ഞസ്സ ലജ്ജിനോ.

൨൬൧. “തത്ഥ യാചനകാ യന്തി, നാനാഗോത്താ വനിബ്ബകാ;
തേ ച മം തത്ഥ പുച്ഛന്തി, അസയ്ഹസ്സ നിവേസനം.

൨൬൨. “കത്ഥ ഗച്ഛാമ ഭദ്ദം വോ, കത്ഥ ദാനം പദീയതി;
തേസാഹം പുട്ഠോ അക്ഖാമി, അസയ്ഹസ്സ നിവേസനം.

൨൬൩. “പഗ്ഗയ്ഹ ദക്ഖിണം ബാഹും, എത്ഥ ഗച്ഛഥ ഭദ്ദം വോ;
എത്ഥ ദാനം പദീയതി, അസയ്ഹസ്സ നിവേസനേ.

൨൬൪. “തേന പാണി കാമദദോ, തേന പാണി മധുസ്സവോ;
തേന മേ ബ്രഹ്മചരിയേന, പുഞ്ഞം പാണിമ്ഹി ഇജ്ഝതീ”തി.

൨൬൫. “ന കിര ത്വം അദാ ദാനം, സകപാണീഹി കസ്സചി;
പരസ്സ ദാനം അനുമോദമാനോ, പാണിം പഗ്ഗയ്ഹ പാവദി.

൨൬൬. “തേന പാണി കാമദദോ, തേന പാണി മധുസ്സവോ;
തേന തേ ബ്രഹ്മചരിയേന, പുഞ്ഞം പാണിമ്ഹി ഇജ്ഝതി.

൨൬൭. “യോ സോ ദാനമദാ ഭന്തേ, പസന്നോ സകപാണിഭി;
സോ ഹിത്വാ മാനുസം ദേഹം, കിം നു സോ ദിസതം ഗതോ”തി.

൨൮൦. ‘‘താഹം പജാനാമി അസയ്ഹസാഹിനോ, അങ്ഗീരസസ്സ ഗതിം ആഗതിം വാ;
സുതഞ്ച മേ വേസ്സവണസ്സ സന്തികേ, സക്കസ്സ സഹബ്യതം ഗതോ അസയ്ഹോ’’തി.

൨൮൧. ‘‘അലമേവ കാതും കല്യാണം, ദാനം ദാതും യഥാരഹം;
പാണിം കാമദദം ദിസ്വാ, കോ പുഞ്ഞം ന കരിസ്സതി.

൨൮൨. ‘‘സോ ഹി നൂന ഇതോ ഗന്ത്വാ, അനുപ്പത്വാന ദ്വാരകം;
ദാനം പട്ഠപയിസ്സാമി, യം മമസ്സ സുഖാവഹം.

൨൮൩. ‘‘ദസ്സാമന്നഞ്ച പാനഞ്ച, വത്ഥസേനാസനാനി ച;
പപഞ്ച ഉദപാനഞ്ച, ദുഗ്ഗേ സങ്കമനാനി ചാ’’തി.

൨൮൪. ‘‘കേന തേ അങ്ഗുലീ കുണാ [കുണ്ഠാ (സീ॰ സ്യാ॰)], മുഖഞ്ച കുണലീകതം [കുണ്ഡലീകതം (സീ॰ സ്യാ॰ ക॰)];
അക്ഖീനി ച പഗ്ഘരന്തി, കിം പാപം പകതം തയാ’’തി.

൨൮൫. ‘‘അങ്ഗീരസസ്സ ഗഹപതിനോ, സദ്ധസ്സ ഘരമേസിനോ;
തസ്സാഹം ദാനവിസ്സഗ്ഗേ, ദാനേ അധികതോ അഹും.

൨൮൬. ‘‘തത്ഥ യാചനകേ ദിസ്വാ, ആഗതേ ഭോജനത്ഥികേ;
ഏകമന്തം അപക്കമ്മ, അകാസിം കുണലിം മുഖം.

൨൮൭. ‘‘തേന മേ അങ്ഗുലീ കുണാ, മുഖഞ്ച കുണലീകതം;
അക്ഖീനി മേ പഗ്ഘരന്തി, തം പാപം പകതം മയാ’’തി.

൨൮൮. ‘‘തുമ്മേന തേ കാപുരിസ, മുഖഞ്ച കുണലീകതം;
അക്ഖീനി ച പഗ്ഘരന്തി, യം തം പരസ്സ ദാനസ്സ;
അകാസി കുണലിം മുഖം.

൨൮൯. ‘‘കഥം ഹി ദാനം ദദമാനോ, കരേയ്യ പരപത്തിയം;
അന്നം പാനം ഖാദനീയം, വത്ഥസേനാസനാനി ച.

൨൯൦. ‘‘സോ ഹി നൂന ഇതോ ഗന്ത്വാ, അനുപ്പത്വാന ദ്വാരകം;
ദാനം പട്ഠപയിസ്സാമി, യം മമസ്സ സുഖാവഹം.

൨൯൧. ‘‘ദസ്സാമന്നഞ്ച പാനഞ്ച, വത്ഥസേനാസനാനി ച;
പപഞ്ച ഉദപാനഞ്ച, ദുഗ്ഗേ സങ്കമനാനി ചാ’’തി.

൨൯൨. തതോ ഹി സോ നിവത്തിത്വാ, അനുപ്പത്വാന ദ്വാരകം;
ദാനം പട്ഠപയി അങ്കുരോ, യംതുമസ്സ [യം തം അസ്സ (സ്യാ॰), യന്തമസ്സ (ക॰)] സുഖാവഹം.

൨൯൩. അദാ അന്നഞ്ച പാനഞ്ച, വത്ഥസേനാസനാനി ച;
പപഞ്ച ഉദപാനഞ്ച, വിപ്പസന്നേന ചേതസാ.

൨൯൪. ‘‘കോ ഛാതോ കോ ച തസിതോ, കോ വത്ഥം പരിദഹിസ്സതി;
കസ്സ സന്താനി യോഗ്ഗാനി, ഇതോ യോജേന്തു വാഹനം.

൨൯൫. ‘‘കോ ഛത്തിച്ഛതി ഗന്ധഞ്ച, കോ മാലം കോ ഉപാഹനം;

ഇതിസ്സു തത്ഥ ഘോസേന്തി, കപ്പകാ സൂദമാഗധാ [പാദവാ (ക॰)];
സദാ സായഞ്ച പാതോ ച, അങ്കുരസ്സ നിവേസനേ.

൨൯൫. ‘‘സുഖം സുപതി അങ്കുരോ’, ഇതി ജാനാതി മം ജനോ;
ദുക്ഖം സുപാമി സിന്ധക [സന്ദുക, സിന്ധുക (ക॰)], യം ന പസ്സാമി യാചകേ.

൨൯൬. ‘‘സുഖം സുപതി അങ്കുരോ’, ഇതി ജാനാതി മം ജനോ;
ദുക്ഖം സിന്ധക സുപാമി, അപ്പകേ സു വനിബ്ബകേ’’തി.

൨൯൭. ‘‘സക്കോ ചേ തേ വരം ദജ്ജാ, താവതിംസാനമിസ്സരോ;
കിസ്സ സബ്ബസ്സ ലോകസ്സ, വരമാനോ വരം വരേ’’തി.

൨൯൮. ‘‘സക്കോ ചേ മേ വരം ദജ്ജാ, താവതിംസാനമിസ്സരോ;
കാലുട്ഠിതസ്സ മേ സതോ, സുരിയുഗ്ഗമനം പതി;
ദിബ്ബാ ഭക്ഖാ പാതുഭവേയ്യും, സീലവന്തോ ച യാചകാ.

൨൯൯. ‘‘ദദതോ മേ ന ഖീയേഥ, ദത്വാ നാനുതപേയ്യഹം;
ദദം ചിത്തം പസാദേയ്യം, ഏതം സക്കം വരം വരേ’’തി.

൩൦൦. ‘‘ന സബ്ബവിത്താനി പരേ പവേച്ഛേ, ദദേയ്യ ദാനഞ്ച ധനഞ്ച രക്ഖേ;
തസ്മാ ഹി ദാനാ ധനമേവ സേയ്യോ, അതിപ്പദാനേന കുലാ ന ഹോന്തി.

൩൦൧. ‘‘അദാനമതിദാനഞ്ച, നപ്പസംസന്തി പണ്ഡിതാ;
തസ്മാ ഹി ദാനാ ധനമേവ സേയ്യോ, സമേന വത്തേയ്യ സ ധീരധമ്മോ’’തി.

൩൦൨. ‘‘അഹോ വത രേ അഹമേവ ദജ്ജം, സന്തോ ച മം സപ്പുരിസാ ഭജേയ്യും;
മേഘോവ നിന്നാനി പരിപൂരയന്തോ [ഭിപൂരയന്തോ (സീ॰), ഹി പൂരയന്തോ (സ്യാ॰)], സന്തപ്പയേ സബ്ബവനിബ്ബകാനം.

൩൦൩. ‘‘യസ്സ യാചനകേ ദിസ്വാ, മുഖവണ്ണോ പസീദതി;
ദത്വാ അത്തമനോ ഹോതി, തം ഘരം വസതോ സുഖം.

൩൦൪. ‘‘യസ്സ യാചനകേ ദിസ്വാ, മുഖവണ്ണോ പസീദതി;
ദത്വാ അത്തമനോ ഹോതി, ഏസാ യഞ്ഞസ്സ [പുഞ്ഞസ്സ (സീ॰)] സമ്പദാ.

൩൦൫. [അ॰ നി॰ ൬.൩൭] ‘‘പുബ്ബേവ ദാനാ സുമനോ, ദദം ചിത്തം പസാദയേ;
ദത്വാ അത്തമനോ ഹോതി, ഏസാ യഞ്ഞസ്സ [പുഞ്ഞസ്സ (സീ॰)] സമ്പദാ’’തി.

൩൦൬. സട്ഠി വാഹസഹസ്സാനി, അങ്കുരസ്സ നിവേസനേ;
ഭോജനം ദീയതേ നിച്ചം, പുഞ്ഞപേക്ഖസ്സ ജന്തുനോ.

൩൦൭. തിസഹസ്സാനി സൂദാനി ഹി [സൂദാനി (സ്യാ॰ ക॰)], ആമുത്തമണികുണ്ഡലാ;
അങ്കുരം ഉപജീവന്തി, ദാനേ യഞ്ഞസ്സ വാവടാ [ബ്യാവടാ (സീ॰), പാവടാ (സ്യാ॰)].

൧൦൮. സട്ഠി പുരിസസഹസ്സാനി, ആമുത്തമണികുണ്ഡലാ;
അങ്കുരസ്സ മഹാദാനേ, കട്ഠം ഫാലേന്തി മാണവാ.

൧൦൯. സോളസിത്ഥിസഹസ്സാനി, സബ്ബാലങ്കാരഭൂസിതാ;
അങ്കുരസ്സ മഹാദാനേ, വിധാ പിണ്ഡേന്തി നാരിയോ.

൧൧൦. സോളസിത്ഥിസഹസ്സാനി, സബ്ബാലങ്കാരഭൂസിതാ;
അങ്കുരസ്സ മഹാദാനേ, ദബ്ബിഗാഹാ ഉപട്ഠിതാ.

൧൧൧. ബഹും ബഹൂനം പാദാസി, ചിരം പാദാസി ഖത്തിയോ;
സക്കച്ചഞ്ച സഹത്ഥാ ച, ചിത്തീകത്വാ പുനപ്പുനം.

൧൧൨. ബഹൂ മാസേ ച പക്ഖേ ച, ഉതുസംവച്ഛരാനി ച;
മഹാദാനം പവത്തേസി, അങ്കുരോ ദീഘമന്തരം.

൧൧൩. ഏവം ദത്വാ യജിത്വാ ച, അങ്കുരോ ദീഘമന്തരം;
സോ ഹിത്വാ മാനുസം ദേഹം, താവതിംസൂപഗോ അഹു.

൧൧൪. കടച്ഛുഭിക്ഖം ദത്വാന, അനുരുദ്ധസ്സ ഇന്ദകോ;
സോ ഹിത്വാ മാനുസം ദേഹം, താവതിംസൂപഗോ അഹു.

൧൧൫. ദസഹി ഠാനേഹി അങ്കുരം, ഇന്ദകോ അതിരോചതി;
രൂപേ സദ്ദേ രസേ ഗന്ധേ, ഫോട്ഠബ്ബേ ച മനോരമേ.

൧൧൬. ആയുനാ യസസാ ചേവ, വണ്ണേന ച സുഖേന ച;
ആധിപച്ചേന അങ്കുരം, ഇന്ദകോ അതിരോചതി.

൧൧൭. താവതിംസേ യദാ ബുദ്ധോ, സിലായം പണ്ഡുകമ്ബലേ;
പാരിച്ഛത്തകമൂലമ്ഹി, വിഹാസി പുരിസുത്തമോ.

൧൧൮. ദസസു ലോകധാതൂസു, സന്നിപതിത്വാന ദേവതാ;
പയിരുപാസന്തി സമ്ബുദ്ധം, വസന്തം നഗമുദ്ധനി.

൧൧൯. ന കോചി ദേവോ വണ്ണേന, സമ്ബുദ്ധം അതിരോചതി;
സബ്ബേ ദേവേ അതിക്കമ്മ [അധിഗയ്ഹ (സീ॰), അതിഗ്ഗയ്ഹ (ക)],
സമ്ബുദ്ധോവ വിരോചതി.

൧൨൦. യോജനാനി ദസ ദ്വേ ച, അങ്കുരോയം തദാ അഹു;
അവിദൂരേവ ബുദ്ധസ്സ [അവിദൂരേ സമ്ബുദ്ധസ്സ (ക॰)], ഇന്ദകോ
അതിരോചതി.

൧൨൧. ഓലോകേത്വാന സമ്ബുദ്ധോ, അങ്കുരഞ്ചാപി ഇന്ദകം;
ദക്ഖിണേയ്യം സമ്ഭാവേന്തോ [പഭാവേന്തോ (സീ॰)], ഇദം വചനമബ്രവി.

൧൨൨. ‘‘മഹാദാനം തയാ ദിന്നം, അങ്കുര ദീഘമന്തരം;
അതിദൂരേ [സുവിദൂരേ (ക॰)] നിസിന്നോസി, ആഗച്ഛ മമ സന്തികേ’’തി.

൧൨൩. ചോദിതോ ഭാവിതത്തേന, അങ്കുരോ ഇദമബ്രവി;
‘‘കിം മയ്ഹം തേന ദാനേന, ദക്ഖിണേയ്യേന സുഞ്ഞതം.
൧൨൪. ‘‘അയം സോ ഇന്ദകോ യക്ഖോ, ദജ്ജാ ദാനം പരിത്തകം;
അതിരോചതി അമ്ഹേഹി, ചന്ദോ താരഗണേ യഥാ’’തി.

൧൨൫. “ഉജ്ജങ്ഗലേ യഥാ ഖേത്തേ, ബീജം ബഹുമ്പി രോപിതം;
ന വിപുലഫലം ഹോതി, നപി തോസേതി കസ്സകം.

൧൨൬. “തഥേവ ദാനം ബഹുകം, ദുസ്സീലേസു പതിട്ഠിതം;
ന വിപുലഫലം ഹോതി, നപി തോസേതി ദായകം.

൧൨൭. “യഥാപി ഭദ്ദകേ ഖേത്തേ, ബീജം അപ്പമ്പി രോപിതം;
സമ്മാ ധാരം പവേച്ഛന്തേ, ഫലം തോസേതി കസ്സകം.

൧൨൮. “തഥേവ സീലവന്തേസു, ഗുണവന്തേസു താദിസു;
അപ്പകമ്പി കതം കാരം, പുഞ്ഞം ഹോതി മഹപ്ഫല”ന്തി.

൧൨൯. വിചേയ്യ ദാനം ദാതബ്ബം, യത്ഥ ദിന്നം മഹപ്ഫലം;
വിചേയ്യ ദാനം ദത്വാന, സഗ്ഗം ഗച്ഛന്തി ദായകാ.

൧൩൦. വിചേയ്യ ദാനം സുഗതപ്പസത്ഥം, യേ ദക്ഖിണേയ്യാ ഇധ ജീവലോകേ;
ഏതേസു ദിന്നാനി മഹപ്ഫലാനി, ബീജാനി വുത്താനി യഥാ സുഖേത്തേതി.

അങ്കുരപേതവത്ഥു നവമം.

൧൦. ഉത്തരമാതുപേതിവത്ഥു

൧൩൧. ദിവാവിഹാരഗതം ഭിക്ഖും, ഗങ്ഗാതീരേ നിസിന്നകം;
തം പേതീ ഉപസങ്കമ്മ, ദുബ്ബണ്ണാ ഭീരുദസ്സനാ.

൧൩൨. കേസാ ചസ്സാ അതിദീഘാ [അഹൂ ദീഘാ (ക॰)], യാവഭൂമാവലമ്ബരേ [യാവ ഭൂമ്യാ’വലമ്ബരേ (?)];
കേസേഹി സാ പടിച്ഛന്നാ, സമണം ഏതദബ്രവി.

൧൩൩. “പഞ്ചപണ്ണാസവസ്സാനി, യതോ കാലങ്കതാ അഹം;
നാഭിജാനാമി ഭുത്തം വാ, പീതം വാ പന പാനിയം;
ദേഹി ത്വം പാനിയം ഭന്തേ, തസിതാ പാനിയായ മേ”തി.

൧൩൪. “അയം സീതോദികാ ഗങ്ഗാ, ഹിമവന്തതോ [ഹിമവന്താവ (ക॰)] സന്ദതി;
പിവ ഏത്തോ ഗഹേത്വാന, കിം മം യാചസി പാനിയ”ന്തി.

൧൩൫. “സചാഹം ഭന്തേ ഗങ്ഗായ, സയം ഗണ്ഹാമി പാനിയം;
ലോഹിതം മേ പരിവത്തതി, തസ്മാ യാചാമി പാനിയ”ന്തി.

൧൩൬. “കിം നു കായേന വാചായ, മനസാ ദുക്കടം കതം;
കിസ്സ കമ്മവിപാകേന, ഗങ്ഗാ തേ ഹോതി ലോഹിത”ന്തി.

൧൩൭. “പുത്തോ മേ ഉത്തരോ നാമ [പുത്തോ മേ ഭന്തേ ഉത്തരോ (ക॰)],
സദ്ധോ ആസി ഉപാസകോ;
സോ ച മയ്ഹം അകാമായ, സമണാനം പവേച്ഛതി.

൧൩൮. “ചീവരം പിണ്ഡപാതഞ്ച, പച്ചയം സയനാസനം;
തമഹം പരിഭാസാമി, മച്ഛേരേന ഉപദ്ദുതാ.

൧൩൯. “യം ത്വം മയ്ഹം അകാമായ, സമണാനം പവേച്ഛസി;

ചീവരം പിണ്ഡപാതഞ്ച, പച്ചയം സയനാസനം.

൩൪൦. ‘‘ഏതം തേ പരലോകസ്മിം, ലോഹിതം ഹോതു ഉത്തര;
തസ്സ കമ്മസ്സ വിപാകേന, ഗങ്ഗാ മേ ഹോതി ലോഹിത’’ന്തി.

ഉത്തരമാതുപേതിവത്ഥു ദസമം.

൧൧. സുത്തപേതവത്ഥു

൩൪൧. ‘‘അഹം പുരേ പബ്ബജിതസ്സ ഭിക്ഖുനോ, സുത്തം അദാസിം ഉപസങ്കമ്മ യാചിതാ;
തസ്സ വിപാകോ വിപുലഫലൂപലബ്ഭതി, ബഹുകാ ച മേ ഉപ്പജ്ജരേ [ബഹൂ ച മേ ഉപപജ്ജരേ (സീ॰)] വത്ഥകോടിയോ.

൩൪൨. ‘‘പുപ്ഫാഭികിണ്ണം രമിതം [രമ്മമിദം (ക॰)] വിമാനം, അനേകചിത്തം നരനാരിസേവിതം;
സാഹം ഭുഞ്ജാമി ച പാരുപാമി ച, പഹൂതവിത്താ ന ച താവ ഖീയതി.

൩൪൩. ‘‘തസ്സേവ കമ്മസ്സ വിപാകമന്വയാ, സുഖഞ്ച സാതഞ്ച ഇധൂപലബ്ഭതി;
സാഹം ഗന്ത്വാ പുനദേവ മാനുസം, കാഹാമി പുഞ്ഞാനി നയയ്യപുത്ത മ’’ന്തി.

൩൪൪. ‘‘സത്ത തുവം വസ്സസതാ ഇധാഗതാ,
ജിണ്ണാ ച വുഡ്ഢാ ച തഹിം ഭവിസ്സസി;
സബ്ബേവ തേ കാലകതാ ച ഞാതകാ,
കിം തത്ഥ ഗന്ത്വാന ഇതോ കരിസ്സസീ’’തി.

൩൪൫. ‘‘സത്തേവ വസ്സാനി ഇധാഗതായ മേ, ദിബ്ബഞ്ച സുഖഞ്ച സമപ്പിതായ;
സാഹം ഗന്ത്വാന പുനദേവ മാനുസം, കാഹാമി പുഞ്ഞാനി നയയ്യപുത്ത മ’’ന്തി.

൩൪൬. സോ തം ഗഹേത്വാന പസയ്ഹ ബാഹായം, പച്ചാനയിത്വാന ഥേരിം സുദുബ്ബലം;
‘‘വജ്ജേസി അഞ്ഞമ്പി ജനം ഇധാഗതം, ‘കരോഥ പുഞ്ഞാനി സുഖൂപലബ്ഭതി’’.

൩൪൭. ‘‘ദിട്ഠാ മയാ അകതേന സാധുനാ, പേതാ വിഹഞ്ഞന്തി തഥേവ മനുസ്സാ;
കമ്മഞ്ച കത്വാ സുഖവേദനീയം, ദേവാ മനുസ്സാ ച സുഖേ ഠിതാ പജാ’’തി.

സുത്തപേതവത്ഥു ഏകാദസമം.

൧൨. കണ്ണമുണ്ഡപേതിവത്ഥു

൩൪൮. ‘‘സോണ്ണസോപാനഫലകാ , സോണ്ണവാലുകസന്ഥതാ;
തത്ഥ സോഗന്ധിയാ വഗ്ഗൂ, സുചിഗന്ധാ മനോരമാ.

൩൪൯. ‘‘നാനാരുക്ഖേഹി സഞ്ഛന്നാ, നാനാഗന്ധസമേരിതാ;
നാനാപദുമസഞ്ഛന്നാ, പുണ്ഡരീകസമോതതാ [സമോഹതാ (ക॰)].

൧൨൦. “സുരഭിം സമ്പവായന്തി, മനുഞ്ഞാ മാലുതേരിതാ;
ഹംസകോഞ്ചാഭിരുദാ ച, ചക്കവക്കാഭികൂജിതാ.

൧൨൧. “നാനാദിജഗണാകിണ്ണാ , നാനാസരഗണായുതാ;
നാനാഫലധരാ രുക്ഖാ, നാനാപുപ്ഫധരാ വനാ.

൧൨൨. “ന മനുസ്സേസു ഈദിസം, നഗരം യാദിസം ഇദം;
പാസാദാ ബഹുകാ തുയ്ഹം, സോവണ്ണരൂപിയാമയാ;
ദദ്ദല്ലമാനാ ആഭേന്തി [ആഭന്തി (ക॰)], സമന്താ ചതുരോ ദിസാ.

൧൨൩. “പഞ്ച ദാസിസതാ തുയ്ഹം, യാ തേമാ പരിചാരികാ;
താ [കാ (ക॰)] കമ്ബുകായൂരധരാ [കമ്ബുകേയൂരധരാ (സീ॰)],
കഞ്ചനാവേളഭൂസിതാ.

൧൨൪. “പല്ലങ്കാ ബഹുകാ തുയ്ഹം, സോവണ്ണരൂപിയാമയാ;
കദലിമിഗസഞ്ഛന്നാ [കാദലിമിഗസഞ്ഛന്നാ (സീ॰)], സജ്ജാ
ഗോനകസന്ഥതാ.

൧൨൫. “യത്ഥ ത്വം വാസൂപഗതാ, സബ്ബകാമസമിദ്ധിനീ;
സമ്പത്തായഡ്ഢരത്തായ [... രത്തിയാ (ക॰)], തതോ ഉട്ഠായ ഗച്ഛസി.

൧൨൬. “ഉയ്യാനഭൂമിം ഗന്ത്വാന, പോക്ഖരഞ്ഞാ സമന്തതോ;
തസ്സാ തീരേ തുവം ഠാസി, ഹരിതേ സദ്ദലേ സുഭേ.

൧൨൭. “തതോ തേ കണ്ണമുണ്ഡോ സുനഖോ, അങ്ഗമങ്ഗാനി ഖാദതി;
യദാ ച ഖായിതാ ആസി, അട്ഠിസങ്ഖലികാ കതാ;
ഓഗാഹസി പോക്ഖരണിം, ഹോതി കായോ യഥാ പുരേ.

൧൨൮. “തതോ ത്വം അങ്ഗപച്ചങ്ഗീ [അങ്ഗപച്ചങ്ഗാ (ക॰)], സുചാരു
പിയദസ്സനാ;
വത്ഥേന പാരുപിത്വാന, ആയാസി മമ സന്തികം.

൧൨൯. “കിം നു കായേന വാചായ, മനസാ ദുക്കടം കതം;
കിസ്സ കമ്മവിപാകേന, കണ്ണമുണ്ഡോ സുനഖോ തവഅങ്ഗമങ്ഗാനി
ഖാദതീ”തി.

൧൩൦. “കിമിലായം [കിമ്ബിലായം (സീ॰ സ്യാ॰)] ഗഹപതി, സദ്ധോ ആസി
ഉപാസകോ;
തസ്സാഹം ഭരിയാ ആസിം, ദുസ്സീലാ അതിചാരിനീ.

൧൩൧. “സോ മം അതിചരമാനായ [ഏവമാതിചരമാനായ (സ്യാ॰ പീ॰)],
സാമികോ ഏതദബ്രവി;
‘നേതം ഛന്നം [നേതം ഛന്നം ന (സീ॰), നേതം ഛന്നം നേതം (ക॰)]
പതിരൂപം, യം ത്വം അതിചരാസി മം’.

൧൩൨. “സാഹം ഘോരഞ്ച സപഥം, മുസാവാദഞ്ച ഭാസിസം;
‘നാഹം തം അതിചരാമി, കായേന ഉദ ചേതസാ.

൧൩൩. “‘സചാഹം തം അതിചരാമി, കായേന ഉദ ചേതസാ;
കണ്ണമുണ്ഡോ യം സുനഖോ, അങ്ഗമങ്ഗാനി ഖാദതു’.

൩൬൪. തസ്സ കമ്മസ്സ വിപാകം, മുസാവാദസ്സ ചൂഭയം;
സത്തേവ വസ്സസതാനി, അനുഭൂതം യതോ ഹി മേ;
കണ്ണമുണ്ഡോ ച സുനഖോ, അങ്ഗമങ്ഗാനി ഖാദതി.

൩൬൫. ‘‘ത്വഞ്ച ദേവ ബഹുകാരോ, അത്ഥായ മേ ഇധാഗതോ;
സുമുത്താഹം കണ്ണമുണ്ഡസ്സ, അസോകാ അകുതോഭയാ.

൩൬൬. ‘‘ത്വാഹം ദേവ നമസ്സാമി, യാചാമി പഞ്ജലീകതാ;
ഭുഞ്ജ അമാനുസേ കാമേ, രമ ദേവ മയാ സഹാ’’തി.

൩൬൭. ‘‘ഭുത്താ അമാനുസാ കാമാ, രമിതോമ്ഹി തയാ സഹ;
താഹം സുഭഗേ യാചാമി, ഖിപ്പം പടിനയാഹി മ’’ന്തി.

കണ്ണമുണ്ഡപേതിവത്ഥു ദ്വാദസമം.

൧൩. ഉബ്ബരിപേതവത്ഥു

൩൬൮. അഹു രാജാ ബ്രഹ്മദത്തോ, പഞ്ചാലാനം രഥേസഭോ;
അഹോരത്താനമച്ചയാ, രാജാ കാലമക്രുബ്ബഥ [രാജാ കാലങ്കരീ തദാ (സീ॰)].

൩൬൯. തസ്സ ആളാഹനം ഗന്ത്വാ, ഭരിയാ കന്ദതി ഉബ്ബരീ [ഉപ്പരി (ക॰)];
ബ്രഹ്മദത്തം അപസ്സന്തീ, ബ്രഹ്മദത്താതി കന്ദതി.

൩൭൦. ഇസി ച തത്ഥ ആഗച്ഛി, സമ്പന്നചരണോ മുനി;
സോ ച തത്ഥ അപുച്ഛിത്ഥ, യേ തത്ഥ സുസമാഗതാ.

൩൭൧. ‘‘കസ്സ ഇദം ആളാഹനം, നാനാഗന്ധസമേരിതം;
കസ്സായം കന്ദതി ഭരിയാ, ഇതോ ദൂരഗതം പതിം;
ബ്രഹ്മദത്തം അപസ്സന്തീ, ‘ബ്രഹ്മദത്താ’തി കന്ദതി’’.

൩൭൨. തേ ച തത്ഥ വിയാകംസു, യേ തത്ഥ സുസമാഗതാ;
‘‘ബ്രഹ്മദത്തസ്സ ഭദന്തേ [ഭദ്ദന്തേ (ക॰)], ബ്രഹ്മദത്തസ്സ മാരിസ.

൩൭൩. ‘‘തസ്സ ഇദം ആളാഹനം, നാനാഗന്ധസമേരിതം;
തസ്സായം കന്ദതി ഭരിയാ, ഇതോ ദൂരഗതം പതിം;
ബ്രഹ്മദത്തം അപസ്സന്തീ, ‘ബ്രഹ്മദത്താ’തി കന്ദതി’’.

൩൭൪. ‘‘ഛളാസീതിസഹസ്സാനി, ബ്രഹ്മദത്തസ്സനാമകാ;
ഇമസ്മിം ആളാഹനേ ദഡ്ഢാ, തേസം കമനുസോചസീ’’തി.

൩൭൫. ‘‘യോ രാജാ ചൂളനീപുത്തോ, പഞ്ചാലാനം രഥേസഭോ;
തം ഭന്തേ അനുസോചാമി, ഭത്താരം സബ്ബകാമദ’’ന്തി.

൩൭൬. ‘‘സബ്ബേ വാഹേസും രാജാനോ, ബ്രഹ്മദത്തസ്സനാമകാ;
സബ്ബേവചൂളനീപുത്താ, പഞ്ചാലാനം രഥേസഭാ.

൩൭൭. ‘‘സബ്ബേസം അനുപുബ്ബേന, മഹേസിത്തമകാരയി;
കസ്മാ പുരിമകേ ഹിത്വാ, പച്ഛിമം അനുസോചസീ’’തി.

൩൭൮. ‘‘ആതുമേ ഇത്ഥിഭൂതായ, ദീഘരത്തായ മാരിസ;
യസ്സാ മേ ഇത്ഥിഭൂതായ, സംസാരേ ബഹുഭാസസീ’’തി.

൩൭൯. “അഹു ഇത്ഥീ അഹു പുരിസോ, പസുയോനിമ്പി ആഗമാ;
ഏവമേതം അതീതാനം, പരിയന്തോ ന ദിസ്സതീ”തി.

൩൮൦. “ആദിത്തം വത മം സന്തം, ഘതസിത്തംവ പാവകം;
വാരിനാ വിയ ഓസിഞ്ചം, സബ്ബം നിബ്ബാപയേ ദരം.

൩൮൧. “അബ്ബഹീ വത മേ സല്ലം, സോകം ഹദയനിസ്സിതം;
യോ മേ സോകപരേതായ, പതിസോകം അപാനുദി.

൩൮൨. “സാഹം അബ്ബൂള്ഹസല്ലാസ്മി, സീതിഭൂതാസ്മി നിബ്ബുതാ;
ന സോചാമി ന രോദാമി, തവ സുത്വാ മഹാമുനീ”തി.

൩൮൩. തസ്സ തം വചനം സുത്വാ, സമണസ്സ സുഭാസിതം;
പത്തചീവരമാദായ, പബ്ബജി അനഗാരിയം.

൩൮൪. സാ ച പബ്ബജിതാ സന്താ, അഗാരസ്മാ അനഗാരിയം;
മേത്താചിത്തം അഭാവേസി, ബ്രഹ്മലോകൂപപത്തിയാ.

൩൮൫. ഗാമാ ഗാമം വിചരന്തീ, നിഗമേ രാജധാനിയോ;
ഉരുവേലാ നാമ സോ ഗാമോ, യത്ഥ കാലമക്രുബ്ബഥ.

൩൮൬. മേത്താചിത്തം ആഭാവേത്വാ, ബ്രഹ്മലോകൂപപത്തിയാ;
ഇത്ഥിചിത്തം വിരാജേത്വാ, ബ്രഹ്മലോകൂപഗാ അഹൂതി.

ഉബ്ബരിപേതവത്ഥു തേരസമം.

ഉബ്ബരിവഗ്ഗോ ദുതിയോ നിട്ഠിതോ.

തസ്സുദ്ദാനം -

മോചകം [പണ്ഡു (സബ്ബത്ഥ)] മാതാ മത്താ [പിതാ (സീ॰ ക॰), പതിയാ (സ്യാ॰)] ച, നന്ദാ കുണ്ഡലീനാ ഘടോ;
ദ്വേ സേട്ഠീ തുന്നവായോ ച, ഉത്തര [വിഹാര (സബ്ബത്ഥ)] സുത്തകണ്ണ [സോപാന (സബ്ബത്ഥ)] ഉബ്ബരീതി.

൩. ചൂളവഗ്ഗോ

൧. അഭിജ്ജമാനപേതവത്ഥു

൩൭൭. “അഭിജ്ജമാനേ വാരിമ്ഹി, ഗങ്ഗായ ഇധ ഗച്ഛസി;
നഗ്ഗോ പുബ്ബദ്ധപേതോവ മാലധാരീ അലങ്കതോ;
കുഹിം ഗമിസ്സസി പേത, കത്ഥ വാസോ ഭവിസ്സതീ”തി.

൩൭൮. “ചുന്ദട്ഠിലം [ചുന്ദട്ഠികം (സീ॰)] ഗമിസ്സാമി, പേതോ സോ ഇതി ഭാസതി;
അന്തരേ വാസഭഗാമം, ബാരാണസിം ച [ബാരാണസിയാ ച (സീ॰ സ്യാ॰)] സന്തികേ”.

൩൭൯. തഞ്ച ദിസ്വാ മഹാമത്തോ, കോലിയോ ഇതി വിസ്സുതോ;
സത്തും ഭത്തഞ്ച പേതസ്സ, പീതകഞ്ച യുഗം അദാ.

൩൮൦. നാവായ തിട്ഠമാനായ, കപ്പകസ്സ അദാപയി;
കപ്പകസ്സ പദിന്നമ്ഹി, ഠാനേ പേതസ്സ ദിസ്സഥ [പേതസ്സു’ദിസ്സഥ (സീ॰), പേതസ്സു’ദിച്ഛഥ (?)].

൩൮൧. തതോ സുവത്ഥവസനോ, മാലധാരീ അലങ്കതോ;
ഠാനേ ഠിതസ്സ പേതസ്സ, ദക്ഖിണാ ഉപകപ്പഥ;
തസ്മാ ദജ്ജേഥ പേതാനം, അനുകമ്പായ പുനപ്പുനം.

൩൮൨. സാതുന്നവസനാ [സാഹുന്നവാസിനോ (സ്യാ॰ പീ॰), സാഹുന്ദവാസിനോ (ക॰)] ഏകേ, അഞ്ഞേ കേസനിവാസനാ [കേസനിവാസിനോ (സ്യാ॰ ക॰)];
പേതാ ഭത്തായ ഗച്ഛന്തി, പക്കമന്തി ദിസോദിസം.

൩൮൩. ദൂരേ ഏകേ [ദൂരേ പേതാ (ക॰)] പധാവിത്വാ, അലദ്ധാവ നിവത്തരേ;
ഛാതാ പമുച്ഛിതാ ഭന്താ, ഭൂമിയം പടിസുമ്ഭിതാ.

൩൮൪. അഞ്ഞേ ച [കേചി (സീ॰ സ്യാ॰)] തത്ഥ പപതിതാ [പപതിത്വാ (സീ॰), ച പതിതാ (സ്യാ॰)], ഭൂമിയം പടിസുമ്ഭിതാ;
പുബ്ബേ അകതകല്യാണാ, അഗ്ഗിദഡ്ഢാവ ആതപേ.

൩൮൫. “മയം പുബ്ബേ പാപധമ്മാ, ഘരണീ കുലമാതരോ;
സന്തേസു ദേയ്യധമ്മേസു, ദീപം നാകമ്ഹ അത്തനോ.

൩൮൬. “പഹൂതം അന്നപാനമ്പി, അപിസ്സു അവകിരീയതി;
സമ്മഗ്ഗതേ പബ്ബജിതേ, ന ച കിഞ്ചി അദമ്ഹസേ.

൩൮൭. “അകമ്മകാമാ അലസാ, സാദുകാമാ മഹഗ്ഘസാ;
ആലോപപിണ്ഡദാതാരോ, പടിഗ്ഗഹേ പരിഭാസിമ്ഹസേ [പരിഭാസിതാ (സ്യാ॰ ക॰)].

൩൮൮. “യേ ഘരാ താ ച ദാസിയോ, താനേവാഭരണാനി നോ;
തേ അഞ്ഞേ പരിചാരേന്തി, മയം ദുക്ഖസ്സ ഭാഗിനോ.

൩൮൯. “വേണീ വാ അവഞ്ഞാ ഹോന്തി, രഥകാരീ ച ദുബ്ഭികാ;
ചണ്ഡാലീ കപണാ ഹോന്തി, കപ്പകാ [ന്ഹാപികാ (സീ॰)] ച പുനപ്പുനം.

൪൦൦. ‘‘യാനി യാനി നിഹീനാനി, കുലാനി കപണാനി ച;
തേസു തേസ്വേവ ജായന്തി, ഏസാ മച്ഛരിനോ ഗതി.

൪൦൧. ‘‘പുബ്ബേ ച കതകല്യാണാ, ദായകാ വീതമച്ഛരാ;
സഗ്ഗം തേ പരിപൂരേന്തി, ഓഭാസേന്തി ച നന്ദനം.

൪൦൨. ‘‘വേജയന്തേ ച പാസാദേ, രമിത്വാ കാമകാമിനോ;
ഉച്ചാകുലേസു ജായന്തി, സഭോഗേസു തതോ ചുതാ.

൪൦൩. ‘‘കൂടാഗാരേ ച പാസാദേ, പല്ലങ്കേ ഗോനകത്ഥതേ;
ബീജിതങ്ഗാ [വീജിതങ്ഗാ (സീ॰ സ്യാ॰)] മോരഹത്ഥേഹി, കുലേ ജാതാ യസസ്സിനോ.

൪൦൪. ‘‘അങ്കതോ അങ്കം ഗച്ഛന്തി, മാലധാരീ അലങ്കതാ;
ധാതിയോ ഉപതിട്ഠന്തി, സായം പാതം സുഖേസിനോ.

൪൦൫. ‘‘നയിദം അകതപുഞ്ഞാനം, കതപുഞ്ഞാനമേവിദം;
അസോകം നന്ദനം രമ്മം, തിദസാനം മഹാവനം.

൪൦൬. ‘‘സുഖം അകതപുഞ്ഞാനം, ഇധ നത്ഥി പരത്ഥ ച;
സുഖഞ്ച കതപുഞ്ഞാനം, ഇധ ചേവ പരത്ഥ ച.

൪൦൭. ‘‘തേസം സഹബ്യകാമാനം, കത്തബ്ബം കുസലം ബഹും;
കതപുഞ്ഞാ ഹി മോദന്തി, സഗ്ഗേ ഭോഗസമങ്ഗിനോ’’തി.

അഭിജ്ജമാനപേതവത്ഥു പഠമം.

൨. സാണവാസീഥേരപേതവത്ഥു

൪൦൮. കുണ്ഡിനാഗരിയോ ഥേരോ, സാണവാസി [സാനുവാസി (സീ॰), സാനവാസി (സ്യാ॰)] നിവാസികോ;
പോട്ഠപാദോതി നാമേന, സമണോ ഭാവിതിന്ദ്രിയോ.

൪൦൯. തസ്സ മാതാ പിതാ ഭാതാ, ദുഗ്ഗതാ യമലോകികാ;
പാപകമ്മം കരിത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ.

൪൧൦. തേ ദുഗ്ഗതാ സൂചികട്ടാ, കിലന്താ നഗ്ഗിനോ കിസാ;
ഉത്തസന്താ [ഓത്തപ്പന്താ (സ്യാ॰ ക॰)] മഹത്താസാ [മഹാതാസാ (സീ॰)], ന ദസ്സേന്തി കുരൂരിനോ [കുരുദ്ദിനോ (ക॰)].

൪൧൧. തസ്സ ഭാതാ വിതരിത്വാ, നഗ്ഗോ ഏകപഥേകകോ;
ചതുകുണ്ഡികോ ഭവിത്വാന, ഥേരസ്സ ദസ്സയീതുമം.

൪൧൨. ഥേരോ ചാമനസികത്വാ, തുണ്ഹീഭൂതോ അതിക്കമി;
സോ ച വിഞ്ഞാപയീ ഥേരം, ‘ഭാതാ പേതഗതോ അഹം’.

൪൧൩. ‘‘മാതാ പിതാ ച തേ ഭന്തേ, ദുഗ്ഗതാ യമലോകികാ;
പാപകമ്മം കരിത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ.

൪൧൪. ‘‘തേ ദുഗ്ഗതാ സൂചികട്ടാ, കിലന്താ നഗ്ഗിനോ കിസാ;
ഉത്തസന്താ മഹത്താസാ, ന ദസ്സേന്തി കുരൂരിനോ.

൪൧൫. “അനുകമ്പസ്സു കാരുണികോ, ദത്വാ അനാദിസാഹി നോ;
തവ ദിന്നേന ദാനേന, യാപേസ്സന്തി കുരൂരിനോ”തി.

൪൧൬. ഥേരോ ചരിത്വാ പിണ്ഡായ, ഭിക്ഖൂ അഞ്ഞേ ച ദ്വാദസ;
ഏകജ്ഝം സന്നിപതിംസു, ഭത്തവിസ്സഗ്ഗകാരണാ.

൪൧൭. ഥേരോ സബ്ബേവ തേ ആഹ, “യഥാലദ്ധം ദദാഥ മേ;
സങ്ഘഭത്തം കരിസ്സാമി, അനുകമ്പായ ഞാതിനം”.

൪൧൮. നിയ്യാദയിംസു ഥേരസ്സ, ഥേരോ സങ്ഘം നിമന്തയി;
ദത്വാ അനാദിസി ഥേരോ, മാതു പിതു ച ഭാതുനോ;
“ഇദം മേ ഞാതീനം ഹോതു, സുഖിതാ ഹോന്തു ഞാതയോ”.
൪൧൯. സമനന്തരാനുദ്ദിട്ഠേ, ഭോജനം ഉദപജ്ജഥ;
സുചിം പണീതം സമ്പന്നം, അനേകരസബ്യഞ്ജനം.

൪൨൦. തതോ ഉദ്ദസ്സയീ [ഉദ്ദിസയീ (സീ॰ ക॰), ഉദ്ദിസ്സതി (സ്യാ॰ ക॰)] ഭാതാ, വണ്ണവാ ബലവാ സുഖീ;
“പഹൂതം ഭോജനം ഭന്തേ, പസ്സ നഗ്ഗാമ്ഹസേ മയം;
തഥാ ഭന്തേ പരക്കമ, യഥാ വത്ഥം ലഭാമസേ”തി.

൪൨൧. ഥേരോ സങ്കാരകൂടമ്ഹാ, ഉച്ചിനിത്വാന നന്തകേ;
പിലോതികം പടം കത്വാ, സങ്ഘേ ചാതുദ്ദിസേ അദാ.

൪൨൨. ദത്വാ അനാദിസീ ഥേരോ, മാതു പിതു ച ഭാതുനോ;
“ഇദം മേ ഞാതീനം ഹോതു, സുഖിതാ ഹോന്തു ഞാതയോ”.
൪൨൩. സമനന്തരാനുദ്ദിട്ഠേ, വത്ഥാനി ഉദപജ്ജിസും;
തതോ സുവത്ഥവസനോ, ഥേരസ്സ ദസ്സയീതുമം.

൪൨൪. “യാവതാ നന്ദരാജസ്സ, വിജിതസ്മിം പടിച്ഛദാ;
തതോ ബഹുതരാ ഭന്തേ, വത്ഥാനച്ഛാദനാനി നോ.

൪൨൫. “കോസേയ്യകമ്ബലീയാനി, ഖോമ കപ്പാസികാനി ച;
വിപുലാ ച മഹഗ്ഘാ ച, തേപാകാസേവലമ്ബരേ.

൪൨൬. “തേ മയം പരിദഹാമ, യം യം ഹി മനസോ പിയം;
തഥാ ഭന്തേ പരക്കമ, യഥാ ഗേഹം ലഭാമസേ”തി.

൪൨൭. ഥേരോ പണ്ണകുടിം കത്വാ, സങ്ഘേ ചാതുദ്ദിസേ അദാ;
ദത്വാ അനാദിസീ ഥേരോ, മാതു പിതു ച ഭാതുനോ;
“ഇദം മേ ഞാതീനം ഹോതു, സുഖിതാ ഹോന്തു ഞാതയോ”.
൪൨൮. സമനന്തരാനുദ്ദിട്ഠേ , ഘരാനി ഉദപജ്ജിസും;
കൂടാഗാരനിവേസനാ, വിഭത്താ ഭാഗസോ മിതാ.

൪൨൯. “ന മനുസ്സേസു ഈദിസാ, യാദിസാ നോ ഘരാ ഇധ;
അപി ദിബ്ബേസു യാദിസാ, താദിസാ നോ ഘരാ ഇധ.

൪൩൦. “ദദ്ദല്ലമാനാ ആഭേന്തി [ആഭന്തി (ക॰)], സമന്താ ചതുരോ ദിസാ;
‘തഥാ ഭന്തേ പരക്കമ, യഥാ പാനീയം ലഭാമസേ”തി.
൪൩൧. ഥേരോ കരണം [കരകം (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] പൂരേത്വാ, സങ്ഘേ ചാതുദ്ദിസേ അദാ;
ദത്വാ അനാദിസീ ഥേരോ, മാതു പിതു ച ഭാതുനോ;

"ഇദം മേ ഞാതീനം ഹോതു, സുഖിതാ ഹോന്തു ഞാതയോ'.

൪൩൨. സമനന്തരാനുദ്ദിട്ഠേ, പാനീയം ഉദപജ്ജഥ;
ഗമ്ഭീരാ ചതുരസ്സാ ച, പോക്ഖരഞ്ഞോ സുനിമ്മിതാ.

൪൩൩. സീതോദികാ സുപ്പതിത്ഥാ, സീതാ അപ്പടിഗന്ധിയാ;
പദുമുപ്പലസഞ്ഛന്നാ, വാരികിഞ്ജക്ഖപൂരിതാ.

൪൩൪. തത്ഥ ന്ഹത്വാ പിവിത്വാ ച, ഥേരസ്സ പടിദസ്സയും;
"പഹൂതം പാനീയം ഭന്തേ, പാദാ ദുക്ഖാ ഫലന്തി നോ".

൪൩൫. "ആഹിണ്ഡമാനാ ഖഞ്ജാമ, സക്ഖരേ കുസകണ്ടകേ;
'തഥാ ഭന്തേ പരക്കമ, യഥാ യാനം ലഭാമസേ'"തി.

൪൩൬. ഥേരോ സിപാടികം ലദ്ധാ, സങ്ഘേ ചാതുദ്ദിസേ അദാ;
ദത്വാ അന്വാദിസീ ഥേരോ, മാതു പിതു ച ഭാതുനോ;
"ഇദം മേ ഞാതീനം ഹോതു, സുഖിതാ ഹോന്തു ഞാതയോ".

൪൩൭. സമനന്തരാനുദ്ദിട്ഠേ , പേതാ രഥേന മാഗമും;
"അനുകമ്പിതമ്ഹ ഭദന്തേ, ഭത്തേനച്ഛാദനേന ച.

൪൩൮. "ഘരേന പാനീയദാനേന, യാനദാനേന ചൂഭയം;
മുനിം കാരുണികം ലോകേ, ഭന്തേ വന്ദിതുമാഗതാ"തി.

സാണവാസീഥേരപേതവത്ഥു ദുതിയം.

൩. രഥകാരപേതിവത്ഥു

൪൩൯. "വേളുരിയഥമ്ഭം രുചിരം പഭസ്സരം, വിമാനമാരുയ്ഹ അനേകചിത്തം;
തത്ഥച്ഛസി ദേവി മഹാനുഭാവേ, പഥദ്ധനി [സമന്തതോ (ക॰)] പന്നരസേവ ചന്ദോ.

൪൪൦. "വണ്ണോ ച തേ കനകസ്സ സന്നിഭോ, ഉത്തത്തരൂപോ ഭുസ ദസ്സനേയ്യോ;
പല്ലങ്കസേട്ഠേ അതുലേ നിസിന്നാ, ഏകാ തുവം നത്ഥി ച തുയ്ഹ സാമികോ.

൪൪൧. "ഇമാ ച തേ പോക്ഖരണീ സമന്താ, പഹൂതമല്യാ [പഹൂതമാലാ (സീ॰ സ്യാ॰)] ബഹുപുണ്ഡരീകാ;
സുവണ്ണചുണ്ണേഹി സമന്തമോത്ഥതാ, ന തത്ഥ പങ്കോ പണകോ ച വിജ്ജതി.

൪൪൨. "ഹംസാ ചിമേ ദസ്സനീയാ മനോരമാ, ഉദകസ്മിമനുപരിയന്തി സബ്ബദാ;
സമയ്യ വഗ്ഗൂപനദന്തി സബ്ബേ, ബിന്ദുസ്സരാ ദുന്ദുഭീനംവ ഘോസോ.

൪൪൩. "ദദ്ദല്ലമാനാ യസസാ യസസ്സിനീ, നാവായ ച ത്വം അവലമ്ബ തിട്ഠസി;
ആളാരപമ്ഹേ ഹസിതേ പിയംവദേ, സബ്ബങ്ഗകല്യാണി ഭുസം വിരോചസി.

൪൪൪. "ഇദം വിമാനം വിരജം സമേ ഠിതം, ഉയ്യാനവന്തം [ഉയ്യാനവനം (ക॰)] രതിനന്ദിവഡ്ഢനം;
ഇച്ഛാമഹം നാരി അനോമദസ്സനേ, തയാ സഹ നന്ദനേ ഇധ മോദിതു"ന്തി.

൪൪൫.

“കരോഹി കമ്മം ഇധ വേദനീയം, ചിത്തഞ്ച തേ ഇധ നിഹിതം ഭവതു [നതഞ്ച ഹോതു (ക॰), നിതഞ്ച ഹോതു (സ്യാ॰)];
കതാന കമ്മം ഇധ വേദനീയം, ഏവം മമം ലച്ഛസി കാമകാമിനി”ന്തി.

ർർന്ന. “സാധൂ”തി സോ തസ്സാ പടിസ്സുണിത്വാ, അകാസി കമ്മം തഹിം വേദനീയം;
കത്വാന കമ്മം തഹിം വേദനീയം, ഉപപജ്ജി സോ മാണവോ തസ്സാ സഹബ്യതന്തി.

രഥകാരപേതിവത്ഥു തതിയം.

ഭാണവാരം ദുതിയം നിട്ഠിതം.

ർ. ഭുസപേതവത്ഥു

ർർ൪. “ഭുസാനി ഏകോ സാലിം പുനാപരോ, അയഞ്ച നാരീ സകമംസലോഹിതം;
തുവഞ്ച ഗൂഥം അസുചിം അകന്തം [അകന്തികം (സീ॰ പീ॰)], പരിഭുഞ്ജസി കിസ്സ അയം വിപാകോ”തി.

ർർവ്വ. “അയം പുരേ മാതരം ഹിംസതി, അയം പന കൂടവാണിജോ;
അയം മംസാനി ഖാദിത്വാ, മുസാവാദേന വഞ്ചേതി.

ർർൻ. “അഹം മനുസ്സേസു മനുസ്സഭൂതാ, അഗാരിനീ സബ്ബകുലസ്സ ഇസ്സരാ;
സന്തേസു പരിഗുഹാമി, മാ ച കിഞ്ചി ഇതോ അദം.

ർ൫ം. “മുസാവാദേന ഛാദേമി, ‘നത്ഥി ഏതം മമ ഗേഹേ;
സചേ സന്തം നിഗുഹാമി, ഗൂഥോ മേ ഹോതു ഭോജനം’.

ർ൫൧. “തസ്സ കമ്മസ്സ വിപാകേന, മുസാവാദസ്സ ചൂഭയം;
സുഗന്ധം സാലിനോ ഭത്തം, ഗൂഥം മേ പരിവത്തതി.

ർ൫൨. “അവഞ്ഝാനി ച കമ്മാനി, ന ഹി കമ്മം വിനസ്സതി;
ദുഗ്ഗന്ധം കിമിനം [കിമിജം (സീ॰)] മീള്ഹം, ഭുഞ്ജാമി ച പിവാമി ചാ”തി.

ഭുസപേതവത്ഥു ചതുത്ഥം.

൫. കുമാരപേതവത്ഥു

ർ൫ന്ന. അച്ഛേരരൂപം സുഗതസ്സ ഞാണം, സത്ഥാ യഥാ പുഗ്ഗലം ബ്യാകാസി;
ഉസ്സന്നപുഞ്ഞാപി ഭവന്തി ഹേകേ, പരിത്തപുഞ്ഞാപി ഭവന്തി ഹേകേ.

ർ൫൪. അയം കുമാരോ സീവഥികായ ഛഡ്ഡിതോ, അങ്ഗുട്ഠസ്നേഹേന യാപേതി രത്തിം;
ന യക്ഖഭൂതാ ന സരീസപാ [സിരിംസപാ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] വാ, വിഹേഠയേയ്യും കതപുഞ്ഞം കുമാരം.

ർ൫൫. സുനഖാപിമസ്സ പലിഹിംസു പാദേ, ധങ്കാ സിങ്ഗാലാ [സിഗാലാ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] പരിവത്തയന്തി;
ഗബ്ഭാസയം പക്ഖിഗണാ ഹരന്തി, കാകാ പന അക്ഖിമലം ഹരന്തി.

ർ൬. നയിമസ്സ [ന ഇമസ്സ (സ്യാ॰), നിമസ്സ (ക॰)] രക്ഖം വിദഹിംസു കേചി, ന ഓസധം സാസപധൂപനം വാ;
നക്ഖത്തയോഗമ്പി ന അഗ്ഗഹേസും [ന ഉഗ്ഗഹേസും (ക॰)], ന സബ്ബധഞ്ഞാനിപി ആകിരിംസു.

ർ൬. ഏതാദിസം ഉത്തമകിച്ഛപത്തം, രത്താഭതം സീവഥികായ ഛഡ്ഡിതം;
നോനീതപിണ്ഡംവ പവേധമാനം, സസംസയം ജീവിതസാവസേസം.

ർ൬. തമദ്ദസാ ദേവമനുസ്സപൂജിതോ, ദിസ്വാ ച തം ബ്യാകരി ഭൂരിപഞ്ഞോ;
"അയം കുമാരോ നഗരസ്സിമസ്സ, അഗ്ഗകുലികോ ഭവിസ്സതി ഭോഗതോ ച" [ഭോഗവാ ച (സ്യാ॰ ക॰)].

ർ൬. "കിസ്സ [കിം'സ (?)] വതം കിം പന ബ്രഹ്മചരിയം, കിസ്സ സുചിണ്ണസ്സ അയം വിപാകോ;
ഏതാദിസം ബ്യസനം പാപുണിത്വാ, തം താദിസം പച്ചനുഭോസ്സതിദ്ധി"ന്തി.

ർന്ന. ബുദ്ധപമുഖസ്സ ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ, പൂജം അകാസി ജനതാ ഉളാരം;
തത്രസ്സ ചിത്തസ്സഹു അഞ്ഞഥത്തം, വാചം അഭാസി ഫരുസം അസബ്ഭം.

ർന്ന. സോ തം വിതക്കം പവിനോദയിത്വാ, പീതിം പസാദം പടിലദ്ധാ പച്ഛാ;
തഥാഗതം ജേതവനേ വസന്തം, യാഗുയാ ഉപട്ഠാസി സത്തരത്തം.

ർന്ന. തസ്സ [തം'സ (?)] വതം തം പന ബ്രഹ്മചരിയം, തസ്സ സുചിണ്ണസ്സ അയം വിപാകോ;
ഏതാദിസം ബ്യസനം പാപുണിത്വാ, തം താദിസം പച്ചനുഭോസ്സതിദ്ധിം.

ർന്ന. ഠത്വാന സോ വസ്സസതം ഇധേവ, സബ്ബേഹി കാമേഹി സമങ്ഗിഭൂതോ;
കായസ്സ ഭേദാ അഭിസമ്പരായം, സഹബ്യതം ഗച്ഛതി വാസവസ്സാതി.

കുമാരപേതവത്ഥു പഞ്ചമം.

൬. സേരിണീപേതവത്ഥു

ർന്ന. "നഗ്ഗാ ദുബ്ബണ്ണരൂപാസി, കിസാ ധമനിസന്ഥതാ;
ഉപ്ഫാസുലികേ കിസികേ, കാ നു ത്വം ഇധ തിട്ഠസീ"തി.

ർന്ന. "അഹം ഭദന്തേ പേതീമ്ഹി, ദുഗ്ഗതാ യമലോകികാ;
പാപകമ്മം കരിത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ"തി.

ർന്ന. "കിം നു കായേന വാചായ, മനസാ കുക്കടം കതം;
കിസ്സ കമ്മവിപാകേന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ"തി.

ർന്ന. "അനാവടേസു തിത്ഥേസു, വിചിനിം അഡ്ഢമാസകം;
സന്തേസു ദേയ്യധമ്മേസു, ദീപം നാകാസിമത്തനോ.

ർന്ന. "നദിം ഉപേമി തസിതാ, രിത്തകാ പരിവത്തതി;
ഛായം ഉപേമി ഉണ്ഹേസു, ആതപോ പരിവത്തതി.

ർന്ന. "അഗ്ഗിവണ്ണോ ച മേ വാതോ, ഡഹന്തോ ഉപവായതി;
ഏതഞ്ച ഭന്തേ അരഹാമി, അഞ്ഞഞ്ച പാപകം തതോ.

൪൭൦. ‘‘ഗന്ത്വാന ഹത്ഥിനിം പുരം, വജ്ജേസി മയ്ഹ മാതരം;
‘ധീതാ ച തേ മയാ ദിട്ഠാ, ദുഗ്ഗതാ യമലോകികാ;
പാപകമ്മം കരിത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ’.

൪൭൧. ‘‘അത്ഥി മേ എത്ഥ നിക്ഖിത്തം, അനക്ഖാതഞ്ച തം മയാ;
ചത്താരിസതസഹസ്സാനി, പല്ലങ്കസ്സ ച ഹേട്ഠതോ.

൪൭൨. ‘‘തതോ മേ ദാനം ദദതു, തസ്സാ ച ഹോതു ജീവികാ;
ദാനം ദത്വാ ച മേ മാതാ, ദക്ഖിണം അനുദിച്ഛതു [അനുദിസ്സതു (സീ॰ പീ॰), അന്വാദിസ്സതു (സ്യാ॰)];
തദാഹം സുഖിതാ ഹേസ്സം, സബ്ബകാമസമിദ്ധിനീ’’തി.

൪൭൩. ‘‘സാധൂ’’തി സോ പടിസ്സുത്വാ, ഗന്ത്വാന ഹത്ഥിനിം പുരം;
അവോച തസ്സാ മാതരം -

‘ധീതാ ച തേ മയാ ദിട്ഠാ, ദുഗ്ഗതാ യമലോകികാ;

പാപകമ്മം കരിത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ’.

൪൭൪. ‘‘സാ മം തത്ഥ സമാദപേസി, ( ) [(ഗന്ത്വാന ഹത്ഥിനിം പുരം) (സ്യാ॰ ക॰)] വജ്ജേസി മയ്ഹ മാതരം;
‘ധീതാ ച തേ മയാ ദിട്ഠാ, ദുഗ്ഗതാ യമലോകികാ;
പാപകമ്മം കരിത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ’.

൪൭൫. ‘‘അത്ഥി ച മേ എത്ഥ നിക്ഖിത്തം, അനക്ഖാതഞ്ച തം മയാ;
ചത്താരിസതസഹസ്സാനി, പല്ലങ്കസ്സ ച ഹേട്ഠതോ.

൪൭൬. ‘‘തതോ മേ ദാനം ദദതു, തസ്സാ ച ഹോതു ജീവികാ;
ദാനം ദത്വാ ച മേ മാതാ, ദക്ഖിണം അനുദിച്ഛതു ( ) [(തതോ തുവം ദാനം ദേഹി, തസ്സാ ദക്ഖിണമാദിസീ) (ക॰)];
‘തദാ സാ സുഖിതാ ഹേസ്സം, സബ്ബകാമസമിദ്ധിനീ’’’തി.

൪൭൭. തതോ ഹി സാ ദാനമദാ, തസ്സാ ദക്ഖിണമാദിസീ;
പേതീ ച സുഖിതാ ആസി, തസ്സാ ചാസി സുജീവികാതി.

സേരിണീപേതവത്ഥു ഛട്ഠം.

൭. മിഗലുദ്ദകപേതവത്ഥു

൪൭൮. ‘‘നരനാരിപുരക്ഖതോ യുവാ, രജനീയേഹി കാമഗുണേഹി [കാമേഹി (ക॰)] സോഭസി;
ദിവസം അനുഭോസി കാരണം, കിമകാസി പുരിമായ ജാതിയാ’’തി.

൪൭൯. ‘‘അഹം രാജഗഹേ രമ്മേ, രമണീയേ ഗിരിബ്ബജേ;
മിഗലുദ്ദോ പുരേ ആസിം, ലോഹിതപാണി ദാരുണോ.

൪൮൦. ‘‘അവിരോധകരേസു പാണിസു, പുഥുസത്തേസു പദുട്ഠമാനസോ;
വിചരിം അതിദാരുണോ സദാ [തദാ (സീ॰)], പരഹിംസായ രതോ അസഞ്ഞതോ.

ർവ്വ൨. “തസ്സ മേ സഹായോ സുഹദയോ [സുഹദോ (സീ॰)], സദ്ധോ ആസി ഉപാസകോ;
സോപി [സോ ഹി (സ്യാ॰)] മം അനുകമ്പന്തോ, നിവാരേസി പുനപ്പുനം.

ർവ്വ൩. ‘‘‘മാകാസി പാപകം കമ്മം, മാ താത ദുഗ്ഗതിം അഗാ;
സചേ ഇച്ഛസി പേച്ച സുഖം, വിരമ പാണവധാ അസംയമാ’.

ർവ്വ൪. “തസ്സാഹം വചനം സുത്വാ, സുഖകാമസ്സ ഹിതാനുകമ്പിനോ;
നാകാസിം സകലാനുസാസനിം, ചിരപാപാഭിരതോ അബുദ്ധിമാ.

ർവ്വ൫. “സോ മം പുന ഭൂരിസുമേധസോ, അനുകമ്പായ സംയമേ നിവേസയി;
‘സചേ ദിവാ ഹനസി പാണിനോ, അഥ തേ രത്തിം ഭവതു സംയമോ’.

ർവ്വ൬. “സ്വാഹം ദിവാ ഹനിത്വാ പാണിനോ, വിരതോ രത്തിമഹോസി സഞ്ഞതോ;
രത്താഹം പരിചാരേമി, ദിവാ ഖജ്ജാമി ദുഗ്ഗതോ.

ർവ്വ൭. “തസ്സ കമ്മസ്സ കുസലസ്സ, അനുഭോമി രത്തിം അമാനുസിം;
ദിവാ പടിഹതാവ [പടിഹതാ ച (ക॰)] കുക്കുരാ, ഉപധാവന്തി സമന്താ ഖാദിതും.

ർവ്വ൮. “യേ ച തേ സതതാനുയോഗിനോ, ധുവം പയുത്താ സുഗതസ്സ സാസനേ;
മഞ്ഞാമി തേ അമതമേവ കേവലം, അധിഗച്ഛന്തി പദം അസങ്ഖത’’ന്തി.

മിഗലുദ്ദകപേതവത്ഥു സത്തമം.

൮. ദുതിയമിഗലുദ്ദകപേതവത്ഥു

ർവ്വ൯. “കൂടാഗാരേ ച പാസാദേ, പല്ലങ്കേ ഗോനകത്ഥതേ;
പഞ്ചങ്ഗികേന തുരിയേന, രമസി സുപ്പവാദിതേ.

ർവ്വ൧൦. “തതോ രത്യാ വിവസാനേ [വ്യവസാനേ (സീ॰)], സൂരിയുഗ്ഗമനം പതി;
അപവിദ്ധോ സുസാനസ്മിം, ബഹുദുക്ഖം നിഗച്ഛസി.

ർൻ൦. “കിം നു കായേന വാചായ, മനസാ ദുക്കടം കതം;
കിസ്സ കമ്മവിപാകേന, ഇദം ദുക്ഖം നിഗച്ഛസി’’.

ർൻ൧. “അഹം രാജഗഹേ രമ്മേ, രമണീയേ ഗിരിബ്ബജേ;
മിഗലുദ്ദോ പുരേ ആസിം, ലുദ്ദോ ചാസിമസഞ്ഞതോ.

ർൻ൨. “തസ്സ മേ സഹായോ സുഹദയോ, സദ്ധോ ആസി ഉപാസകോ;
തസ്സ കുലുപകോ ഭിക്ഖു, ആസി ഗോതമസാവകോ;
സോപി മം അനുകമ്പന്തോ, നിവാരേസി പുനപ്പുനം.

ർൻ൩. ‘‘‘മാകാസി പാപകം കമ്മം, മാ താത ദുഗ്ഗതിം അഗാ;
സചേ ഇച്ഛസി പേച്ച സുഖം, വിരമ പാണവധാ അസംയമാ’.

ർൻ൪. “തസ്സാഹം വചനം സുത്വാ, സുഖകാമസ്സ ഹിതാനുകമ്പിനോ;
നാകാസിം സകലാനുസാസനിം, ചിരപാപാഭിരതോ അബുദ്ധിമാ.

ർൻ൫. “സോ മം പുന ഭൂരിസുമേധസോ, അനുകമ്പായ സംയമേ നിവേസയി;
‘സചേ ദിവാ ഹനസി പാണിനോ, അഥ തേ രത്തിം ഭവതു സംയമോ’.

൯൬. “ദിവാഹം ദിവാ ഹനിത്വാ പാണിനോ, വിരതോ രത്തിമഹോസി സഞ്ഞതോ;
രത്താഹം പരിചാരേമി, ദിവാ ഖജ്ജാമി ദുഗ്ഗതോ.

൯൭. “തസ്സ കമ്മസ്സ കുസലസ്സ, അനുഭോമി രത്തിം അമാനുസിം;
ദിവാ പടിഹതാവ കുക്കുരാ, ഉപധാവന്തി സമന്താ ഖാദിതും.

൯൮. “യേ ച തേ സതതാനുയോഗിനോ, ധുവം പയുത്താ [ധുവയുത്താ (സീ॰)] സുഗതസ്സ സാസനേ;
മഞ്ഞാമി തേ അമതമേവ കേവലം, അധിഗച്ഛന്തി പദം അസങ്ഖത”ന്തി.

ദുതിയമിഗലുദ്ദകപേതവത്ഥു അട്ഠമം.

൯. കൂടവിനിച്ഛയികപേതവത്ഥു

൯൯. “മാലീ കിരിടീ കായൂരീ [കേയൂരീ (സീ॰)], ഗത്താ തേ ചന്ദനുസ്സദാ;
പസന്നമുഖവണ്ണോസി, സൂരിയവണ്ണോവ സോഭസി.

൧൦൦. “അമാനുസാ പാരിസജ്ജാ, യേ തേമേ പരിചാരകാ;
ദസ കഞ്ഞാസഹസ്സാനി, യാ തേമാ പരിചാരികാ;
താ [കാ (ക॰)] കമ്ബുകായൂരധരാ, കഞ്ചനാവേളഭൂസിതാ.

൧൦൧. “മഹാനുഭാവോസി തുവം, ലോമഹംസനരൂപവാ;
പിട്ഠിമംസാനി അത്തനോ, സാമം ഉക്കച്ച [ഉക്കഡ്ഢ (സീ॰)] ഖാദസി.

൧൦൨. “കിം നു കായേന വാചായ, മനസാ ദുക്കടം കതം;
കിസ്സ കമ്മവിപാകേന, പിട്ഠിമംസാനി അത്തനോ;
സാമം ഉക്കച്ച ഖാദസീ”തി.

൧൦൩. “അത്തനോഹം അനത്ഥായ, ജീവലോകേ അചാരിസം;
പേസുഞ്ഞമുസാവാദേന, നികതിവഞ്ചനായ ച.

൧൦൪. “തത്ഥാഹം പരിസം ഗന്ത്വാ, സച്ചകാലേ ഉപട്ഠിതേ;
അത്ഥം ധമ്മം നിരാകത്വാ [നിരംകത്വാ (ക॰) നി + ആ + കര + ത്വാ = നിരാകത്വാ], അധമ്മമനുവത്തിസം.

൧൦൫. “ഏവം സോ ഖാദതത്താനം, യോ ഹോതി പിട്ഠിമംസികോ;
യഥാഹം അജ്ജ ഖാദാമി, പിട്ഠിമംസാനി അത്തനോ.

൧൦൬. “തയിദം തയാ നാരദ സാമം ദിട്ഠം, അനുകമ്പകാ യേ കുസലാ വദേയ്യും;
മാ പേസുണം മാ ച മുസാ അഭാണി, മാ ഖോസി പിട്ഠിമംസികോ തുവ”ന്തി.

കൂടവിനിച്ഛയികപേതവത്ഥു നവമം.

൧൦. ധാതുവിവണ്ണപേതവത്ഥു

൧൦൭. “അന്തലിക്ഖസ്മിം തിട്ഠന്തോ, ദുഗ്ഗന്ധോ പൂതി വായസി;
മുഖഞ്ച തേ കിമയോ പൂതിഗന്ധം, ഖാദന്തി കിം കമ്മമകാസി പുബ്ബേ.

ഒംവ്വ. “തതോ സത്ഥം ഗഹേത്വാന, ഓക്കന്തന്തി പുനപ്പുനം;
ഖാരേന പരിപ്ഫോസിത്വാ, ഓക്കന്തന്തി പുനപ്പുനം.

ഒംൻ. “കിം നു കായേന വാചായ, മനസാ ദുക്കടം കതം;
കിസ്സ കമ്മവിപാകേന, ഇദം ദുക്ഖം നിഗച്ഛസീ”തി.

ഉഫം. “അഹം രാജഗഹേ രമ്മേ, രമണീയേ ഗിരിബ്ബജേ;
ഇസ്സരോ ധനധഞ്ഞസ്സ, സുപഹൂതസ്സ മാരിസ.

ഉഫ്ഫ. “തസ്സായം മേ ഭരിയാ ച, ധീതാ ച സുണിസാ ച മേ;
താ മാലം ഉപ്പലഞ്ചാപി, പച്ചഗ്ഘഞ്ച വിലേപനം;
ഥൂപം ഹരന്തിയോ വാരേസിം, തം പാപം പകതം മയാ.

ഉഫ്ല. “ഛളാസീതിസഹസ്സാനി , മയം പച്ചത്തവേദനാ;
ഥൂപപൂജം വിവണ്ണേത്വാ, പച്ചാമ നിരയേ ഭുസം.

ഉഫ്ന. “യേ ച ഖോ ഥൂപപൂജായ, വത്തന്തേ അരഹതോ മഹേ;
ആദീനവം പകാസേന്തി, വിവേചയേഥ [വിവേചയഥ (സീ॰)] നേ തതോ.

ഉഫർ. “ഇമാ ച പസ്സ ആയന്തിയോ, മാലധാരീ അലങ്കതാ;
മാലാവിപാകംനുഭോന്തിയോ [അനുഭവന്തി (സീ॰ പീ॰)], സമിദ്ധാ ച താ [സമിദ്ധാ താ (സീ॰ സ്യാ॰)] യസസ്സിനിയോ.

ഉഫദ. “തഞ്ച ദിസ്വാന അച്ഛേരം, അബ്ഭുതം ലോമഹംസനം;
നമോ കരോന്തി സപ്പഞ്ഞാ, വന്ദന്തി തം മഹാമുനിം.

ഉഫന്ന. “സോഹം നൂന ഇതോ ഗന്ത്വാ, യോനിം ലദ്ധാന മാനുസിം;
ഥൂപപൂജം കരിസ്സാമി, അപ്പമത്തോ പുനപ്പുന”ന്തി.

ധാതുവിവണ്ണപേതവത്ഥു ദസമം. ചൂളവഗ്ഗോ തതിയോ നിട്ഠിതോ.

തസ്സുദ്ദാനം -

അഭിജ്ജമാനോ കുണ്ഡിയോ [കോണ്ഡഞ്ഞോ (സബ്ബത്ഥ)], രഥകാരീ ഭുസേന ച;
കുമാരോ ഗണികാ ചേവ, ദ്വേ ലുദ്ദാ പിട്ഠിപൂജനാ;
വഗ്ഗോ തേന പവുച്ചതീതി.

൮. മഹാവഗ്ഗോ

൧. അമ്ബസക്കരപേതവത്ഥു

൭൮൭. വേസാലീ നാമ നഗരത്ഥി വജ്ജീനം, തത്ഥ അഹു ലിച്ഛവി
അമ്ബസക്കരോ [അമ്ബസക്ഖരോ (സീ॰ സ്യാ॰), അപ്പസക്കരോ (ക॰)];
ദിസ്വാന പേതം നഗരസ്സ ബാഹിരം, തത്ഥേവ പുച്ഛിത്ഥ തം
കാരണത്ഥികോ.

൭൮൮. “സേയ്യാ നിസജ്ജാ നയിമസ്സ അത്ഥി, അഭിക്കമോ നത്ഥി പടിക്കമോ ച;
അസിതപീതഖായിതവത്ഥഭോഗാ, പരിചാരികാ [പരിചാരണാ (സീ॰ പീ॰)]
സാപി ഇമസ്സ നത്ഥി.

൭൮൯. “യേ ഞാതകാ ദിട്ഠസുതാ സുഹജ്ജാ, അനുകമ്പകാ യസ്സ അഹേസും
പുബ്ബേ;
ദട്ഠുമ്പി തേ ദാനി ന തം ലഭന്തി, വിരാജിതത്തോ [വിരാധിതത്തോ (സീ॰
പീ॰)] ഹി ജനേന തേന.

൭൯൦. “ന ഓഗ്ഗതത്തസ്സ ഭവന്തി മിത്താ, ജഹന്തി മിത്താ വികലം വിദിത്വാ;
അത്ഥഞ്ച ദിസ്വാ പരിവാരയന്തി, ബഹൂ മിത്താ ഉഗ്ഗതത്തസ്സ ഹോന്തി.

൭൯൧. “നിഹീനത്തോ സബ്ബഭോഗേഹി കിച്ഛോ, സമ്മക്ഖിതോ
സമ്പരിഭിന്നഗത്തോ;
ഉസ്സാവബിന്ദൂവ പലിമ്പമാനോ, അജ്ജ സുവേ ജീവിതസ്സൂപരോധോ.

൭൯൨. “ഏതാദിസം ഉത്തമകിച്ഛപ്പത്തം, ഉത്താസിതം പുചിമന്ദസ്സ സൂലേ;
‘അഥ ത്വം കേന വണ്ണേന വദേസി യക്ഖ, ജീവ ഭോ ജീവിതമേവ
സേയ്യോ’”തി.

൭൯൩. “സാലോഹിതോ ഏസ അഹോസി മയ്ഹം, അഹം സരാമി പുരിമായ
ജാതിയാ;
ദിസ്വാ ച മേ കാരുഞ്ഞമഹോസി രാജ, മാ പാപധമ്മോ നിരയം
പതായം [പതി + അയം = പതായം].

൭൯൪. “ഇതോ ചുതോ ലിച്ഛവി ഏസ പോസോ, സത്തുസ്സദം നിരയം
ഘോരരൂപം;
ഉപപജ്ജതി ദുക്കടകമ്മകാരീ, മഹാഭിതാപം കടുകം ഭയാനകം.

൭൯൫. “അനേകഭാഗേന ഗുണേന സേയ്യോ, അയമേവ സൂലോ നിരയേന തേന;
ഏകന്തദുക്ഖം കടുകം ഭയാനകം, ഏകന്തതിബ്ബം നിരയം പതായം
[പതേ + അയം = പതായം].

൭൯൬. “ഇദഞ്ച സുത്വാ വചനം മമേസോ, ദുക്ഖൂപനീതോ വിജഹേയ്യ പാണം;
തസ്മാ അഹം സന്തികേ ന ഭണാമി, മാ മേ കതോ
ജീവിതസ്സൂപരോധോ”.

൭൯൭. “അഞ്ഞാതോ ഏസോ [അജ്ഝിതോ ഏസ (ക॰)] പുരിസസ്സ അത്ഥോ,
അഞ്ഞമ്പി ഇച്ഛാമസേ പുച്ഛിതും തുവം;

ഓകാസകമ്മം സചേ നോ കരോസി, പുച്ഛാമ തം നോ ന ച കുജ്ഝിതബ്ബ”ന്തി.

൨൮൮.“അദ്ധാ പടിഞ്ഞാ മേ തദാ അഹു [പടിഞ്ഞാതമേതം തദാഹു (ക॰), പടിഞ്ഞാ ന മേതേ തദാ അഹു (?)], നാചിക്ഖനാ അപ്പസന്നസ്സ ഹോതി;
അകാമാ സദ്ധേയ്യവചോതി കത്വാ, പുച്ഛസ്സു മം കാമം യഥാ വിസയ്ഹ”ന്തി [വിസയം (ക॰)].

൨൮൯.“യം കിഞ്ചഹം ചക്ഖുനാ പസ്സിസ്സാമി [പസ്സാമി (ക॰)], സബ്ബമ്പി താഹം അഭിസദ്ദഹേയ്യം;
ദിസ്വാവ തം നോപി ചേ സദ്ദഹേയ്യം, കരേയ്യാസി [കരോഹി (കത്ഥചി)] മേ യക്ഖ നിയസ്സകമ്മ”ന്തി.

൨൯൦.“സച്ചപ്പടിഞ്ഞാ തവ മേസാ ഹോതു, സുത്വാന ധമ്മം ലഭ സുപ്പസാദം;
അഞ്ഞത്ഥികോ നോ ച പദുട്ഠചിത്തോ, യം തേ സുതം അസുതഞ്ചാപി ധമ്മം;
സബ്ബമ്പി അക്ഖിസ്സം [സബ്ബം ആചിക്ഖിസ്സം (സീ॰)] യഥാ പജാനന്തി.

൨൯൧.“സേതേന അസ്സേന അലങ്കതേന, ഉപയാസി സൂലാവുതകസ്സ സന്തികേ;
യാനം ഇദം അബ്ഭുതം ദസ്സനേയ്യം, കിസ്സേതം കമ്മസ്സ അയം വിപാകോ”തി.

൨൯൨.“വേസാലിയാ നഗരസ്സ [തസ്സ നഗരസ്സ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] മജ്ഝേ, ചിക്ഖല്ലമഗ്ഗേ നരകം അഹോസി;
ഗോസീസമേകാഹം പസന്നചിത്തോ, സേതം [സേതും (സ്യാ॰ ക॰)] ഗഹേത്വാ നരകസ്മിം നിക്ഖിപിം.

൨൯൩.“ഏതസ്മിം പാദാനി പതിട്ഠപേത്വാ, മയഞ്ച അഞ്ഞേ ച അതിക്കമിമ്ഹാ;
യാനം ഇദം അബ്ഭുതം ദസ്സനേയ്യം, തസ്സേവ കമ്മസ്സ അയം വിപാകോ”തി.

൨൯൪.“വണ്ണോ ച തേ സബ്ബദിസാ പഭാസതി, ഗന്ധോ ച തേ സബ്ബദിസാ പവായതി;
യക്ഖിദ്ധിപത്തോസി മഹാനുഭാവോ, നഗ്ഗോ ചാസി കിസ്സ അയം വിപാകോ”തി.

൨൯൫.“അക്കോധനോ നിച്ചപസന്നചിത്തോ, സണ്ഹാഹി വാചാഹി ജനം ഉപേമി;
തസ്സേവ കമ്മസ്സ അയം വിപാകോ, ദിബ്ബോ മേ വണ്ണോ സതതം പഭാസതി.

൨൯൬.“യസഞ്ച കിത്തിഞ്ച ധമ്മേ ഠിതാനം, ദിസ്വാന മന്തേമി [ദിസ്വാ സമന്തേമി (ക॰)] പസന്നചിത്തോ;
തസ്സേവ കമ്മസ്സ അയം വിപാകോ, ദിബ്ബോ മേ ഗന്ധോ സതതം പവായതി.

൨൯൭.

“സഹായാനം തിത്ഥസ്മിം ന്ഹായന്താനം, ഥലേ ഗഹേത്വാ നിദഹിസ്സ ദുസ്സം;
ഖിഡ്ഡത്ഥികോ നോ ച പദുട്ഠചിത്തോ, തേനമ്ഹി നഗ്ഗോ കസിരാ ച വുത്തീ”തി.

൧൩൮. “യോ കീളമാനോ പകരോതി പാപം, തസ്സേദിസം കമ്മവിപാകമാഹു;
അകീളമാനോ പന യോ കരോതി, കിം തസ്സ കമ്മസ്സ വിപാകമാഹൂ”തി.

൧൩൯. “യേ ദുട്ഠസങ്കപ്പമനാ മനുസ്സാ, കായേന വാചായ ച സങ്കിലിട്ഠാ;
കായസ്സ ഭേദാ അഭിസമ്പരായം, അസംസയം തേ നിരയം ഉപേന്തി.

൧൪൦. “അപരേ പന സുഗതിമാസമാനാ, ദാനേ രതാ സങ്ഗഹിതത്തഭാവാ;
കായസ്സ ഭേദാ അഭിസമ്പരായം, അസംസയം തേ സുഗതിം ഉപേന്തീ”തി.

൧൪൧. “തം കിന്തി ജാനേയ്യമഹം അവേച്ച, കല്യാണപാപസ്സ അയം വിപാകോ;
കിം വാഹം ദിസ്വാ അഭിസദ്ദഹേയ്യം, കോ വാപി മം സദ്ദഹാപേയ്യ ഏത”ന്തി.

൧൪൨. “ദിസ്വാ ച സുത്വാ അഭിസദ്ദഹസ്സു, കല്യാണപാപസ്സ അയം വിപാകോ;
കല്യാണപാപേ ഉഭയേ അസന്തേ, സിയാ നു സത്താ സുഗതാ ദുഗ്ഗതാ വാ.

൧൪൩. “നോ ചേത്ഥ കമ്മാനി കരേയ്യും മച്ചാ, കല്യാണപാപാനി മനുസ്സലോകേ;
നാഹേസും സത്താ സുഗതാ ദുഗ്ഗതാ വാ, ഹീനാ പണീതാ ച മനുസ്സലോകേ.

൧൪൪. “യസ്മാ ച കമ്മാനി കരോന്തി മച്ചാ, കല്യാണപാപാനി മനുസ്സലോകേ;
തസ്മാ ഹി സത്താ സുഗതാ ദുഗ്ഗതാ വാ, ഹീനാ പണീതാ ച മനുസ്സലോകേ.

൧൪൫. “ദ്വയജ്ജ കമ്മാനം വിപാകമാഹു, സുഖസ്സ ദുക്ഖസ്സ ച വേദനീയം;
താ ദേവതായോ പരിചാരയന്തി, പച്ചന്തി ബാലാ ദ്വയതം അപസ്സിനോ.

൧൪൬. “ന മത്ഥി കമ്മാനി സയംകതാനി, ദത്വാപി മേ നത്ഥി യോ [സോ (സബ്ബത്ഥ)] ആദിസേയ്യ;
അച്ഛാദനം സയനമഥന്നപാനം, തേനമ്ഹി നഗ്ഗോ കസിരാ ച വുത്തീ”തി.

൧൪൭. “സിയാ നു ഖോ കാരണം കിഞ്ചി യക്ഖ, അച്ഛാദനം യേന തുവം ലഭേഥ;
ആചിക്ഖ മേ ത്വം യദത്ഥി ഹേതു, സദ്ധായികം [സദ്ധായിതം (സീ॰ പീ॰)] ഹേതുവചോ സുണോമാ”തി.

൧൪൮. “കപ്പിതകോ [കപ്പിനകോ (സീ॰)] നാമ ഇധത്ഥി ഭിക്ഖു, ഝായീ സുസീലോ അരഹാ വിമുത്തോ;
ഗുത്തിന്ദ്രിയോ സംവുതപാതിമോക്ഖോ, സീതിഭൂതോ ഉത്തമദിട്ഠിപത്തോ.

൧൪൯. “സഖിലോ വദഞ്ഞൂ സുവചോ സുമുഖോ, സ്വാഗമോ സുപ്പടിമുത്തകോ ച;
പുഞ്ഞസ്സ ഖേത്തം അരണവിഹാരീ, ദേവമനുസ്സാനഞ്ച ദക്ഖിണേയ്യോ.

൬൬൦. “സന്തോ വിധൂമോ അനീഘോ നിരാസോ, മുത്തോ വിസല്ലോ അമമോ അവങ്കോ;
നിരൂപധീ സബ്ബപപഞ്ചഖീണോ, തിസ്സോ വിജ്ജാ അനുപ്പത്തോ ജുതിമാ.

൬൬൧. “അപ്പഞ്ഞാതോ ദിസ്വാപി ന ച സുജാനോ, മുനീതി നം വജ്ജിസു വോഹരന്തി;
ജാനന്തി തം യക്ഖഭൂതാ അനേജം, കല്യാണധമ്മം വിചരന്തം ലോകേ.

൬൬൨. “തസ്സ തുവം ഏകയുഗം ദുവേ വാ, മമുദ്ദിസിത്വാന സചേ ദദേഥ;
പടിഗ്ഗഹീതാനി ച താനി അസ്സു, മമഞ്ച പസ്സേഥ സന്നദ്ധദുസ്സ”ന്തി.

൬൬൩. “കസ്മിം പദേസേ സമണം വസന്തം, ഗന്ത്വാന പസ്സേമു മയം ഇദാനി;
യോ മജ്ജ [സ മജ്ജ (സീ॰)] കങ്ഖം വിചികിച്ഛിതഞ്ച, ദിട്ഠിവിസൂകാനി വിനോദയേയ്യാ”തി.

൬൬൪. “ഏസോ നിസിന്നോ കപിനച്ചനായം, പരിവാരിതോ ദേവതാഹി ബഹൂഹി;
ധമ്മിം കഥം ഭാസതി സച്ചനാമോ, സകസ്മിമാചേരകേ അപ്പമത്തോ”തി.

൬൬൫. “തഥാഹം [യഥാഹം (ക॰)] കസ്സാമി ഗന്ത്വാ ഇദാനി, അച്ഛാദയിസ്സം സമണം യുഗേന;
പടിഗ്ഗഹിതാനി ച താനി അസ്സു, തുവഞ്ച പസ്സേമു സന്നദ്ധദുസ്സ”ന്തി.

൬൬൬. “മാ അക്ഖണേ പബ്ബജിതം ഉപാഗമി, സാധു വോ ലിച്ഛവി നേസ ധമ്മോ;
തതോ ച കാലേ ഉപസങ്കമിത്വാ, തത്ഥേവ പസ്സാഹി രഹോ നിസിന്ന”ന്തി.

൬൬൭. തഥാതി വത്വാ അഗമാസി തത്ഥ, പരിവാരിതോ ദാസഗണേന ലിച്ഛവി;
സോ തം നഗരം ഉപസങ്കമിത്വാ, വാസൂപഗച്ഛിത്ഥ സകേ നിവേസനേ.

൬൬൮. തതോ ച കാലേ ഗിഹികിച്ചാനി കത്വാ, ന്ഹത്വാ പിവിത്വാ ച ഖണം ലഭിത്വാ;
വിചേയ്യ പേളാതോ ച യുഗാനി അട്ഠ, ഗാഹാപയീ ദാസഗണേന ലിച്ഛവി.

൬൬൯. സോ തം പദേസം ഉപസങ്കമിത്വാ, തം അദ്ദസ സമണം സന്തചിത്തം;
പടിക്കന്തം ഗോചരതോ നിവത്തം, സീതിഭൂതം രുക്ഖമൂലേ നിസിന്നം.

൬൭൦. തമേനമവോച ഉപസങ്കമിത്വാ, അപ്പാബാധം ഫാസുവിഹാരഞ്ച പുച്ഛി;
“വേസാലിയം ലിച്ഛവിഹം ഭദന്തേ, ജാനന്തി മം ലിച്ഛവി അമ്ബസക്കരോ.
൬൭൧. “ഇമാനി മേ അട്ഠ യുഗാ സുഭാനി [യുഗാനി ഭന്തേ (സ്യാ॰ ക॰)], പടിഗണ്ഹ ഭന്തേ പദദാമി തുയ്ഹം;
തേനേവ അത്ഥേന ഇധാഗതോസ്മി, യഥാ അഹം അത്തമനോ ഭവേയ്യ”ന്തി.

൬൭൨. “ദൂരതോവ സമണബ്രാഹ്മണാ ച, നിവേസനം തേ പരിവജ്ജയന്തി;
പത്താനി ഭിജ്ജന്തി ച തേ [ഭിജ്ജന്തി തവ (സ്യാ॰ ക॰)] നിവേസനേ, സങ്ഘാടിയോ ചാപി വിദാലയന്തി [വിപാടയന്തി (സീ॰), വിപാതയന്തി

(കം)].

൧൨൨. “അഥാപരേ പാദകുഠാരികാഹി, അവംസിരാ സമണാ പാതയന്തി;
ഏതാദിസം പബ്ബജിതാ വിഹേസം, തയാ കതം സമണാ പാപുണന്തി.

൧൨൩. “തിണേന തേലമ്പി ന ത്വം അദാസി, മൂള്ഹസ്സ മഗ്ഗമ്പി ന പാവദാസി;
അന്ധസ്സ ദണ്ഡം സയമാദിയാസി, ഏതാദിസോ കദരിയോ അസംവുതോ തുവം;
അഥ ത്വം കേന വണ്ണേന കിമേവ ദിസ്വാ,
അമ്ഹേഹി സഹ സംവിഭാഗം കരോസീ”തി.

൧൨൪. “പച്ചേമി ഭന്തേ യം ത്വം വദേസി, വിഹേസയിം സമണേ ബ്രാഹ്മണേ ച;
ഖിഡ്ഡത്ഥികോ നോ ച പദുട്ഠചിത്തോ, ഏതമ്പി മേ ദുക്കടമേവ ഭന്തേ.

൧൨൫. “ഖിഡ്ഡായ യക്ഖോ പസവിത്വാ പാപം, വേദേതി ദുക്ഖം അസമത്തഭോഗീ;
ദഹരോ യുവാ നഗ്ഗനിയസ്സ ഭാഗീ, കിം സു തതോ ദുക്ഖതരസ്സ ഹോതി.

൧൨൬. “തം ദിസ്വാ സംവേഗമലത്ഥം ഭന്തേ, തപ്പച്ചയാ വാപി [തപ്പച്ചയാ താഹം (സീ॰), തപ്പച്ചയാ ചാഹം (പീ॰)] ദദാമി ദാനം;
പടിഗണ്ഹ ഭന്തേ വത്ഥയുഗാനി അട്ഠ, യക്ഖസ്സിമാ ഗച്ഛന്തു ദക്ഖിണായോ”തി.

൧൨൭. “അദ്ധാ ഹി ദാനം ബഹുധാ പസത്ഥം, ദദതോ ച തേ അക്ഖയധമ്മമത്ഥു;
പടിഗണ്ഹാമി തേ വത്ഥയുഗാനി അട്ഠ, യക്ഖസ്സിമാ ഗച്ഛന്തു ദക്ഖിണായോ”തി.

൧൨൮. തതോ ഹി സോ ആചമയിത്വാ ലിച്ഛവി, ഥേരസ്സ ദത്വാന യുഗാനി അട്ഠ;
‘പടിഗ്ഗഹിതാനി ച താനി അസ്സു, യക്ഖഞ്ച പസ്സേഥ സന്നദ്ധദുസ്സം’.

൧൨൯. തമദ്ദസാ ചന്ദനസാരലിത്തം, ആജഞ്ഞമാരൂള്ഹമുളാരവണ്ണം;
അലങ്കതം സാധുനിവത്ഥദുസ്സം, പരിവാരിതം യക്ഖമഹിദ്ധിപത്തം.

൧൩൦. സോ തം ദിസ്വാ അത്തമനാ ഉദഗ്ഗോ, പഹട്ഠചിത്തോ ച സുഭഗ്ഗരൂപോ;
കമ്മഞ്ച ദിസ്വാന മഹാവിപാകം, സന്ദിട്ഠികം ചക്ഖുനാ സച്ഛികത്വാ.

൧൩൧. തമേനമവോച ഉപസങ്കമിത്വാ, “ദസ്സാമി ദാനം സമണബ്രാഹ്മണാനം;
ന ചാപി മേ കിഞ്ചി അദേയ്യമത്ഥി, തുവഞ്ച മേ യക്ഖ ബഹൂപകാരോ”തി.

൧൩൨. “തുവഞ്ച മേ ലിച്ഛവി ഏകദേസം, അദാസി ദാനാനി അമോഘമേതം;
സ്വാഹം കരിസ്സാമി തയാവ സക്ഖിം, അമാനുസോ മാനുസകേന സദ്ധി”ന്തി.

൧൩൩. “ഗതീ ച ബന്ധൂ ച പരായണഞ്ച [പരായനഞ്ച (സ്യാ॰ ക॰)], മിത്തോ മമാസി അഥ ദേവതാ മേ [ദേവതാസി (സീ॰ സ്യാ॰)];
യാചാമി തം [യാചാമഹം (സീ॰)] പഞ്ജലികോ ഭവിത്വാ, ഇച്ഛാമി തം യക്ഖ പുനാപി ദട്ഠു”ന്തി.

൧൭൫. ‘‘സചേ തുവം അസ്സദ്ധോ ഭവിസ്സസി, കദരിയരൂപോ വിപ്പടിപന്നചിത്തോ;
തം നേവ മം ലച്ഛസി [തേനേവ മം ന ലച്ഛസീ (സീ॰), തേനേവ മം ലിച്ഛവി (സ്യാ॰), തേനേവ മം ലച്ഛസി (ക॰)] ദസ്സനായ, ദിസ്വാ ച തം നോപി ച ആലപിസ്സം.

൧൭൬. ‘‘സചേ പന ത്വം ഭവിസ്സസി ധമ്മഗാരവോ, ദാനേ രതോ സങ്ഗഹിതത്തഭാവോ;
ഓപാനഭൂതോ സമണബ്രാഹ്മണാനം, ഏവം മമം ലച്ഛസി ദസ്സനായ.

൧൭൭. ‘‘ദിസ്വാ ച തം ആലപിസ്സം ഭദന്തേ, ഇമഞ്ച സൂലതോ ലഹും പമുഞ്ച;
യതോ നിദാനം അകരിമ്ഹ സക്ഖിം, മഞ്ഞാമി സൂലാവുതകസ്സ കാരണാ.

൧൭൮. ‘‘തേ അഞ്ഞമഞ്ഞം അകരിമ്ഹ സക്ഖിം, അയഞ്ച സൂലതോ [സൂലാവുതോ (സീ॰ സ്യാ॰)] ലഹും പമുത്തോ;
സക്കച്ച ധമ്മാനി സമാചരന്തോ, മുച്ചേയ്യ സോ നിരയാ ച തമ്ഹാ;
കമ്മം സിയാ അഞ്ഞത്ര വേദനീയം.

൧൭൯. ‘‘കപ്പിതകഞ്ച ഉപസങ്കമിത്വാ, തേനേവ [തേന (സ്യാ॰ ക॰)] സഹ സംവിഭജിത്വാ കാലേ;
സയം മുഖേനൂപനിസജ്ജ പുച്ഛ, സോ തേ അക്ഖിസ്സതി ഏതമത്ഥം.

൧൮൦. ‘‘തമേവ ഭിക്ഖും ഉപസങ്കമിത്വാ, പുച്ഛസ്സു അഞ്ഞത്ഥികോ നോ ച പദുട്ഠചിത്തോ;
സോ തേ സുതം അസുതഞ്ചാപി ധമ്മം,
സബ്ബമ്പി അക്ഖിസ്സതി യഥാ പജാന’’ന്തി.

൧൮൧. സോ തത്ഥ രഹസ്സം സമുല്ലപിത്വാ, സക്ഖിം കരിത്വാന അമാനുസേന;
പക്കാമി സോ ലിച്ഛവീനം സകാസം, അഥ ബ്രവി പരിസം സന്നിസിന്നം.

൧൮൨. ‘‘സുണന്തു ഭോന്തോ മമ ഏകവാക്യം, വരം വരിസ്സം ലഭിസ്സാമി അത്ഥം;
സൂലാവുതോ പുരിസോ ലുദ്ദകമ്മോ, പണീഹിതദണ്ഡോ [പണീതനണ്ഡോ (ക॰)] അനുസത്തരൂപോ [അനുപക്കരൂപോ (ക॰)].

൧൮൩. ‘‘ഏത്താവതാ വീസതിരത്തിമത്താ, യതോ ആവുതോ നേവ ജീവതി ന മതോ;
താഹം മോചയിസ്സാമി ദാനി, യഥാമതിം അനുജാനാതു സങ്ഘോ’’തി.

൧൮൪. ‘‘ഏതഞ്ച അഞ്ഞഞ്ച ലഹും പമുഞ്ച, കോ തം വദേഥ [വദേഥാതി (ക॰), വദേഥ ച (സ്യാ॰)] തഥാ കരോന്തം;
യഥാ പജാനാസി തഥാ കരോഹി, യഥാമതിം അനുജാനാതി സങ്ഘോ’’തി.

൧൮൫. സോ തം പദേസം ഉപസങ്കമിത്വാ, സൂലാവുതം മോചയി ഖിപ്പമേവ;
‘മാ ഭായി സമ്മാ’തി ച തം അവോച, തികിച്ഛകാനഞ്ച ഉപട്ഠപേസി.

൧൮൬. ‘‘കപ്പിതകഞ്ച ഉപസങ്കമിത്വാ, തേനേവ സഹ [തേന സമം (സീ॰), തേന സഹ (സ്യാ॰ ക॰)] സംവിഭജിത്വാ കാലേ;

സയം മുഖേനൂപനിസജ്ജ ലിച്ഛവി, തഥേവ പുച്ഛിത്ഥ നം കാരണത്ഥികോ.

൧൮൭. “സൂലാവുതോ പുരിസോ ലുദ്ദകമ്മോ, പണീതദണ്ഡോ അനുസത്തരൂപോ;
ഏത്താവതാ വീസതിരത്തിമത്താ, യതോ ആവുതോ നേവ ജീവതി ന മതോ.

൧൮൮. “സോ മോചിതോ ഗന്ത്വാ മയാ ഇദാനി, ഏതസ്സ യക്ഖസ്സ വചോ ഹി ഭന്തേ;
സിയാ നു ഖോ കാരണം കിഞ്ചിദേവ, യേന സോ നിരയം നോ വജേയ്യ.

൧൮൯. “ആചിക്ഖ ഭന്തേ യദി അത്ഥി ഹേതു, സദ്ധായികം ഹേതുവചോ സുണോമ;
ന തേസം കമ്മാനം വിനാസമത്ഥി, അവേദയിത്വാ ഇധ ബ്യന്തിഭാവോ”തി.

൧൯൦. “സചേ സ ധമ്മാനി സമാചരേയ്യ, സക്കച്ച രത്തിന്ദിവമപ്പമത്തോ;
മുച്ചേയ്യ സോ നിരയാ ച തമ്ഹാ, കമ്മം സിയാ അഞ്ഞത്ര വേദനീയ”ന്തി.

൧൯൧. “അഞ്ഞാതോ [ഞാതോമ്ഹി (ക॰)] ഏസോ പുരിസസ്സ അത്ഥോ, മമമ്പി ദാനി അനുകമ്പ ഭന്തേ;
അനുസാസ മം ഓവദ ഭൂരിപഞ്ഞ, യഥാ അഹം നോ നിരയം വജേയ്യ”ന്തി.

൧൯൨. “അജ്ജേവ ബുദ്ധം സരണം ഉപേഹി, ധമ്മഞ്ച സങ്ഘഞ്ച പസന്നചിത്തോ;
തഥേവ സിക്ഖായ പദാനി പഞ്ച, അഖണ്ഡഫുല്ലാനി സമാദിയസ്സു.

൧൯൩. “പാണാതിപാതാ വിരമസ്സു ഖിപ്പം, ലോകേ അദിന്നം പരിവജ്ജയസ്സു;
അമജ്ജപോ മാ ച മുസാ അഭാണീ, സകേന ദാരേന ച ഹോഹി തുട്ഠോ;
ഇമഞ്ച അരിയം [ഇമഞ്ച (സ്യാ॰)] അട്ഠങ്ഗവരേനുപേതം, സമാദിയാഹി കുസലം സുഖുദ്രയം.

൧൯൪. “ചീവരം പിണ്ഡപാതഞ്ച, പച്ചയം സയനാസനം;
അന്നം പാനം ഖാദനീയം, വത്ഥസേനാസനാനി ച;
ദദാഹി ഉജുഭൂതേസു, വിപ്പസന്നേന ചേതസാ [സദാ പുഞ്ഞം പവഡ്ഢതി (സ്യാ॰ ക॰)].

൧൯൫. “ഭിക്ഖൂപി സീലസമ്പന്നേ, വീതരാഗേ ബഹുസ്സുതേ;
തപ്പേഹി അന്നപാനേന, സദാ പുഞ്ഞം പവഡ്ഢതി.

൧൯൬. “ഏവഞ്ച ധമ്മാനി [കമ്മാനി (സീ॰ സ്യാ॰)] സമാചരന്തോ, സക്കച്ച രത്തിന്ദിവമപ്പമത്തോ;
മുഞ്ച തുവം [മുച്ചേയ്യ സോ ത്വം (ക॰)] നിരയാ ച തമ്ഹാ, കമ്മം സിയാ അഞ്ഞത്ര വേദനീയ”ന്തി.

൧൯൭. “അജ്ജേവ ബുദ്ധം സരണം ഉപേമി, ധമ്മഞ്ച സങ്ഘഞ്ച പസന്നചിത്തോ;

തഥേവ സിക്ഖായ പദാനി പഞ്ച, അഖണ്ഡഫുല്ലാനി സമാദിയാമി.

൭൯൮. ‘‘പാണാതിപാതാ വിരമാമി ഖിപ്പം, ലോകേ അദിന്നം പരിവജ്ജയാമി;
അമജ്ജപോ നോ ച മുസാ ഭണാമി, സകേന ദാരേന ച ഹോമി തുട്ഠോ;
ഇമഞ്ച അരിയം അട്ഠങ്ഗവരേനുപേതം, സമാദിയാമി കുസലം സുഖുദ്രയം.

൭൯൯. ‘‘ചീവരം പിണ്ഡപാതഞ്ച, പച്ചയം സയനാസനം;
അന്നം പാനം ഖാദനീയം, വത്ഥസേനാസനാനി ച.

൮൦൦. ‘‘ഭിക്ഖൂ ച സീലസമ്പന്നേ, വീതരാഗേ ബഹുസ്സുതേ;
ദദാമി ന വികമ്പാമി [വികപ്പാമി (സീ॰ സ്യാ॰)], ബുദ്ധാനം സാസനേ രതോ’’തി.

൮൦൧. ഏതാദിസാ ലിച്ഛവി അമ്ബസക്കരോ, വേസാലിയം അഞ്ഞതരോ ഉപാസകോ;
സദ്ധോ മുദൂ കാരകരോ ച ഭിക്ഖു, സങ്ഘഞ്ച സക്കച്ച തദാ ഉപട്ഠഹി.

൮൦൨. സൂലാവുതോ ച അരോഗോ ഹുത്വാ, സേരീ സുഖീ പബ്ബജ്ജം ഉപാഗമി [പബ്ബജ്ജമുപഗച്ഛി (ക॰)];
ഭിക്ഖുഞ്ച ആഗമ്മ കപ്പിതകുത്തമം, ഉഭോപി സാമഞ്ഞഫലാനി അജ്ഝഗും.

൮൦൩. ഏതാദിസാ സപ്പുരിസാന സേവനാ, മഹപ്ഫലാ ഹോതി സതം വിജാനതം;
സൂലാവുതോ അഗ്ഗഫലം അഫസ്സയി [ഫുസ്സയി (സ്യാ॰ ക॰)], ഫലം കനിട്ഠം പന അമ്ബസക്കരോ’’തി.

അമ്ബസക്കരപേതവത്ഥു പഠമം.

൨. സേരീസകപേതവത്ഥു

൮൦൪. [വി॰ വ॰ ൧൨൨൯] സുണോഥ യക്ഖസ്സ വാണിജാന ച, സമാഗമോ യത്ഥ തദാ അഹോസി;
യഥാ കഥം ഇതരിതരേന ചാപി, സുഭാസിതം തഞ്ച സുണാഥ സബ്ബേ.

൮൦൫. യോ സോ അഹു രാജാ പായാസി നാമ [നാമോ (സീ॰)], ഭുമ്മാനം സഹബ്യഗതോ യസസ്സീ;
സോ മോദമാനോവ സകേ വിമാനേ, അമാനുസോ മാനുസേ അജ്ഝഭാസീതി.

൮൦൬. ‘‘വങ്കേ അരഞ്ഞേ അമനുസ്സട്ഠാനേ, കന്താരേ അപ്പോദകേ അപ്പഭക്ഖേ;
സുദുഗ്ഗമേ വണ്ണുപഥസ്സ മജ്ഝേ, വങ്കംഭയാ നട്ഠമനാ മനുസ്സാ.

൮൦൭. ‘‘നയിധ ഫലാ മൂലമയാ ച സന്തി, ഉപാദാനം നത്ഥി കുതോധ ഭക്ഖോ [ഭിക്ഖോ (ക॰)];

അഞ്ഞത്ര പംസൂഹി ച വാലുകാഹി ച, തതാഹി ഉണ്ഹാഹി ച ദാരുണാഹി ച.

ന്നംൡ. “ഉജ്ജങ്ഗലം തത്തമിവം കപാലം, അനായസം പരലോകേന തുല്യം;
ലുദ്ദാനമാവാസമിദം പുരാണം, ഭൂമിപ്പദേസോ അഭിസത്തരൂപോ.

ന്നംൻ. “അഥ തുമ്ഹേ കേന വണ്ണേന, കിമാസമാനാ ഇമം പദേസം ഹി;
അനുപവിട്ഠാ സഹസാ സമച്ച, ലോഭാ ഭയാ അഥ വാ
സമ്പമൂള്ഹാ’”തി.

ന്ന൳൦. “മഗധേസു അങ്ഗേസു ച സത്ഥവാഹാ, ആരോപയിത്വാ പണിയം
പുഥുത്തം;
തേ യാമസേ സിന്ധുസോവീരഭൂമിം, ധനത്ഥികാ ഉദ്ദയം പത്ഥയാനാ.

ന്ന൳൧. “ദിവാ പിപാസം നധിവാസയന്താ, യോഗ്ഗാനുകമ്പഞ്ച സമേക്ഖമാനാ;
ഏതേന വേഗേന ആയാമ സബ്ബേ, രത്തിം മഗ്ഗം പടിപന്നാ വികാലേ.

ന്ന൳൨. “തേ ദുപ്പയാതാ അപരദ്ധമഗ്ഗാ, അന്ധാകുലാ വിപ്പനട്ഠാ അരഞ്ഞേ;
സുദുഗ്ഗമേ വണ്ണുപഥസ്സ മജ്ഝേ, ദിസം ന ജാനാമ പമൂള്ഹചിത്താ.

ന്ന൳൩. “ഇദഞ്ച ദിസ്വാന അദിട്ഠപുബ്ബം, വിമാനസേട്ഠഞ്ച തവഞ്ച യക്ഖ;
തതുത്തരിം ജീവിതമാസമാനാ, ദിസ്വാ പതീതാ സുമനാ ഉദഗ്ഗാ”തി.

ന്ന൳൪. “പാരം സമുദ്ദസ്സ ഇമഞ്ച വണ്ണും, വേത്താചരം [വേത്തം പരം (സ്യാ॰), വേത്താചാരം (ക॰)] സങ്കുപഥഞ്ച മഗ്ഗം;
നദിയോ പന പബ്ബതാനഞ്ച ദുഗ്ഗാ, പുഥുദ്ദിസാ ഗച്ഛഥ ഭോഗഹേതു.

ന്ന൳൫. “പക്ഖന്ദിയാന വിജിതം പരേസം, വേരജ്ജകേ മാനുസേ പേക്ഖമാനാ;
യം വോ സുതം വാ അഥ വാപി ദിട്ഠം, അച്ഛേരകം തം വോ
സുണോമ താതാ”തി.

ന്ന൳൬. “ഇതോപി അച്ഛേരതരം കുമാര, ന നോ സുതം വാ അഥ വാപി ദിട്ഠം;
അതീതമാനുസ്സകമേവ സബ്ബം, ദിസ്വാ ന തപ്പാമ അനോമവണ്ണം.

ന്ന൳൭. “വേഹായസം പോക്ഖരഞ്ഞോ സവന്തി, പഹൂതമല്യാ [പഹൂതമാല്യാ (സ്യാ॰)] ബഹുപുണ്ഡരീകാ;
ദുമാ ചിമേ നിച്ചഫലൂപപന്നാ, അതീവ ഗന്ധാ സുരഭിം പവായന്തി.

ന്ന൳൮. “വേളൂരിയഥമ്ഭാ സതമുസ്സിതാസേ, സിലാപവാളസ്സ ച ആയതംസാ;
മസാരഗല്ലാ സഹലോഹിതങ്ഗാ, ഥമ്ഭാ ഇമേ ജോതിരസാമയാസേ.

ന്ന൳൯. “സഹസ്സഥമ്ഭം അതുലാനുഭാവം, തേസൂപരി സാധുമിദം വിമാനം;
രതനന്തരം കഞ്ചനവേദിമിസ്സം, തപനീയപട്ടേഹി ച സാധുഛന്നം.

ന്നവ൦. “ജമ്ബോനദുത്തത്തമിദം സുമട്ഠോ, പാസാദസോപാണഫലൂപപന്നോ;
ദള്ഹോ ച വഗ്ഗു ച സുസങ്ഗതോ ച [വഗ്ഗു സുമുഖോ സുസങ്ഗതോ (സീ॰)], അതീവ നിജ്ഝാനഖമോ മനുഞ്ഞോ.

ന്നവ൧. “രതനന്തരസ്മിം ബഹുഅന്നപാനം, പരിവാരിതോ അച്ഛരാസങ്ഗണേന;
മുരജആലമ്ബരതൂരിയഘുട്ഠോ, അഭിവന്ദിതോസി ഥുതിവന്ദനായ.

“ബ്ഭോ മോദസി നാരിഗണപ്പബോധനോ, വിമാനപാസാദവരേ മനോരമേ;
അചിന്തിയോ സബ്ബഗുണൂപപന്നോ, രാജാ യഥാ വേസ്സവണോ നളിന്യാ [നളിഞ്ഞം (കം॰)].

“ദേവോ നു ആസി ഉദവാസി യക്ഖോ, ഉദാഹു ദേവിന്ദോ മനുസ്സഭൂതോ;
പുച്ഛന്തി തം വാണിജാ സത്ഥവാഹാ, ആചിക്ഖ കോ നാമ തുവംസി യക്ഖോ”തി.

“സേരീസകോ നാമ അഹമ്ഹി യക്ഖോ, കന്താരിയോ വണ്ണുപഥമ്ഹി ഗുത്തോ;
ഇമം പദേസം അഭിപാലയാമി, വചനകരോ വേസ്സവണസ്സ രഞ്ഞോ”തി.

“അധിച്ചലദ്ധം പരിണാമജം തേ, സയം കതം ഉദാഹു ദേവേഹി ദിന്നം;
പുച്ഛന്തി തം വാണിജാ സത്ഥവാഹാ, കഥം തയാ ലദ്ധമിദം മനുഞ്ഞ”ന്തി.

“നാധിച്ചലദ്ധം ന പരിണാമജം മേ, ന സയം കതം ന ഹി ദേവേഹി ദിന്നം;
സകേഹി കമ്മേഹി അപാപകേഹി, പുഞ്ഞേഹി മേ ലദ്ധമിദം മനുഞ്ഞ”ന്തി.

“കിം തേ വതം കിം പന ബ്രഹ്മചരിയം, കിസ്സ സുചിണ്ണസ്സ അയം വിപാകോ;
പുച്ഛന്തി തം വാണിജാ സത്ഥവാഹാ, കഥം തയാ ലദ്ധമിദം വിമാന”ന്തി.

“മമം പായാസീതി അഹു സമഞ്ഞാ, രജ്ജം യദാ കാരയിം കോസലാനം;
നത്ഥികദിട്ഠി കദരിയോ പാപധമ്മോ, ഉച്ഛേദവാദീ ച തദാ അഹോസിം.

“സമണോ ച ഖോ ആസി കുമാരകസ്സപോ, ബഹുസ്സുതോ ചിത്തകഥീ ഉളാരോ;
സോ മേ തദാ ധമ്മകഥം അഭാസി, ദിട്ഠിവിസൂകാനി വിനോദയീ മേ.

“താഹം തസ്സ ധമ്മകഥം സുണിത്വാ, ഉപാസകത്തം പടിദേവയിസ്സം;
പാണാതിപാതാ വിരതോ അഹോസിം, ലോകേ അദിന്നം പരിവജ്ജയിസ്സം;
അമജ്ജപോ നോ ച മുസാ അഭാണിം, സകേന ദാരേന ച അഹോസി തുട്ഠോ.

“തം മേ വതം തം പന ബ്രഹ്മചരിയം, തസ്സ സുചിണ്ണസ്സ അയം വിപാകോ;
തേഹേവ കമ്മേഹി അപാപകേഹി, പുഞ്ഞേഹി മേ ലദ്ധമിദം വിമാന”ന്തി.

“സച്ചം കിരാഹംസു നരാ സപഞ്ഞാ, അനഞ്ഞഥാ വചനം പണ്ഡിതാനം;
യഹിം യഹിം ഗച്ഛതി പുഞ്ഞകമ്മോ, തഹിം തഹിം മോദതി കാമകാമീ.

“യഹിം യഹിം സോകപരിദ്ദവോ ച, വധോ ച ബന്ധോ ച പരിക്കിലേസോ;

തഹിം തഹിം ഗച്ഛതി പാപകമ്മോ, ന മുച്ചതി ദുഗ്ഗതിയാ കദാചീ''തി.

൬൩൪. ''സമ്മൂള്ഹരൂപോവ ജനോ അഹോസി, അസ്മിം മുഹുത്തേ കലലീകതോവ;
ജനസ്സിമസ്സ തുയ്ഹഞ്ച കുമാര, അപ്പച്ചയോ കേന നു ഖോ അഹോസീ''തി.

൬൩൫. ''ഇമേ ച സിരീസവനാ [ഇമേ സിരീസൂപവനാ ച (സീ॰), ഇമേപി സിരീസവനാ ച (പീ॰ ക॰)] താതാ, ദിബ്ബാ ഗന്ധാ സുരഭീ സമ്പവന്തി;
തേ സമ്പവായന്തി ഇമം വിമാനം, ദിവാ ച രത്തോ ച തമം നിഹന്ത്വാ.

൬൩൬. ''ഇമേസഞ്ച ഖോ വസ്സസതച്ചയേന, സിപാടികാ ഫലതി ഏകമേകാ;
മാനുസ്സകം വസ്സസതം അതീതം, യദഗ്ഗേ കായമ്ഹി ഇധൂപപന്നോ.

൬൩൭. ''ദിസ്വാനഹം വസ്സസതാനി പഞ്ച, അസ്മിം വിമാനേ ഠത്വാന താതാ;
ആയുക്ഖയാ പുഞ്ഞക്ഖയാ ചവിസ്സം, തേനേവ സോകേന പമുച്ഛിതോസ്മീ''തി.

൬൩൮. ''കഥം നു സോചേയ്യ തഥാവിധോ സോ, ലദ്ധാ വിമാനം അതുലം ചിരായ;
യേ ചാപി ഖോ ഇത്തരമുപപന്നാ, തേ നൂന സോചേയ്യും പരിത്തപുഞ്ഞാ''തി.

൬൩൯. ''അനുച്ഛവിം ഓവദിയഞ്ച മേ തം, യം മം തുമ്ഹേ പേയ്യവാചം വദേഥ;
തുമ്ഹേ ച ഖോ താതാ മയാനുഗുത്താ, യേനിച്ഛകം തേന പലേഥ സോത്ഥി''ന്തി.

൬൪൦. ''ഗന്ത്വാ മയം സിന്ധുസോവീരഭൂമിം, ധനത്ഥികാ ഉദ്ദയം പത്ഥയാനാ;
യഥാപയോഗാ പരിപുണ്ണചാഗാ, കാഹാമ സേരീസമഹം ഉളാര''ന്തി.

൬൪൧. ''മാ ചേവ സേരീസമഹം അകത്ഥ, സബ്ബഞ്ച വോ ഭവിസ്സതി യം വദേഥ;
പാപാനി കമ്മാനി വിവജ്ജയാഥ, ധമ്മാനുയോഗഞ്ച അധിട്ഠഹാഥ.

൬൪൨. ''ഉപാസകോ അത്ഥി ഇമമ്ഹി സങ്ഘേ, ബഹുസ്സുതോ സീലവതൂപപന്നോ;
സദ്ധോ ച ചാഗീ ച സുപേസലോ ച, വിചക്ഖണോ സന്തുസിതോ മുതീമാ.

൬൪൩. ''സഞ്ജാനമാനോ ന മുസാ ഭണേയ്യ, പരൂപഘാതായ ച ചേതയേയ്യ;
വേഭൂതികം പേസുണം നോ കരേയ്യ, സണ്ഹഞ്ച വാചം സഖിലം ഭണേയ്യ.

൬൪൪. ''സഗാരവോ സപ്പടിസ്സോ വിനീതോ, അപാപകോ അധിസീലേ വിസുദ്ധോ;
സോ മാതരം പിതരഞ്ചാപി ജന്തു, ധമ്മേന പോസേതി അരിയവുത്തി.

൬൪൫. ''ഉഞ്ഛേ സോ മാതാപിതൂനം കാരണാ, ഭോഗാനി പരിയേസതി ന അത്തഹേതു;

മാതാപിതൂനഞ്ച യോ അച്ചയേന, നേക്ഖമ്മപോണോ ചരിസ്സതി ബ്രഹ്മചരിയം.

൬൮൫. ‘‘ഉജ്ജൂ അവങ്കോ അസഠോ അമായോ, ന ലേസകപ്പേന ച വോഹരേയ്യ;
സോ താദിസോ സുകതകമ്മകാരീ, ധമ്മേ ഠിതോ കിന്തി ലഭേഥ ദുക്ഖം.

൬൮൬. ‘‘തം കാരണാ പാതുകതോമ്ഹി അത്തനാ, തസ്മാ ധമ്മം പസ്സഥ വാണിജാസേ;
അഞ്ഞത്ര തേനിഹ ഭസ്മീ [ഭസ്മി (സ്യാ॰), ഭസ്മ (ക॰)] ഭവേഥ, അന്ധാകുലാ വിപ്പനട്ഠാ അരഞ്ഞേ;
തം ഖിപ്പമാനേന ലഹും പരേന, സുഖോ ഹവേ സപ്പുരിസേന സങ്ഗമോ’’തി.

൬൮൭. ‘‘കിം നാമ സോ കിഞ്ച കരോതി കമ്മം, കിം നാമധേയ്യം കിം പന തസ്സ ഗോത്തം;
മയമ്പി നം ദട്ഠുകാമമ്ഹ യക്ഖ, യസ്സാനുകമ്പായ ഇധാഗതോസി;
ലാഭാ ഹി തസ്സ യസ്സ തുവം പിഹേസീ’’തി.

൬൮൮. ‘‘യോ കപ്പകോ സമ്ഭവനാമധേയ്യോ, ഉപാസകോ കോച്ഛഫലൂപജീവീ;
ജാനാഥ നം തുമ്ഹാകം പേസിയോ സോ, മാ ഖോ നം ഹീളിത്ഥ സുപേസലോ സോ’’തി.

൬൮൯. ‘‘ജാനാമസേ യം ത്വം പവദേസി യക്ഖ, ന ഖോ നം ജാനാമ സ ഏദിസോതി;
മയമ്പി നം പൂജയിസ്സാമ യക്ഖ, സുത്വാന തുയ്ഹം വചനം ഉളാര’’ന്തി.

൬൯൦. ‘‘യേ കേചി ഇമസ്മിം സത്ഥേ മനുസ്സാ, ദഹരാ മഹന്താ അഥവാപി മജ്ഝിമാ;
സബ്ബേവ തേ ആലമ്ബന്തു വിമാനം, പസ്സന്തു പുഞ്ഞാനം ഫലം കദരിയാ’’തി.

൬൯൧. തേ തത്ഥ സബ്ബേവ ‘അഹം പുരേ’തി, തം കപ്പകം തത്ഥ പുരക്ഖത്വാ [പുരക്ഖിപിത്വാ (സീ॰)];
സബ്ബേവ തേ ആലമ്ബിംസു വിമാനം, മസക്കസാരം വിയ വാസവസ്സ.

൬൯൨. തേ തത്ഥ സബ്ബേവ ‘അഹം പുരേ’തി, ഉപാസകത്തം പടിവേദയിംസു;
പാണാതിപാതാ പടിവിരതാ അഹേസും, ലോകേ അദിന്നം പരിവജ്ജയിംസു;
അമജ്ജപാ നോ ച മുസാ ഭണിംസു, സകേന ദാരേന ച അഹേസും തുട്ഠാ.

൬൯൩. തേ തത്ഥ സബ്ബേവ ‘അഹം പുരേ’തി, ഉപാസകത്തം പടിവേദയിത്വാ;
പക്കാമി സത്ഥോ അനുമോദമാനോ, യക്ഖിദ്ധിയാ അനുമതോ പുനപ്പുനം.

൬൯൪. ഗന്ത്വാന തേ സിന്ധുസോവീരഭൂമിം, ധനത്ഥികാ ഉദ്ദയം [ഉദയ (പീ॰ ക॰)] പത്ഥയാനാ;
യഥാപയോഗാ പരിപുണ്ണലാഭാ, പച്ചാഗമും പാടലിപുത്തമക്ഖതം.

൧൦൭. താന തേ സങ്ഘരം സോത്ഥിവന്തോ, പുത്തേഹി ദാരേഹി സമങ്ഗിഭൂതാ;
ആനന്ദീ വിത്താ സുമനാ പതീതാ, അകംസു സേരീസമഹം ഉളാരം;
സേരീസകം തേ പരിവേണം മാപയിംസു.

൧൦൮. ഏതാദിസാ സപ്പുരിസാന സേവനാ, മഹത്ഥികാ ധമ്മഗുണാന സേവനാ;
ഏകസ്സ അത്ഥായ ഉപാസകസ്സ, സബ്ബേവ സത്താ സുഖിതാ [സുഖിനോ (പീ॰ ക॰)] അഹേസുന്തി.

സേരീസകപേതവത്ഥു ദുതിയം.

ഭാണവാരം തതിയം നിട്ഠിതം.

൨. നന്ദകപേതവത്ഥു

൧൦൯. രാജാ പിങ്ഗലകോ നാമ, സുരട്ഠാനം അധിപതി അഹു;
മോരിയാനം ഉപട്ഠാനം ഗന്ത്വാ, സുരട്ഠം പുനരാഗമാ.

൧൧൦. ഉണ്ഹേ മജ്ഝന്ഹികേ [മജ്ഝന്തികേ (സബ്ബത്ഥ)] കാലേ, രാജാ പങ്കം [വങ്കം (ക॰)] ഉപാഗമി;
അദ്ദസ മഗ്ഗം രമണീയം, പേതാനം തം വണ്ണുപഥം [വണ്ണനാപഥം (സീ॰ സ്യാ॰)].

൧൧൧. സാരഥിം ആമന്തയീ രാജാ -
“അയം മഗ്ഗോ രമണീയോ, ഖേമോ സോവത്ഥികോ സിവോ;
ഇമിനാ സാരഥി യാമ, സുരട്ഠാനം സന്തികേ ഇതോ”.

൧൧൨. തേന പായാസി സോരട്ഠോ, സേനായ ചതുരങ്ഗിനിയാ;
ഉബ്ബിഗ്ഗരൂപോ പുരിസോ, സോരട്ഠം ഏതദബ്രവി.

൧൧൩. “കുമ്മഗ്ഗം പടിപന്നമ്ഹാ, ഭിംസനം ലോമഹംസനം;
പുരതോ ദിസ്സതി മഗ്ഗോ, പച്ഛതോ ച ന ദിസ്സതി.

൧൧൪. “കുമ്മഗ്ഗം പടിപന്നമ്ഹാ, യമപുരിസാന സന്തികേ;
അമാനുസോ വായതി ഗന്ധോ, ഘോസോ സുയ്യതി [സൂയതി (സീ॰ സ്യാ॰)] ദാരുണോ”.

൧൧൫. സംവിഗ്ഗോ രാജാ സോരട്ഠോ, സാരഥിം ഏതദബ്രവി;
“കുമ്മഗ്ഗം പടിപന്നമ്ഹാ, ഭിംസനം ലോമഹംസനം;
പുരതോ ദിസ്സതി മഗ്ഗോ, പച്ഛതോ ച ന ദിസ്സതി.

൧൧൬. “കുമ്മഗ്ഗം പടിപന്നമ്ഹാ, യമപുരിസാന സന്തികേ;
അമാനുസോ വായതി ഗന്ധോ, ഘോസോ സുയ്യതി ദാരുണോ”.

൧൧൭. ഹത്ഥിക്ഖന്ധം സമാരുയ്ഹ, ഓലോകേന്തോ ചതുദ്ദിസം [ചതുദ്ദിസ്സാ (ക॰)];
അദ്ദസ നിഗ്രോധം രമണീയം [രുക്ഖം നിഗ്രോധം (സ്യാ॰ ക॰)], പാദപം ഛായാസമ്പന്നം;
നീലബ്ഭവണ്ണസദിസം, മേഘവണ്ണസിരീനിഭം.

൧൧൭. സാരഥിം ആമന്തയീ രാജാ, ‘‘കിം ഏസോ ദിസ്സതി ബ്രഹാ;
നീലബ്ഭവണ്ണസദിസോ, മേഘവണ്ണസിരീനിഭോ’’.

൧൧൮. ‘‘നിഗ്രോധോ സോ മഹാരാജ, പാദപോ ഛായാസമ്പന്നോ;
നീലബ്ഭവണ്ണസദിസോ , മേഘവണ്ണസിരീനിഭോ’’.

൧൧൯. യേന പായാസി സോരട്ഠോ, യേന സോ ദിസ്സതേ ബ്രഹാ;
നീലബ്ഭവണ്ണസദിസോ, മേഘവണ്ണസിരീനിഭോ.

൧൨൦. ഹത്ഥിക്ഖന്ധതോ ഓരുയ്ഹ, രാജാ രുക്ഖം ഉപാഗമി;
നിസീദി രുക്ഖമൂലസ്മിം, സാമച്ചോ സപരിജ്ജനോ;
പൂരം പാനീയസരകം, പൂവേ വിത്തേ ച അദ്ദസ.

൧൨൧. പുരിസോ ച ദേവവണ്ണീ, സബ്ബാഭരണഭൂസിതോ;
ഉപസങ്കമിത്വാ രാജാനം, സോരട്ഠം ഏതദബ്രവി.

൧൨൨. ‘‘സ്വാഗതം തേ മഹാരാജ, അഥോ തേ അദുരാഗതം;
പിവതു ദേവോ പാനീയം, പൂവേ ഖാദ അരിന്ദമ’’.

൧൨൩. പിവിത്വാ രാജാ പാനീയം, സാമച്ചോ സപരിജ്ജനോ;
പൂവേ ഖാദിത്വാ പിത്വാ ച, സോരട്ഠോ ഏതദബ്രവി.

൧൨൪. ‘‘ദേവതാ നുസി ഗന്ധബ്ബോ, അദു സക്കോ പുരിന്ദദോ;
അജാനന്താ തം പുച്ഛാമ, കഥം ജാനേമു തം മയ’’ന്തി.

൧൨൫. ‘‘നാമ്ഹി ദേവോ ന ഗന്ധബ്ബോ, നാപി [നമ്ഹി (ക॰)] സക്കോ പുരിന്ദദോ;
പേതോ അഹം മഹാരാജ, സുരട്ഠാ ഇധ മാഗതോ’’തി.

൧൨൬. ‘‘കിംസീലോ കിംസമാചാരോ, സുരട്ഠസ്മിം പുരേ തുവം;
കേന തേ ബ്രഹ്മചരിയേന, ആനുഭാവോ അയം തവാ’’തി.

൧൨൭. ‘‘തം സുണോഹി മഹാരാജ, അരിന്ദമ രട്ഠവഡ്ഢന;
അമച്ചാ പാരിസജ്ജാ ച, ബ്രാഹ്മണോ ച പുരോഹിതോ.

൧൨൮. ‘‘സുരട്ഠസ്മിം അഹം ദേവ, പുരിസോ പാപചേതസോ;
മിച്ഛാദിട്ഠി ച ദുസ്സീലോ, കദരിയോ പരിഭാസകോ.

൧൨൯. ‘‘‘ദദന്താനം കരോന്താനം, വാരയിസ്സം ബഹുജ്ജനം;
അഞ്ഞേസം ദദമാനാനം, അന്തരായകരോ അഹം.

൧൩൦. ‘‘‘വിപാകോ നത്ഥി ദാനസ്സ, സംയമസ്സ കുതോ ഫലം;
നത്ഥി ആചരിയോ നാമ, അദന്തം കോ ദമേസ്സതി.

൧൩൧. ‘‘‘സമതുല്യാനി ഭൂതാനി, കുതോ [കുലേ (സ്യാ॰ ക॰)] ജേട്ഠാപചായികോ;
നത്ഥി ബലം വീരിയം വാ, കുതോ ഉട്ഠാനപോരിസം.

൧൩൨. ‘‘‘നത്ഥി ദാനഫലം നാമ, ന വിസോധേതി വേരിനം;
ലദ്ധേയ്യം ലഭതേ മച്ചോ, നിയതിപരിണാമജം [പരിണാമജാ (സീ॰ ക॰)].

൧൩൩. ‘‘‘നത്ഥി മാതാ പിതാ ഭാതാ, ലോകോ നത്ഥി ഇതോ പരം;

നത്ഥി ദിന്നം നത്ഥി ഹുതം, സുനിഹിതം ന വിജ്ജതി.

ന്നവ്ര്. “യോപി ഹനേയ്യ പുരിസം, പരസ്സ ഛിന്ദതേ [പുരിസസ്സ ഛിന്ദേ (സ്യാ॰ ക॰)] സിരം;
ന കോചി കഞ്ചി ഹനതി, സത്തന്നം വിവരമന്തരേ.

ന്നവ്ള്. “അച്ഛേജ്ജാഭേജ്ജോ ഹി [ഭേജ്ജോ (സീ॰), അഭേജ്ജോ (സ്യാ॰), ഭേജ്ജാസി (ക॰)] ജീവോ, അട്ഠംസോ ഗുളപരിമണ്ഡലോ;
യോജനാനം സതം പഞ്ച, കോ ജീവം ഛേത്തുമരഹതി.

ന്നവ്ന്ന. “യഥാ സുത്തഗുളേ ഖിത്തേ, നിബ്ബേഠേന്തം പലായതി;
ഏവമേവ ച സോ ജീവോ, നിബ്ബേഠേന്തോ പലായതി.

ന്നവ്ള. “യഥാ ഗാമതോ നിക്ഖമ്മ, അഞ്ഞം ഗാമം പവിസതി;
ഏവമേവ ച സോ ജീവോ, അഞ്ഞം ബോന്ദിം പവിസതി.

ന്നവ്ല്ല. “യഥാ ഗേഹതോ നിക്ഖമ്മ, അഞ്ഞം ഗേഹം പവിസതി;
ഏവമേവ ച സോ ജീവോ, അഞ്ഞം ബോന്ദിം പവിസതി.

ന്നവ്ൻ. “ചുല്ലാസീതി [ചുളാസീതി (സീ॰ സ്യാ॰ ക॰)] മഹാകപ്പിനോ [മഹാകപ്പുനോ (സീ॰)], സതസഹസ്സാനി ഹി;
യേ ബാലാ യേ ച പണ്ഡിതാ, സംസാരം ഖേപയിത്വാന;
ദുക്ഖസ്സന്തം കരിസ്സരേ.

ന്നൻ൦. “മിതാനി സുഖദുക്ഖാനി, ദോണേഹി പിടകേഹി ച;
ജിനോ സബ്ബം പജാനാതി’, സമ്മൂള്ഹാ ഇതരാ പജാ.

ന്നൻന്ന. “ഏവംദിട്ഠി പുരേ ആസിം, സമ്മൂള്ഹോ മോഹപാരുതോ;
മിച്ഛാദിട്ഠി ച ദുസ്സീലോ, കദരിയോ പരിഭാസകോ.

ന്നൻല. “ഓരം മേ ഛഹി മാസേഹി, കാലങ്കിരിയാ ഭവിസ്സതി;
ഏകന്തകടുകം ഘോരം, നിരയം പപതിസ്സഹം.

ന്നൻന. [പേ॰ വ॰ ൭൦] “ചതുക്കണ്ണം ചതുദ്വാരം, വിഭത്തം ഭാഗസോ മിതം;
അയോപാകാരപരിയന്തം, അയസാ പടികുജ്ജിതം.

ന്നൻര. [പേ॰ വ॰ ൭൧] “തസ്സ അയോമയാ ഭൂമി, ജലിതാ തേജസാ യുതാ;
സമന്താ യോജനസതം, ഫരിത്വാ തിട്ഠതി സബ്ബദാ.

ന്നൻള. “ലക്ഖാനി സതസഹസ്സാനി, ഘോസോ സുയ്യതി താവദേ;
ലക്ഖോ ഏസോ മഹാരാജ, സതഭാഗവസ്സകോടിയോ.

ന്നൻന്ന. “കോടിസതസഹസ്സാനി , നിരയേ പച്ചരേ ജനാ;
മിച്ഛാദിട്ഠീ ച ദുസ്സീലാ, യേ ച അരിയൂപവാദിനോ.

ന്നൻള. “തത്ഥാഹം ദീഘമദ്ധാനം, ദുക്ഖം വേദിസ്സ വേദനം;
ഫലം പാപസ്സ കമ്മസ്സ, തസ്മാ സോചാമഹം ഭുസം.

ന്നൻല്ല. “തം സുണോഹി മഹാരാജ, അരിന്ദമ രട്ഠവഡ്ഢന;
ധീതാ മയ്ഹം മഹാരാജ, ഉത്തരാ ഭദ്ദമത്ഥു തേ.

൯൯. “കരോതി ഭദ്ദകം കമ്മം, സീലേസുപോസഥേ രതാ;
സഞ്ഞതാ സംവിഭാഗീ ച, വദഞ്ഞൂ വീതമച്ഛരാ.

൧൦൦. “അഖണ്ഡകാരീ സിക്ഖായ, സുണ്ഹാ പരകുലേസു ച;
ഉപാസികാ സക്യമുനിനോ, സമ്ബുദ്ധസ്സ സിരീമതോ.

൧൦൧. “ഭിക്ഖു ച സീലസമ്പന്നോ, ഗാമം പിണ്ഡായ പാവിസി;
ഓക്ഖിത്തചക്ഖു സതിമാ, ഗുത്തദ്വാരോ സുസംവുതോ.

൧൦൨. “സപദാനം ചരമാനോ, അഗമാ തം നിവേസനം;
‘തമദ്ദസ മഹാരാജ, ഉത്തരാ ഭദ്ദമത്ഥു തേ’.

൧൦൩. “പൂരം പാനീയസരകം, പൂവേ വിത്തേ ച സാ അദാ;
‘പിതാ മേ കാലങ്കതോ, ഭന്തേ തസ്സേതം ഉപകപ്പതു’.

൧൦൪. “സമനന്തരാനുദ്ദിട്ഠേ, വിപാകോ ഉദപജ്ജഥ;
ഭുഞ്ജാമി കാമകാമീഹം, രാജാ വേസ്സവണോ യഥാ.

൧൦൫. “തം സുണോഹി മഹാരാജ, അരിന്ദമ രട്ഠവഡ്ഢന;
സദേവകസ്സ ലോകസ്സ, ബുദ്ധോ അഗ്ഗോ പവുച്ചതി;
തം ബുദ്ധം സരണം ഗച്ഛ, സപുത്തദാരോ അരിന്ദമ.

൧൦൬. “അട്ഠങ്ഗികേന മഗ്ഗേന, ഫുസന്തി അമതം പദം;
തം ധമ്മം സരണം ഗച്ഛ, സപുത്തദാരോ അരിന്ദമ.

൧൦൭. “ചത്താരോ ച പടിപന്നാ [മഗ്ഗപടിപന്നാ (സീ॰ സ്യാ॰)], ചത്താരോ ച ഫലേ ഠിതാ;
ഏസ സങ്ഘോ ഉജുഭൂതോ, പഞ്ഞാസീലസമാഹിതോ;
തം സങ്ഘം സരണം ഗച്ഛ, സപുത്തദാരോ അരിന്ദമ.

൧൦൮. “പാണാതിപാതാ വിരമസ്സു ഖിപ്പം, ലോകേ അദിന്നം പരിവജ്ജയസ്സു;
അമജ്ജപോ മാ ച മുസാ അഭാണീ, സകേന ദാരേന ച ഹോഹി തുട്ഠോ”തി.

൧൦൯. “അത്ഥകാമോസി മേ യക്ഖ, ഹിതകാമോസി ദേവതേ;
കരോമി തുയ്ഹം വചനം, ത്വംസി ആചരിയോ മമ.

൧൧൦. “ഉപേമി സരണം ബുദ്ധം, ധമ്മഞ്ചാപി അനുത്തരം;
സങ്ഘഞ്ച നരദേവസ്സ, ഗച്ഛാമി സരണം അഹം.

൧൧൧. “പാണാതിപാതാ വിരമാമി ഖിപ്പം, ലോകേ അദിന്നം പരിവജ്ജയാമി;
അമജ്ജപോ നോ ച മുസാ ഭണാമി, സകേന ദാരേന ച ഹോമി തുട്ഠോ.

൧൧൨. “ഓഫുണാമി [ഓപുണാമി (സീ॰), ഓഫുനാമി (സ്യാ॰ ക॰), ഓപുനാമി (?)] മഹാവാതേ, നദിയാ സീഘഗാമിയാ;
വമാമി പാപികം ദിട്ഠിം, ബുദ്ധാനം സാസനേ രതോ”.

൧൧൩. ഇദം വത്വാന സോരട്ഠോ, വിരമിത്വാ പാപദസ്സനാ [പാപദസ്സനം (സ്യാ॰ ക॰)];
നമോ ഭഗവതോ കത്വാ, പാമോക്ഖോ രഥമാരുഹീതി.

൪. രേവതീപേതവത്ഥു

൭൮൪. [വി॰ വ॰ വ്വന്നന്] “ഉട്ഠേഹി രേവതേ സുപാപധമ്മേ, അപാരുതദ്വാരേ അദാനസീലേ;
നേസ്സാമ തം യത്ഥ ഥുനന്തി ദുഗ്ഗതാ, സമപ്പിതാ [സമജ്ജതാ (സീ॰)] നേരയികാ ദുക്ഖേനാ”തി.

൭൮൫. ഇച്ചേവ [ഇച്ചേവം (സ്യാ॰ ക॰)] വത്വാന യമസ്സ ദൂതാ, തേ ദ്വേ യക്ഖാ ലോഹിതക്ഖാ ബ്രഹന്താ;
പച്ചേകബാഹാസു ഗഹേത്വാ രേവതം, പക്കാമയും ദേവഗണസ്സ സന്തികേ.

൭൮൬. “ആദിച്ചവണ്ണം രുചിരം പഭസ്സരം, ബ്യമ്ഹം സുഭം കഞ്ചനജാലഛന്നം;
കസ്സേതമാകിണ്ണജനം വിമാനം, സുരിയസ്സ രംസീരിവ ജോതമാനം.

൭൮൭. “നാരീഗണാ ചന്ദനസാരലിത്താ [ചന്ദനസാരാനുലിത്താ (സ്യാ॰)], ഉഭതോ വിമാനം ഉപസോഭയന്തി;
തം ദിസ്സതി സുരിയസമാനവണ്ണം, കോ മോദതി സഗ്ഗപത്തോ വിമാനേ”തി.

൭൮൮. “ബാരാണസിയം നന്ദിയോ നാമാസി, ഉപാസകോ അമച്ഛരീ ദാനപതി വദഞ്ഞൂ;
തസ്സേതമാകിണ്ണജനം വിമാനം, സുരിയസ്സ രംസീരിവ ജോതമാനം.

൭൮൯. “നാരീഗണാ ചന്ദനസാരലിത്താ, ഉഭതോ വിമാനം ഉപസോഭയന്തി;
തം ദിസ്സതി സുരിയസമാനവണ്ണം, സോ മോദതി സഗ്ഗപത്തോ വിമാനേ”തി.

൭൯൦. “നന്ദിയസ്സാഹം ഭരിയാ, അഗാരിനീ സബ്ബകുലസ്സ ഇസ്സരാ;
ഭത്തു വിമാനേ രമിസ്സാമി ദാനഹം, ന പത്ഥയേ നിരയദസ്സനായാ”തി.

൭൯൧. “ഏസോ തേ നിരയോ സുപാപധമ്മേ, പുഞ്ഞം തയാ അകതം ജീവലോകേ;
ന ഹി മച്ഛരീ രോസകോ പാപധമ്മോ, സഗ്ഗൂപഗാനം ലഭതി സഹബ്യത”ന്തി.

൭൯൨. “കിം നു ഗൂഥഞ്ച മുത്തഞ്ച, അസുചീ പടിദിസ്സതി;
ദുഗ്ഗന്ധം കിമിദം മീള്ഹം, കിമേതം ഉപവായതീ”തി.

൭൯൩. “ഏസ സംസവകോ നാമ, ഗമ്ഭീരോ സതപോരിസോ;
യത്ഥ വസ്സസഹസ്സാനി, തുവം പച്ചസി രേവതേ”തി.

൭൯൪. “കിം നു കായേന വാചായ, മനസാ ദുക്കടം കതം;
കേന സംസവകോ ലദ്ധോ, ഗമ്ഭീരോ സതപോരിസോ”തി.

൭൯൫. “സമണേ ബ്രാഹ്മണേ ചാപി, അഞ്ഞേ വാപി വനിബ്ബകേ;
മുസാവാദേന വഞ്ചേസി, തം പാപം പകതം തയാ.

൭൮൬. “തേന സംസവകോ ലദ്ധോ, ഗമ്ഭീരോ സതപോരിസോ;
തത്ഥ വസ്സസഹസ്സാനി, തുവം പച്ചസി രേവതേ.

൭൮൭. “ഹരന്തേപി ഛിന്ദന്തി അഥോപി പാദേ, കണ്ണേപി ഛിന്ദന്തി അഥോപി നാസം;
അഥോപി കാകോളഗണാ സമേച്ച, സങ്ഗമ്മ ഖാദന്തി വിഫന്ദമാന”ന്തി.

൭൮൮. “സാധു ഖോ മം പടിനേഥ, കാഹാമി കുസലം ബഹും;
ദാനേന സമചരിയായ, സംയമേന ദമേന ച;
യം കത്വാ സുഖിതാ ഹോന്തി, ന ച പച്ഛാനുതപ്പരേ”തി.

൭൮൯. “പുരേ തുവം പമജ്ജിത്വാ, ഇദാനി പരിദേവസി;
സയം കതാനം കമ്മാനം, വിപാകം അനുഭോസ്സസീ”തി.

൭൯൦. “കോ ദേവലോകതോ മനുസ്സലോകം, ഗന്ത്വാന പുട്ഠോ മേ ഏവം വദേയ്യ;
‘നിക്ഖിത്തദണ്ഡേസു ദദാഥ ദാനം, അച്ഛാദനം സേയ്യ [സയന (സീ॰)] മഥന്നപാനം;
ന ഹി മച്ഛരീ രോസകോ പാപധമ്മോ, സഗ്ഗൂപഗാനം ലഭതി സഹബ്യതം’.

൭൯൧. “സാഹം നൂന ഇതോ ഗന്ത്വാ, യോനിം ലദ്ധാന മാനുസിം;
വദഞ്ഞൂ സീലസമ്പന്നാ, കാഹാമി കുസലം ബഹും;
ദാനേന സമചരിയായ, സംയമേന ദമേന ച.

൭൯൨. “ആരാമാനി ച രോപിസ്സം, ദുഗ്ഗേ സങ്കമനാനി ച;
പപഞ്ച ഉദപാനഞ്ച, വിപ്പസന്നേന ചേതസാ.

൭൯൩. “ചാതുദ്ദസിം പഞ്ചദസിം, യാ ച പക്ഖസ്സ അട്ഠമീ;
പാടിഹാരിയപക്ഖഞ്ച, അട്ഠങ്ഗസുസമാഗതം.

൭൯൪. “ഉപോസഥം ഉപവസിസ്സം, സദാ സീലേസു സംവുതാ;
ന ച ദാനേ പമജ്ജിസ്സം, സാമം ദിട്ഠമിദം മയാ”തി.

൭൯൫. ഇച്ചേവം വിപ്പലപന്തിം, ഫന്ദമാനം തതോ തതോ;
ഖിപിംസു നിരയേ ഘോരേ, ഉദ്ധംപാദം അവംസിരം.

൭൯൬. “അഹം പുരേ മച്ഛരിനീ അഹോസിം, പരിഭാസികാ സമണബ്രാഹ്മണാനം;
വിതഥേന ച സാമികം വഞ്ചയിത്വാ, പച്ചാമഹം നിരയേ ഘോരരൂപേ”തി.

രേവതീപേതവത്ഥു ചതുത്ഥം.

൫. ഉച്ഛുപേതവത്ഥു

൭൯൭. “ഇദം മമ ഉച്ഛുവനം മഹന്തം, നിബ്ബത്തതി പുഞ്ഞഫലം അനപ്പകം;
തം ദാനി മേ ന [ന ദാനി മേ തം (സീ॰ ക॰)] പരിഭോഗമേതി, ആചിക്ഖ ഭന്തേ കിസ്സ അയം വിപാകോ.

൭൯൮.

“ഹഞ്ഞാമി [വിഹഞ്ഞാമി (ക॰)] ഖജ്ജാമി ച വായമാമി, പരിസക്കാമി പരിഭുഞ്ജിതും കിഞ്ചി;
സ്വാഹം ഛിന്നഥാമോ കപണോ ലാലപാമി, കിസ്സ [കിസ്സസ്സ (സീ॰), കിസ്സസ്സു (?)] കമ്മസ്സ അയം വിപാകോ.

൩൦൯. “ഖിഘാതോ ചാഹം പരിപതാമി ഛമായം, പരിവത്താമി വാരിചരോവ ഘമ്മേ;
രുദതോ ച മേ [ദൂരതോ ച മേ (സ്യാ॰ ക॰)] അസ്സുകാ നിഗ്ഗലന്തി, ആചിക്ഖ ഭന്തേ കിസ്സ അയം വിപാകോ.

൩൧൦. “ഛാതോ കിലന്തോ ച പിപാസിതോ ച, സന്തസ്സിതോ സാതസുഖം ന വിന്ദേ;
പുച്ഛാമി തം ഏതമത്ഥം ഭദന്തേ, കഥം നു ഉച്ഛുപരിഭോഗം ലഭേയ്യ”ന്തി.

൩൧൧. “പുരേ തുവം കമ്മമകാസി അത്തനാ, മനുസ്സഭൂതോ പുരിമായ ജാതിയാ;
അഹഞ്ച തം ഏതമത്ഥം വദാമി, സുത്വാന ത്വം ഏതമത്ഥം വിജാന.

൩൧൨. “ഉച്ഛും തുവം ഖാദമാനോ പയാതോ, പുരിസോ ച തേ പിട്ഠിതോ അന്വഗച്ഛി;
സോ ച തം പച്ചാസന്തോ കഥേസി, തസ്സ തുവം ന കിഞ്ചി ആലപിത്ഥ.

൩൧൩. “സോ ച തം അഭണന്തം അയാചി, ‘ദേഹയ്യ ഉച്ഛു’ന്തി ച തം അവോച;
തസ്സ തുവം പിട്ഠിതോ ഉച്ഛും അദാസി, തസ്സേതം കമ്മസ്സ അയം വിപാകോ.

൩൧൪. “ഇങ്ഘ ത്വം ഗന്ത്വാന പിട്ഠിതോ ഗണ്ഹേയ്യാസി [ഇങ്ഘ ത്വം പിട്ഠിതോ ഗണ്ഹ ഉച്ഛും (സീ॰)], ഗഹേത്വാന തം ഖാദസ്സു യാവദത്ഥം;
തേനേവ ത്വം അത്തമനോ ഭവിസ്സസി, ഹട്ഠോ ചുദഗ്ഗോ ച പമോദിതോ ചാ”തി.

൩൧൫. ഗന്ത്വാന സോ പിട്ഠിതോ അഗ്ഗഹേസി, ഗഹേത്വാന തം ഖാദി യാവദത്ഥം;
തേനേവ സോ അത്തമനോ അഹോസി, ഹട്ഠോ ചുദഗ്ഗോ ച പമോദിതോ ചാതി.

ഉച്ഛുപേതവത്ഥു പഞ്ചമം.

൬. കുമാരപേതവത്ഥു

൩൧൬. “സാവത്ഥി നാമ നഗരം, ഹിമവന്തസ്സ പസ്സതോ;
തത്ഥ ആസും ദ്വേ കുമാരാ, രാജപുത്താതി മേ സുതം.

൩൧൭. “സമ്മത്താ [പമത്താ (ക॰)] രജനീയേസു, കാമസ്സാദാഭിനന്ദിനോ;
പച്ചുപ്പന്നസുഖേ ഗിദ്ധാ, ന തേ പസ്സിംസുനാഗതം.

൩൧൮. “തേ ചുതാ ച മനുസ്സത്താ, പരലോകം ഇതോ ഗതാ;
തേധ ഘോസേന്ത്യദിസ്സന്താ, പുബ്ബേ ദുക്കടമത്തനോ.

൩൧൯. “ബഹൂസു വത [ബഹുസ്സുതേസു (സീ॰ ക॰)] സന്തേസു, ദേയ്യധമ്മേ ഉപട്ഠിതേ;

നാസക്ഖിമ്ഹാ ച അത്താനം, പരിത്തം കാതും സുഖാവഹം.

൭൬൦. ‘‘‘കിം തതോ പാപകം അസ്സ, യം നോ രാജകുലാ ചുതാ;
ഉപപന്നാ പേത്തിവിസയം, ഖുപ്പിപാസസമപ്പിതാ [ഖുപ്പിപാസാസമപ്പിതാ (സീ॰ പീ॰)].

൭൬൧. ‘‘സാമിനോ ഇധ ഹുത്വാന, ഹോന്തി അസാമിനോ തഹിം;
ഭമന്തി [ചരന്തി (സീ॰ പീ॰), മരന്തി (സ്യാ॰)] ഖുപ്പിപാസായ, മനുസ്സാ ഉന്നതോനതാ.

൭൬൨. ‘‘ഏതമാദീനവം ഞത്വാ, ഇസ്സരമദസമ്ഭവം;
പഹായ ഇസ്സരമദം, ഭവേ സഗ്ഗഗതോ നരോ;
കായസ്സ ഭേദാ സപ്പഞ്ഞോ, സഗ്ഗം സോ ഉപപജ്ജതീ’’തി.

കുമാരപേതവത്ഥു ഛട്ഠം.

൭. രാജപുത്തപേതവത്ഥു

൭൬൩. പുബ്ബേ കതാനം കമ്മാനം, വിപാകോ മഥയേ മനം;
രൂപേ സദ്ദേ രസേ ഗന്ധേ, ഫോട്ഠബ്ബേ ച മനോരമേ.

൭൬൪. നച്ചം ഗീതം രതിം ഖിഡ്ഡം, അനുഭുത്വാ അനപ്പകം;
ഉയ്യാനേ പരിചരിത്വാ, പവിസന്തോ ഗിരിബ്ബജം.

൭൬൫. ഇസിം സുനേത്ത [സുനിത (ക॰)] മദ്ദക്ഖി, അത്തദന്തം സമാഹിതം;
അപ്പിച്ഛം ഹിരിസമ്പന്നം, ഉഞ്ഛേ പത്തഗതേ രതം.

൭൬൬. ഹത്ഥിക്ഖന്ധതോ ഓരുയ്ഹ, ലദ്ധാ ഭന്തേതി ചാബ്രവി;
തസ്സ പത്തം ഗഹേത്വാന, ഉച്ചം പഗ്ഗയ്ഹ ഖത്തിയോ.

൭൬൭. ഥണ്ഡിലേ പത്തം ഭിന്ദിത്വാ, ഹസമാനോ അപക്കമി;
‘‘രഞ്ഞോ കിതവസ്സാഹം പുത്തോ, കിം മം ഭിക്ഖു കരിസ്സസി’’.

൭൬൮. തസ്സ കമ്മസ്സ ഫരുസസ്സ, വിപാകോ കടുകോ അഹു;
യം രാജപുത്തോ വേദേസി, നിരയമ്ഹി സമപ്പിതോ.

൭൬൯. ഛളേവ ചതുരാസീതി, വസ്സാനി നവുതാനി ച;
ഭുസം ദുക്ഖം നിഗച്ഛിത്ഥോ, നിരയേ കതകിബ്ബിസോ.

൭൭൦. ഉത്താനോപി ച പച്ചിത്ഥ, നികുജ്ജോ വാമദക്ഖിണോ;
ഉദ്ധംപാദോ ഠിതോ ചേവ, ചിരം ബാലോ അപച്ചഥ.

൭൭൧. ബഹൂനി വസ്സസഹസ്സാനി, പൂഗാനി നഹുതാനി ച;
ഭുസം ദുക്ഖം നിഗച്ഛിത്ഥോ, നിരയേ കതകിബ്ബിസോ.

൭൭൨. ഏതാദിസം ഖോ കടുകം, അപ്പദുട്ഠപ്പദോസിനം;
പച്ചന്തി പാപകമ്മന്താ, ഇസിമാസജ്ജ സുബ്ബതം.

൭൭൩. സോ തത്ഥ ബഹുവസ്സാനി, വേദയിത്വാ ബഹും ദുഖം;
ഖുപ്പിപാസഹതോ നാമ [ഖുപ്പിപാസാഹതോ നാമ (സീ॰ പീ)], പേതോ ആസി തതോ ചുതോ.

൭൬൨. ഏതമാദീനവം ഞത്വാ [ദിസ്വാ (സീ॰)], ഇസ്സരമദസമ്ഭവം;
പഹായ ഇസ്സരമദം, നിവാതമനുവത്തയേ.

൭൬൩. ദിട്ഠേവ ധമ്മേ പാസംസോ, യോ ബുദ്ധേസു സഗാരവോ;
കായസ്സ ഭേദാ സപ്പഞ്ഞോ, സഗ്ഗം സോ ഉപപജ്ജതീതി.

രാജപുത്തപേതവത്ഥു സത്തമം.

൭. ഗൂഥഖാദകപേതവത്ഥു

൭൬൪. ‘‘ഗൂഥകൂപതോ ഉഗ്ഗന്ത്വാ, കോ നു ദീനോ പതിട്ഠസി [ദീനോ ഹി തിട്ഠസി (സീ॰)];
നിസ്സംസയം പാപകമ്മന്തോ, കിം നു സദ്ദഹസേ തുവ’’ന്തി.

൭൬൫. ‘‘അഹം ഭദന്തേ പേതോമ്ഹി, ദുഗ്ഗതോ യമലോകികോ;
പാപകമ്മം കരിത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതോ’’.

൭൬൬. ‘‘കിം നു കായേന വാചായ, മനസാ ദുക്കടം കതം;
കിസ്സ കമ്മവിപാകേന, ഇദം ദുക്ഖം നിഗച്ഛസീ’’തി.

൭൬൭. ‘‘അഹു ആവാസികോ മയ്ഹം, ഇസ്സുകീ കുലമച്ഛരീ;
അജ്ഝോസിതോ മയ്ഹം ഘരേ, കദരിയോ പരിഭാസകോ.

൭൬൮. ‘‘തസ്സാഹം വചനം സുത്വാ, ഭിക്ഖവോ പരിഭാസിസം;
തസ്സ കമ്മവിപാകേന, പേതലോകം ഇതോ ഗതോ’’തി.

൭൬൯. ‘‘അമിത്തോ മിത്തവണ്ണേന, യോ തേ ആസി കുലൂപകോ;
കായസ്സ ഭേദാ ദുപ്പഞ്ഞോ, കിം നു പേച്ച ഗതിം ഗതോ’’തി.

൭൭൦. ‘‘തസ്സേവാഹം പാപകമ്മസ്സ, സീസേ തിട്ഠാമി മത്ഥകേ;
സോ ച പരവിസയം പത്തോ, മമേവ പരിചാരകോ.

൭൭൧. ‘‘യം ഭദന്തേ ഹദന്തഞ്ഞേ, ഏതം മേ ഹോതി ഭോജനം;
അഹഞ്ച ഖോ യം ഹദാമി, ഏതം സോ ഉപജീവതീ’’തി.

ഗൂഥഖാദകപേതവത്ഥു അട്ഠമം.

൮. ഗൂഥഖാദകപേതിവത്ഥു

൭൭൨. ‘‘ഗൂഥകൂപതോ ഉഗ്ഗന്ത്വാ, കാ നു ദീനാ പതിട്ഠസി;
നിസ്സംസയം പാപകമ്മന്താ, കിം നു സദ്ദഹസേ തുവ’’ന്തി.

൭൭൩. ‘‘അഹം ഭദന്തേ പേതീമ്ഹി, ദുഗ്ഗതാ യമലോകികാ;
പാപകമ്മം കരിത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ’’തി.

൭൭൪. ‘‘കിം നു കായേന വാചായ, മനസാ ദുക്കടം കതം;
കിസ്സ കമ്മവിപാകേന, ഇദം ദുക്ഖം നിഗച്ഛസീ’’തി.

൭൭൫. ‘‘അഹു ആവാസികോ മയ്ഹം, ഇസ്സുകീ കുലമച്ഛരീ;
അജ്ഝോസിതോ മയ്ഹം ഘരേ, കദരിയോ പരിഭാസകോ.

൭൭൮. “തസ്സാഹം വചനം സുത്വാ, ഭിക്ഖവോ പരിഭാസിസം;
തസ്സ കമ്മവിപാകേന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ”തി.

൭൭൯. “അമിത്തോ മിത്തവണ്ണേന, യോ തേ ആസി കുലൂപകോ;
കായസ്സ ഭേദാ ദുപ്പഞ്ഞോ, കിം നു പേച്ച ഗതിം ഗതോ”തി.

൭൮൦. “തസ്സേവാഹം പാപകമ്മസ്സ, സീസേ തിട്ഠാമി മത്ഥകേ;
സോ ച പരവിസയം പത്തോ, മമേവ പരിചാരകോ.

൭൮൧. “ഗൂഥം ഭദന്തേ ഹദന്തഞ്ഞേ, ഏതം മേ ഹോതി ഭോജനം;
അഹഞ്ച ഖോ യം ഹദാമി, ഏതം സോ ഉപജീവതീ”തി.

ഗൂഥഖാദകപേതിവത്ഥു നവമം.

൧൦. ഗണപേതവത്ഥു

൭൮൨. “നഗ്ഗാ ദുബ്ബണ്ണരൂപാത്ഥ, കിസാ ധമനിസന്ഥതാ;
ഉപ്ഫാസുലികാ [ഉപ്പാസുളികാ (ക॰)] കിസികാ, കേ നു തുമ്ഹേത്ഥ മാരിസാ”തി.

൭൮൩. “മയം ഭദന്തേ പേതാമ്ഹാ, ദുഗ്ഗതാ യമലോകികാ;
പാപകമ്മം കരിത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ”തി.

൭൮൪. “കിം നു കായേന വാചായ, മനസാ ദുക്കടം കതം;
കിസ്സ കമ്മവിപാകേന, പേതലോകം ഇതോ ഗതാ”തി.

൭൮൫. “അനാവടേസു തിത്ഥേസു, വിചിനിമ്ഹദ്ധമാസകം;
സന്തേസു ദേയ്യധമ്മേസു, ദീപം നാകമ്ഹ അത്തനോ.

൭൮൬. “നദിം ഉപേമ തസിതാ, രിത്തകാ പരിവത്തതി;
ഛായം ഉപേമ ഉണ്ഹേസു, ആതപോ പരിവത്തതി.

൭൮൭. “അഗ്ഗിവണ്ണോ ച നോ വാതോ, ഡഹന്തോ ഉപവായതി;
ഏതഞ്ച ഭന്തേ അരഹാമ, അഞ്ഞഞ്ച പാപകം തതോ.

൭൮൮. “അപി യോജനാനി [അധിയോജനാനി (സീ॰ ക॰)] ഗച്ഛാമ, ഛാതാ ആഹാരഗേധിനോ;
അലദ്ധാവ നിവത്താമ, അഹോ നോ അപ്പപുഞ്ഞതാ.

൭൮൯. “ഛാതാ പമുച്ഛിതാ ഭന്താ, ഭൂമിയം പടിസുമ്ഭിതാ;
ഉത്താനാ പടികിരാമ, അവകുജ്ജാ പതാമസേ.

൭൯൦. “തേ ച തത്ഥേവ പതിതാ [തത്ഥ പപഹിതാ (ക॰)], ഭൂമിയം പടിസുമ്ഭിതാ;
ഉരം സീസഞ്ച ഘട്ടേമ, അഹോ നോ അപ്പപുഞ്ഞതാ.

൭൯൧. “ഏതഞ്ച ഭന്തേ അരഹാമ, അഞ്ഞഞ്ച പാപകം തതോ;
സന്തേസു ദേയ്യധമ്മേസു, ദീപം നാകമ്ഹ അത്തനോ.

൭൯൨. “തേ ഹി നൂന ഇതോ ഗന്ത്വാ, യോനിം ലദ്ധാന മാനുസിം;
വദഞ്ഞൂ സീലസമ്പന്നാ, കാഹാമ കുസലം ബഹു”ന്തി.

ഗണപേതവത്ഥു ദസമം.

൧൧. പാടലിപുത്തപേതവത്ഥു

൭൯൩. ‘‘ദിട്ഠാ തയാ നിരയാ തിരച്ഛാനയോനി,
പേതാ അസുരാ അഥവാപി മാനുസാ ദേവാ; സയമദ്ദസ കമ്മവിപാകമത്തനോ,
നേസ്സാമി തം പാടലിപുത്തമക്ഖതം; തത്ഥ ഗന്ത്വാ കുസലം കരോഹി കമ്മം’’.

൭൯൪. ‘‘അത്ഥകാമോസി മേ യക്ഖ, ഹിതകാമോസി ദേവതേ;
കരോമി തുയ്ഹം വചനം, ത്വംസി ആചരിയോ മമ.

൭൯൫. ‘‘ദിട്ഠാ മയാ നിരയാ തിരച്ഛാനയോനി, പേതാ അസുരാ അഥവാപി മാനുസാ ദേവാ;
സയമദ്ദസം കമ്മവിപാകമത്തനോ, കാഹാമി പുഞ്ഞാനി അനപ്പകാനീ’’തി.

പാടലിപുത്തപേതവത്ഥു ഏകാദസമം.

൧൨. അമ്ബവനപേതവത്ഥു

൭൯൬. ‘‘അയഞ്ച തേ പോക്ഖരണീ സുരമ്മാ, സമാ സുതിത്ഥാ ച മഹോദകാ ച;
സുപുപ്ഫിതാ ഭമരഗണാനുകിണ്ണാ, കഥം തയാ ലദ്ധാ അയം മനുഞ്ഞാ.

൭൯൭. ‘‘ഇദഞ്ച തേ അമ്ബവനം സുരമ്മം, സബ്ബോതുകം ധാരയതേ [ധാരയതി (സ്യാ॰ ക॰)] ഫലാനി;
സുപുപ്ഫിതം ഭമരഗണാനുകിണ്ണം, കഥം തയാ ലദ്ധമിദം വിമാനം’’.

൭൯൮. ‘‘അമ്ബപക്കം ദകം [അമ്ബപക്കോദകം (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰), അമ്ബപക്കൂദകം (ക॰)] യാഗു, സീതച്ഛായാ മനോരമാ;
ധീതായ ദിന്നദാനേന, തേന മേ ഇധ ലബ്ഭതി’’.

൭൯൯. ‘‘സന്ദിട്ഠികം കമ്മം ഏവം [സന്ദിട്ഠികം ഏവ (സ്യാ॰)] പസ്സഥ, ദാനസ്സ ദമസ്സ സംയമസ്സ വിപാകം;
ദാസീ അഹം അയ്യകുലേസു ഹുത്വാ, സുണിസാ ഹോമി അഗാരസ്സ ഇസ്സരാ’’തി.

അമ്ബവനപേതവത്ഥു ദ്വാദസമം.

൧൩. അക്ഖരുക്ഖപേതവത്ഥു

൮൦൦. ‘‘യം ദദാതി ന തം ഹോതി, ദേഥേവ ദാനം ദത്വാ ഉഭയം തരതി;
ഉഭയം തേന ദാനേന [തേന (ക॰)] ഗച്ഛതി, ജാഗരഥ മാപമജ്ജഥാ’’തി.
അക്ഖരുക്ഖപേതവത്ഥു തേരസമം.

൧൪. ഭോഗസംഹരപേതവത്ഥു

൮൦൧. ‘‘മയം ഭോഗേ സംഹരിമ്ഹ, സമേന വിസമേന ച;
തേ അഞ്ഞേ പരിഭുഞ്ജന്തി, മയം ദുക്ഖസ്സ ഭാഗിനീ’’തി.

ഭോഗസംഹരപേതവത്ഥു ചുദ്ദസമം.

൧൫. സേട്ഠിപുത്തപേതവത്ഥു

൮൦൨. [ജാ॰ ൧.൪.൫൩ ജാതകേപി] “സട്ഠിവസ്സസഹസ്സാനി, പരിപുണ്ണാനി സബ്ബസോ;
നിരയേ പച്ചമാനാനം, കദാ അന്തോ ഭവിസ്സതി”.

൮൦൩. [ജാ॰ ൧.൪.൫൪ ജാതകേപി] “നത്ഥി അന്തോ കുതോ അന്തോ, ന അന്തോ പടിദിസ്സതി;
തഥാ ഹി പകതം പാപം, തുയ്ഹം മയ്ഹഞ്ച മാരിസാ [മമ തുയ്ഹഞ്ച മാരിസ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)].

൮൦൪. [ജാ॰ ൧.൪.൫൫ ജാതകേപി] “ദുജ്ജീവിതമജീവമ്ഹ , യേ സന്തേ ന ദദമ്ഹസേ;
സന്തേസു ദേയ്യധമ്മേസു, ദീപം നാകമ്ഹ അത്തനോ.

൮൦൫. [ജാ॰ ൧.൪.൫൬ ജാതകേപി] “സോഹം നൂന ഇതോ ഗന്ത്വാ, യോനിം ലദ്ധാന മാനുസിം;
വദഞ്ഞൂ സീലസമ്പന്നോ, കാഹാമി കുസലം ബഹു”ന്തി.

സേട്ഠിപുത്തപേതവത്ഥു പന്നരസമം.

൧൬. സട്ഠികൂടപേതവത്ഥു

൮൦൬. “കിം നു ഉമ്മത്തരൂപോവ, മിഗോ ഭന്തോവ ധാവസി;
നിസ്സംസയം പാപകമ്മന്തോ [പാപകമ്മം (സ്യാ॰ പീ॰)], കിം നു സദ്ദായസേ തുവ”ന്തി.

൮൦൭. “അഹം ഭദന്തേ പേതോമ്ഹി, ദുഗ്ഗതോ യമലോകികോ;
പാപകമ്മം കരിത്വാന, പേതലോകം ഇതോ ഗതോ.

൮൦൮. “സട്ഠി കൂടസഹസ്സാനി, പരിപുണ്ണാനി സബ്ബസോ;
സീസേ മയ്ഹം നിപതന്തി, തേ ഭിന്ദന്തി ച മത്ഥക”ന്തി.

൮൦൯. “കിം നു കായേന വാചായ, മനസാ ദുക്കടം കതം;
കിസ്സ കമ്മവിപാകേന, ഇദം ദുക്ഖം നിഗച്ഛസി.

൮൧൦. “സട്ഠി കൂടസഹസ്സാനി, പരിപുണ്ണാനി സബ്ബസോ;
സീസേ തുയ്ഹം നിപതന്തി, തേ ഭിന്ദന്തി ച മത്ഥക”ന്തി.

൮൧൧. “അഥദ്ദസാസിം സമ്ബുദ്ധം, സുനേത്തം ഭാവിതിന്ദ്രിയം;
നിസിന്നം രുക്ഖമൂലസ്മിം, ഝായന്തം അകുതോഭയം.

൮൧൨. “സാലിത്തകപ്പഹാരേന, ഭിന്ദിസ്സം തസ്സ മത്ഥകം;
തസ്സ കമ്മവിപാകേന, ഇദം ദുക്ഖം നിഗച്ഛിസം.

൮൧൩. “സട്ഠി കൂടസഹസ്സാനി, പരിപുണ്ണാനി സബ്ബസോ;
സീസേ മയ്ഹം നിപതന്തി, തേ ഭിന്ദന്തി ച [നിപതന്തി, വോ ഭിന്ദന്തേവ (സീ॰ ധമ്മപദട്ഠകഥാ)] മത്ഥക”ന്തി.

വൃഛഅധമ്മേന തേ കാപുരിസ, സട്ഠികൂടസഹസ്സാനി, പരിപുണ്ണാനി സബ്ബസോ;
സീസേ തുയ്ഹം നിപതന്തി, തേ ഭിന്ദന്തി ച മത്ഥക’’ന്തി.

സട്ഠികൂടപേതവത്ഥു സോളസമം.

മഹാവഗ്ഗോ ചതുത്ഥോ നിട്ഠിതോ.

തസ്സുദ്ദാനം -

അമ്ബസക്കരോ സേരീസകോ, പിങ്ഗലോ രേവതി ഉച്ഛു;
ദ്വേ കുമാരാ ദുവേ ഗൂഥാ, ഗണപാടലിഅമ്ബവനം.

അക്ഖരുക്ഖഭോഗസംഹരാ, സേട്ഠിപുത്തസട്ഠികൂടാ;
ഇതി സോളസവത്ഥൂനി, വഗ്ഗോ തേന പവുച്ചതി.

അഥ വഗ്ഗുദ്ദാനം -

ഉരഗോ ഉപരിവഗ്ഗോ, ചൂളമഹാതി ചതുധാ;
വത്ഥൂനി ഏകപഞ്ഞാസം, ചതുധാ ഭാണവാരതോ.

പേതവത്ഥുപാളി നിട്ഠിതാ.